

Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади НБУВ

Фонд Президентів України

Передрук за погодженням

Ініціативи Президента України Петра Порошенка (шляхи реформування)

Випуск 8

(огляд матеріалів ЗМІ за 21 – 27 листопада 2014 р.)

Зміст

1. РЕАЛІЗАЦІЯ ІНІЦІАТИВ В МЕЖАХ «СТРАТЕГІЇ – 2020».....	2
Офіційна інформація.....	2
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій.....	14
Новини з соціальних мереж та регіональних інтернет-представництв.....	25
Експертний погляд.....	28
2. ВІДНОВЛЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ЗВІЛЬНЕНИХ ТЕРИТОРІЙ...38	38
Офіційна інформація.....	38
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій.....	50
Новини з соціальних мереж та регіональних інтернет-представництв.....	57
Експертний погляд.....	61
3. БЛОГОСФЕРА.....63	63
4. ОГЛЯД ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ.....78	78
5. ПРОГНОЗИ.....81	81
6. АНАЛІТИЧНИЙ КОМЕНТАР: «Судова реформа – дієвий крок вперед в оновленні суспільства».....84	84

Реалізація ініціатив в межах «Стратегії – 2020»

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

МВД планирует привлечь 70 экспертов для проведения реформ и усовершенствований в ведомстве. Такая информация была получена во время рабочего совещания «Вопросы политики евроинтеграции и предоставление технической и финансовой помощи в процессе реформирования ОВД Украины».

Заместитель Министра по вопросам евроинтеграции Тигран Авакян:

(...) К 40 работающим советникам ЕС скоро присоединится еще 30 для ускорения процесса реформ в ведомстве *(Реформированиєм МВД уже займаються 40 советников из ЕС и еще 30 появится в команде в самое ближайшее время // Zn.ua (http://zn.ua/UKRAINE/reformirovat-mvd-budut-70-ekspertov-iz-es-159953_.html). – 2014. – 26.11).*

Премьер-министр Арсений Яценюк:

Я отдельно обращаюсь к судьям, в том числе и к парламенту, не дать возможности уничтожить Закон Украины о люстрации, потому что судебская система также нуждается в очистке, и даже иногда больше, чем другие ветви власти *(Яценюк призвал не допустить уничтожения закона о люстрации // Гордон (<http://gordonua.com/news/politics/YAcenyuk-prizval-ne-dopustit-unichtozheniya-zakona-o-lyustracii-53213.html>). – 2014. – 26.11).*

Лидер партии «Батькивщина» Юлия Тимошенко:

В «Батькивщине» инициируют создание временной следственной комиссии Рады по расследованию коррупции при обеспечении армии.

(...) Речь идет о том, что временная следственная комиссия Верховной Рады должна немедленно, в первые дни, направить свою делегацию и проверить, обеспечены ли (военные) всем необходимым... и продолжает ли существовать коррупция в Министерстве обороны *(«Батькивщина» готова создать комиссию по расследованию коррупции в армии // Сегодня.ua (<http://www.segodnya.ua/politics/pnews/batkivshchina-gotova-sozdat-komissiyu-po-rassledovaniyu-korrupcii-v-armii-572332.html>). – 2014. – 26.11).*

Заступник директора департаменту Міністерства економічного розвитку і торгівлі Лілія Дудник:

3 грудня планується запровадити пілотний проект щодо електронних закупівель товарів, вартість яких не перевищує пороги, визначені Законом України «Про здійснення державних закупівель».

На сьогодні учасниками пілотного проекту заявили себе Мінекономрозвитку, ДУС, ДП НАЕК «Енергоатом», Київська МДА. Результати впровадження цього проекту будуть дуже важливими з огляду на

оцінку ефективності даної системи й доцільності її розширення на закупівлі, що здійснюються в рамках Закону *(Мінекономрозвитку: У грудні планується запровадження пілотного проекту щодо електронних закупівель товарів // Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247775646&cat_id=244277212). – 2014. – 26.11).*

Міністерство аграрної політики та продовольства України в зв'язку з обмеженими ресурсами природного газу вживає заходи щодо заміщення природного газу біопаливом на сільськогосподарських підприємствах.

Зокрема, на 14 підприємствах олійної галузі парові котли переведені на спалювання лушпиння, що за 9 місяців поточного року дозволило зекономити до 360 млн куб.м природного газу. Наразі, у структурі споживання палива використання лушпиння соняшнику для отримання теплової енергії на олійнодобувних підприємствах складає 60%.

Крім того, кількість виробників пелет, брикет з відходів сільського, лісового господарства та харчової промисловості, досягла 140 підприємств, а обсяг виробленого ними твердого біопалива – 1 млн 150 тис тонн.

Також, у поточному році виведені на повну потужність біогазові установки на базі свиногомплексу «Даноша» (Івано-Франківська область), птахівничого комплексу компанії «Миронівський хлібопродукт» (Дніпропетровська область). Зазначеними установками за рік було вироблено понад 6 млн куб. метрів біогазу з відходів тваринництва. Крім того, завершено будівництво біогазової установки на Глобинському цукровому заводі (Полтавська область) для отримання біогазу з бурякового жому *(Мінагрополітики вживає заходи щодо заміщення природного газу біопаливом на галузевих підприємствах // Прес-служба Мінагрополітик (http://minagro.gov.ua/uk/node/15235). – 2014. – 26.11).*

Сьогодні, 26 листопада, на засіданні Уряду було схвалено плани заходів з імплементації директив ЄС у сфері енергоефективності.

Прийняття цього рішення стало ще одним кроком у напрямку виконання зобов'язань України перед Європейським Енергетичним Співтовариством. Згідно з розпорядженням, розробленим Держенергоефективності України, затверджено алгоритм дій з імплементації основних Директив ЄС у сфері енергоефективності:

про ефективність кінцевого використання енергії та енергетичні послуги;

щодо енергетичної ефективності будівель;

про вказування за допомогою маркування та стандартної інформації про товар обсягів споживання енергії та інших ресурсів енергоспоживчими продуктами.

Реалізація заходів визначених планами, здійснюватиметься через зміну законодавства, будівельних норм, впровадження комерційного обліку у сфері

комунальних послуг, проведення енергетичних аудитів та запровадження енергетичного маркування продукції.

Передбачається, що всі ці заходи будуть реалізовані вже у першому півріччі 2015 року (*Уряд схвалив дорожню карту з імплементації законодавства ЄС у сфері енергоефективності // Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247777914&cat_id=244276429). – 2014. – 26.11).*

Уряд ухвалив текст Угоди щодо фінансування програми підтримки секторальної політики – Підтримка регіональної політики України. Відповідне рішення було прийняте на засіданні Кабінету Міністрів України 26 листопада. Церемонію підписання Угоди планується провести 27 листопада 2014 року під час візиту Йоханнеса Хана, Комісара Європейської політики сусідства та переговорів з розширення.

Підписання Угоди дозволить залучити допомогу ЄС на суму 55 млн євро (із яких 50 млн. євро – кошти секторальної бюджетної підтримки, 5 млн євро – технічна допомога), яка буде спрямована на вдосконалення нормативно-правової бази регіональної політики; забезпечення стабільного і передбачуваного фінансування регіонального розвитку; зміцнення фінансової автономії місцевої влади; запровадження ефективної системи моніторингу й оцінки ефективності реалізації регіональної політики; посилення конкурентоспроможності регіонів України; покращення економічної, соціальної та територіальної згуртованості регіонів (*Уряд готується підписати Угоду щодо фінансування програми «Підтримка регіональної політики України» // Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247777620&cat_id=244276429). – 2014. – 26.11).*

Голова Експертної ради при МВС України Євген Захаров:

Проект із реформування органів внутрішніх справ на базі ГУМВС України у Львівській області триває вже 4 місяці. Отримані результати свідчать про те, що він потрібен і його варто продовжувати. У рамках львівського експерименту ще багато роботи, але є вже й конкретні результати, які стосуються прав затриманих. Все розроблено для боротьби з катуваннями в ОВС.

Представник ГО «Харківський інститут соціальних досліджень» Андрій Черноусов:

В першу чергу новачки стосуються пакета для зберігання особистих речей затриманих та доставлених до міліції. Крім того, невдовзі кожна камера міліцейських ізоляторів тимчасового тримання буде мати наліпку про права та обов'язки затриманих під час перебування там. Невдовзі всі підрозділи міліції отримають ці наліпки та брошури аналогічного змісту.

Директор ГО «Харківський інститут соціальних досліджень» Денис Кобзін:

Дослідження виявили: і опитані громадяни, і самі правоохоронці готові до реформування ОВС. «За» віддали свої голоси 88 відсотків громадян та понад 90 відсотків працівників міліції. Крім того, більше 80 відсотків громадян підтримують створення місцевої міліції.

Водночас, 40 відсотків опитаних готові допомогти працівнику міліції затримати зловмисника, а 29 – хочуть вийти разом із правоохоронцями на патрулювання вулиць. У той же час він зазначив, що самі працівники міліції акцентують увагу на таких негативних для них моментах: незадовільних умовах праці, грошовому забезпеченні, нестачі екіпірування, що безумовно позначається на спілкуванні з населенням (*Голова Експертної ради при МВС представив результати першого етапу реформування ОВС // Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247773608&cat_id=244277212). – 2014. – 25.11).*

Президент зустрівся із делегацією Європейського банку реконструкції і розвитку (ЄБРР) на чолі із Президентом ЄБРР Сумою Чакрабарті.

Президент ЄБРР Сума Чакрабарті повідомив про розширення діяльності банку в Україні, зокрема про збільшення ресурсів та механізмів співпраці. Кількість проектів для України зросла вдвічі. Він також наголосив на зацікавленості ЄБРР впроваджувати більш довготермінові проекти в конкретних секторах української економіки із залученням схем гарантування кредитів та інструментів сприяння реформам.

Директор представництва ЄБРР в Україні Шевкі Аджунер також повідомив про рішення виділити 1,5 мільйона євро на рік для фінансування офісу омбудсмена, який опікуватиметься питаннями бізнесу. Це питання необхідно законодавчо врегулювати та визначитися з кандидатурою (*Президент обговорив з керівництвом ЄБРР фінансування реформ в Україні // Президент України Петро Порошенко (http://www.president.gov.ua/news/31648.html). – 2014. – 25.11).*

Советник главы МВД Зорян Шкиряк:

В МВД Украины достаточно большое количество специальных подразделений. Поэтому для того, чтобы их всех не перечислять, скажу, что по нашему плану будет создано единое специальное подразделение, куда войдут не только, кстати, представители тех подразделений, которые существуют, а возможно и те, кто сегодня будет желать служить.

Создание единого подразделения повысит эффективность работы подразделений, в том числе качество работы подразделений спецназначения (*Все милицейские спецподразделения будут объединены в одно – Шкиряк // Сегодня.ua (http://www.segodnya.ua/ukraine/vse-miliceyskie-podrazdeleniya-budut-obedineny-v-odno-shkiryak-572064.html). – 2014. – 25.11).*

Уже в следующем году украинцев ждет очередная реформа – власти планируют внедрить систему обязательного медстрахования. Свои намерения нардепы закрепили в коалиционном соглашении.

Нардеп от БПП Павел Розенко:

Старт реформе мы хотим дать уже в 2015 году. Стоимость полиса обязательной медстраховки включат в единый соцвзнос, который платят работодатели с зарплаты каждого украинца.

Власть объясняет необходимость реформы тем, что это позволит вывести зарплатный рынок из тени. Таким образом, непосредственно до больниц будет доходить больше средств (в том числе – из благотворительных фондов), а это улучшит качество обслуживания в госбольницах.

Стоимость минимального медицинского полиса, по словам наших источников в Минздраве, будет стартовать от 300 грн в год.

И.о. министра здравоохранения Василий Лазоришинец:

У нас будут абсолютно новые наработки: есть уже семь законопроектов. Но нужно сначала хотя бы один принять в первом чтении, а далее на протяжении полугода мы будем его отрабатывать. (...) К страховой медицине мы должны прийти к 1 января 2016 года.

В результате врач, по логике власти, будет получать премию и сможет не брать «помощь» от пациентов (*Внедрение страховой медицины: что ждет украинцев // Сегодня.ua* (<http://www.segodaya.ua/economics/enews/obyazhut-k-medstrahovke-cto-zhdet-ukraincev-571886.html>). – 2014. – 25.11).

Заместитель Главы Администрации Президента Украины Валерий Чалый провел встречу с руководителем Миссии Европейского Союза по реформированию сектора гражданской безопасности Кальманом Мижеем. Собеседники обсудили ключевые приоритеты взаимодействия и пути дальнейшей координации накануне начала работы Миссии 1 декабря.

Валерий Чалый и Кальман Мижей обсудили первые совместные шаги по реализации приоритетных проектов деятельности Миссии, в том числе по совершенствованию работы Администрации Президента Украины и Аппарата Совета национальной безопасности и обороны Украины в вопросах гражданской безопасности, а также реформирования правоохранительных органов на территории Донецкой и Луганской областей.

Руководитель Миссии Европейского Союза по реформированию сектора гражданской безопасности Кальман Мижей:

Миссия будет прилагать все усилия для оказания помощи Украине в реализации реформ судебной системы, прокуратуры, милиции, укрепления доверия граждан к правоохранительным органам (*Украинская власть готова к конструктивному сотрудничеству с Миссией ЕС по реформированию сектора гражданской безопасности – Валерий Чалый // Урядовий портал* (<http://www.president.gov.ua/ru/news/31651.html>). – 2014. – 25.11).

Президент підписав Закон № 1709-VII «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины (относительно некоторых вопросов наследования)».

Закон упрощает процедуру оформления наследства и регистрации прав граждан на унаследованное ими недвижимое имущество, прежде всего, в селах. Теперь жители сельских населенных пунктов смогут оформить необходимые документы по месту жительства. Это не только делает соответствующие услуги более доступными для наследников, но и уменьшит временные и денежные затраты на их оформление.

Первый заместитель Главы Администрации Президента Геннадий Зубко:

Принятие этого документа является реализацией одного из направлений децентрализации власти, ведь органам местного самоуправления сельских населенных пунктов предоставляются полномочия по оформлению наследства (*Глава государства подписал Закон, упрощающий оформление наследства // Президент України Петро Порошенко (<http://www.president.gov.ua/ru/news/31649.html>). – 2014. – 25.11).*

Советник министра внутренних дел Зорян Шкиряк:

Министерство внутренних дел намерено сократить штат на 20% в ходе реформирования (*Шкиряк рассказал, что в МВД сократят штат // Сегодня.ua (<http://www.segodaya.ua/ukraine/shkiryak-rasskazal-hto-zhdet-mvd-572085.html>). – 2014. – 25.11).*

Сьогодні делегація Міністерства аграрної політики та продовольства України на чолі із заступником Міністра Олександром Сенем відбула з робочим візитом до Варшави (Польща), де з 24 по 28 листопада ознайомляться з підходами до регулювання ринку молока в ЄС та досвідом Польщі в адаптації законодавства до європейських вимог. Також, до складу делегації увійшли представники органів державної влади та провідних молочарських підприємств України.

Планується ознайомлення з поточними тенденціями у законодавчих змінах на ринку молока та продуктів його переробки в ЄС, кон'юнктурою ринку Євросоюзу та діяльністю європейських галузевих асоціацій виробників молочної продукції (*Делегація Мінагрополітики відбула до Польщі для ознайомлення з досвідом щодо умов роботи в ЄС // Прес-служба Мінагрополіти (<http://minagro.gov.ua/uk/node/15218>). – 2014. – 24.11).*

У рамках імплементації нового Закону «Про вищу освіту» в Україні має з'явитися система професійної освіти. Планується, що до неї увійдуть вищі I-II рівнів акредитації та навчальні заклади нинішньої професійно-технічної освіти. Як саме має відбуватися перекваліфікація навчальних закладів і до яких труднощів необхідно готуватися при переході з однієї системи в іншу визначатимуть експерти Європейського фонду освіти.

Пілотними регіонами програми Фонду «Прогнозування впливу реформ у галузі професійної освіти і підготовки – PRIME» обрано Дніпропетровську та Вінницьку області. Говорити про можливі шляхи створення системи професійної освіти до Дніпропетровська приїде представник Естонського кваліфікаційного агентства, експерт Європейського фонду освіти Олав Аарна, а також представники від Міносвіти України.

Очікується, що нова проєвропейська система навчання складатиметься з двох рівнів. Зокрема, «Кваліфікаційний робітник» і «Молодший бакалавр» *(Європейські експерти допоможуть Дніпропетровщині перейти на нову систему професійної освіти // Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247770698&cat_id=244277216). – 2014. – 24.11).*

Голова Національного агентства з питань держслужби Костянтин Ващенко:

Нова Верховна Рада України одним із перших має ухвалити закон про державну службу і статус держслужбовця.

Ми повинні створити професійну, компетентну, ефективну державну службу, яка буде привабливою для молодих спеціалістів і для всіх державних службовців з точки зору заробітної плати й особистого розвитку. (...) Все це має бути втілене у новому законопроекті про державну службу.

Проект закону передбачає розмежувати політичні й адміністративні посади, врегулювати статус державного службовця. Під час реформування державної служби кандидати на державні посади будуть добиратися виключно на конкурсній основі, вони матимуть належне фінансове забезпечення й об'єктивні можливості просування по службових сходинках.

Реформа державної служби передбачає, серед іншого, створення служби управління персоналом, як і зміну підходів до роботи держслужбовців *(Уряд підготував законопроект про реформування державної служби // Радіо Свобода (<http://www.radiosvoboda.org/content/article/26709325.html>). – 2014. – 24.11).*

Президент України Петро Порошенко:

Решение о вступлении или невступлении в НАТО – это исключительно компетенция украинского народа... Мы наработали критерии, по которым Украина будет отвечать требованиям НАТО. Только после их достижения украинский народ на референдуме сможет решить, вступать или не ступать в НАТО *(Решение о вступлении Украины в НАТО будет приниматься на референдуме – Порошенко // Сегодня.ua (<http://www.segodnya.ua/politics/pnews/reshenie-o-vstuplenii-v-nato-budet-prinimatsya-na-referendume-poroshenko-571721.html>). – 2014. – 24.11).*

Президент України підписав розпорядження, яким визначено строки і уповноважені органи для перевірки у відповідності до Закону

«Про очищення влади» (про люстрацію) посадовців, призначення і звільнення яких здійснюється Головою держави.

Згідно з розпорядженням, перевірка, передбачена Законом України «Про очищення влади», щодо перших заступників та заступників Голови Служби безпеки України, начальників відповідних підрозділів Центрального управління СБУ, Генерального прокурора України буде проведена з 24 листопада 2014 року.

З 1 грудня 2014 року має розпочатися перевірка голів та членів національних комісій, що здійснюють державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, зв'язку та інформатизації, у сфері ринків фінансових послуг, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Голови Служби зовнішньої розвідки України, начальника Управління державної охорони України, Глави Адміністрації Президента України, Керівника Державного управління справами, голів місцевих державних адміністрацій (*Президент визначив строки і уповноважені структури для перевірки високопосадовців згідно Закону про люстрацію // Президент України Петро Порошенко (<http://www.president.gov.ua/news/31645.html>). – 2014. – 24.11).*

Президент України Петро Порошенко:

Президенти України та Литви під час Сьомого засідання Ради президентів приділили ключову увагу підтримці курсу України на європейську інтеграцію.

Велику увагу під час обговорення було приділено співпраці у боротьбі з корупцією, питанням економічних реформ, досвіду Литви у диверсифікації енергопостачання. Склад делегації України на цих переговорах вказує на те, що ми налаштовані на досягнення конкретних результатів.

Президент Литовської Республіки Даля Грибаускайте зазначила, що разом з нею приїхали три литовські міністри для того, щоб налагодити тісне співробітництво між міністерствами оборони, енергетики і закордонних справ (*Президент вітає прагнення Литви надати конкретну допомогу Україні на шляху євроінтеграції // Президент України Петро Порошенко (<http://www.president.gov.ua/news/31644.html>). – 2014. – 24.11).*

Президент Литвы Даля Грибаускайте:

Литва готова допомогти Україні в строительстве терминала для приема сжиженного газа.

И вы, и мы должны ввести дальнейшие реформы в секторе энергетики. (...) Сегодня Литва построила LNG-терминал, мы получили полную независимость от «Газпрома» и можем себя обеспечить газом и другими ресурсами, в том числе электричеством. Мы готовы поделиться с вами нашим опытом.

Минэнерго Литвы предоставит помощь для защиты украинских интересов в энергетической сфере в рамках европейских институций (*Грибаускайте: Литва поможет Украине в строительстве терминала*

для сжиженного газа // Гордон
(<http://gordonua.com/news/money/Gribauskayte-Litva-pomozhet-Ukraine-v-stroitelstve-terminala-dlya-szhizhennogo-gaza-52865.html>). – 2014. – 24.11).

25 листопада з ініціативи Проекту ЄС «Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС» відбудеться Міжнародна конференція на тему «Шляхи розвитку системи державних закупівель в Україні – розгляд питання в контексті інтеграції до ЄС та ключові проблеми реформування системи державних закупівель».

Конференція об'єднає за одним столом міжнародних спеціалістів, представників контрольних органів, міжнародних донорських організацій, ЗМІ та громадських активістів для аналізу та обговорення досягнень в реформуванні системи державних закупівель в Україні, перспектив розвитку електронних закупівель, проблем, пов'язаних із практичною імплементацією законодавства про державні закупівлі в Україні та шляхів їх подолання і організації навчання спеціалістів у зазначеній сфері (*Проект ЄС вивчатиме шляхи розвитку сфери державних закупівель в Україні // Громадський простір* (<http://www.civica.org/news/view.html?q=2341701>). – 2014. – 24.11).

Правительство США приняло решение оказать дополнительную помощь Украине в размере около \$320 млн. Помощь будет выделена в дополнение к кредиту в размере \$1 млрд, который Украина получила в мае 2014 года, сообщает пресс-служба Белого дома.

Как отмечается в сообщении, \$118 млн пойдет на оснащение и обучение украинских военнослужащих для улучшения контроля и охраны границы.

Также деньги пойдут на поддержку экономических и политических реформ в Украине, борьбу с коррупцией и финансирование международных миссий, в том числе и ОБСЕ, мониторящих ситуацию на востоке Украины (*США выделили \$320 млн помощи Украине // Гордон* (<http://gordonua.com/news/worldnews/SSHA-vydililo-320-mln-pomoshchi-Ukraine-52588.html>). – 2014. – 22.11).

С 1 декабря в Верховном суде Украины (ВСУ) стартует люстрационная проверка. Соответствующее распоряжение подписал председатель ВСУ Ярослав Романюк.

В рамках проверки судьи должны в письменном виде объяснить, подпадают ли они под критерии люстрации. Подать соответствующие заявления они должны до 11 декабря.

Глава временной комиссии Высшего совета юстиции по люстрации судей Владимир Мойсик:

Пошел процесс люстрации. Представление в Конституционный суд или обращение к президенту закон, как известно, не останавливают, люстрация начнется

(...) Планируется проверить до 1,5 тысячи судей, большая часть из которых могут попасть под люстрацию (*В Верховном суде Украины началась люстрационная проверка // Гордон (<http://gordonua.com/news/politics/V-Verhovnom-sude-Ukrainy-nachalas-lyustracionnaya-proverka-52498.html>). – 2014. – 21.11).*

Засідання Колегії Держенергоефективності України, яке відбулося 20 листопада, було присвячено обговоренню впровадженню європейської системи моніторингу у сфері енергоефективності та відновлюваної енергетики.

Членам Колегії Держенергоефективності та запрошеним експертам було презентовано «Концептуальні підходи до модернізації системи моніторингу у сфері енергоефективності та відновлюваної енергетики». За результатами обговорення присутні одностайно підтримали ініціативу Агентства щодо необхідності побудови принципово нової системи моніторингу. На завершених дискусіях члени Колегії прийняли рішення узагальнити пропозиції експертів галузі та на їх основі розробити необхідну нормативну та методологічну базу для впровадження такої системи моніторингу.

Члени Колегії Держенергоефективності та запрошені, підсумовуючи розгляд питання співпраці з профільними громадськими організаціями, домовились опрацювати питання створення відкритої платформи для акумуляції та обговорення громадських та експертних ініціатив з підвищення енергоефективності та розвитку відновлюваної енергетики (*У сфері енергоефективності та відновлюваної енергетики необхідно впровадити європейську систему моніторингу // Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247767950&cat_id=244277212). – 2014. – 21.11).*

Заступник Міністра фінансів Денис Фудашкін:

Уряд пропонуватиме Парламенту розглядати держбюджет на наступний рік у комплексі зі змінами податкового законодавства та бюджетних взаємовідносин. Це дозволить підвищити самостійність місцевих бюджетів, удосконалити управління коштами і дасть додаткові повноваження місцевим громадам (*Мінфін: Бюджет-2015 прийматиметься в комплексі зі змінами податкового законодавства і бюджетних взаємовідносин // Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247768239&cat_id=244276429). – 2014. – 21.11).*

Голова Держлікслужби України Михайло Пасічник:

(...) Нині Держлікслужбою проводяться відповідні заходи щодо виконання вимог Закону України «Про очищення влади».

План перевірок, які затверджені розпорядженням КМУ від 16 жовтня 2016 р. №1025-р, посадові особи Держлікслужби своєчасно виконують.

Зокрема, повністю опрацьовано порядок проведення перевірки достовірності відомостей щодо застосування заборон, передбачених частинами третьою і четвертою статті 1 Закону України «Про очищення влади» і визначено посади як в центральній, так і територіальних службах, щодо яких може поширюватися дія закону. 18 листопада 2014 р. Держлікслужба України направила до Секретаріату КМУ усі необхідні документи (*Держлікслужба виконує всі вимоги Закону України «Про очищення влади» // Урядовий портал* (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247768645&cat_id=244277212). – 2014. – 21.11).

Голова Державного Агентства з питань електронного урядування України Олександр Риженко 21 листопада презентував в Мінрегіоні Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування в Україні.

Голова Державного Агентства з питань електронного урядування України Олександр Риженко:

Імплементация електронного урядування в Україні – один з «ключів» успішної реалізації запланованих реформ. Саме інструменти електронного урядування повинні сприяти ефективному проведенню реформ через забезпечення прозорості та відкритості всіх процесів, подоланню чинників корупції та відомчої закритості й зловживань, а також – підвищенню ефективності роботи органів влади.

Підготовлена робочою групою з розробки урядової політики в сфері розвитку е-урядування України при Віце-прем'єр-міністрові України – Міністрові регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, Зелена книга є планом впровадження е-урядування. (...)

Через громадські, експертні обговорення, залучення всіх партнерів до цього процесу дозволить сформуванню якісних цілей, завдань та стратегію їх досягнення, які в підсумку дадуть довгоочікувані результати.

Депутат Європейського Парламенту Міхал Боні:

Впровадження такого відкритого, публічного та зрозумілого всім процесу формування державної політики у тій чи іншій сфері через розробку Зеленої книги та, у подальшому, Білої книги, є загальноєвропейською практикою і це є кроком для плідної співпраці з європейськими партнерами (*В Україні розпочалося обговорення державної політики електронного урядування // Урядовий портал* (<http://www.minregion.gov.ua/news/v-ukrayini-rozpchalosya-obgovorennya-derzhavnoyi-politiki-elektronnogo-uryaduvannya-568050/>). – 2014. – 21.11).

Заступник Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України В'ячеслав Негода:

Щоб перейти до децентралізації необхідно, щоб ще до кінця цього року Верховна Рада прийняла цілу низку розроблених і ухвалених Урядом законопроектів, включаючи зміни до Бюджетного та Податкового кодексів.

Для підтримки громад, які об'єднали свої зусилля, запланована система державної підтримки. У пропозиціях Мінрегіону до проекту Бюджету на 2015 рік передбачається створення Фонду підтримки регіонального розвитку, кошти з якого мають йти на співфінансування проектів співробітництва громад (*Громади з 2015 року отримують змогу формувати власні автономні бюджети, якщо ВРУ якнайшвидше прийме закони з децентралізації, – В. Негода // Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (<http://www.minregion.gov.ua/news/gromadi-vzhe-z-2015-roku-otrimayut-zmogu-efektivno-spivpracyuvati-yakscho-vru-yaknayshvidshe-priyme-zakoni-u-sferi-decentralizac-306346/>). – 2014. – 21.11).*

21 листопада, у штаб-квартирі НАТО делегація України брала участь у черговому засіданні спільної робочої групи Україна – НАТО з питань воєнної реформи у форматі ключової групи.

Учасники заходу обговорили стан реалізації Дорожньої карти співробітництва України з НАТО у рамках Програми «Удосконалення військової освіти» (DEEP) на 2013–2016 роки, досвід, який отримали вищі військові навчальні заклади нашої держави у ході цієї співпраці, а також її подальші перспективи (*У Брюсселі відбулося засідання спільної робочої групи Україна – НАТО з питань воєнної реформи у форматі ключової групи // Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247768362&cat_id=244277212). – 2014. – 21.11).*

Молодший керівник проекту Наглядової ради проекту ЄС Твіннінг «Допомога у розвитку відкритого і прозорого ринку сільськогосподарських земель в Україні» пані Даугальсене:

Литва готова допомагати Україні у вирішенні проблемних питань реформування земельної сфери.

Держземагентству України потрібно бути активнішим в ініціативах реформування, бо управління землями служить основою для розвитку сільських територій (*Земельне відомство братиме активну участь у розробленні секторальної стратегії реформування сфери земельних відносин // Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247767362&cat_id=244277212). – 2014. – 21.11).*

Президент України Петро Порошенко:

Чем я и сам недоволен, так это скоростью реформ и темпами борьбы с коррупцией. Коррупционную вертикаль, по которой вверх со всей страны собирались взятки, мы, наконец, сломали. Но это лишь вершина айсберга и только начало борьбы. Реформы должны стартовать немедленно (*Порошенко недоволен скоростью проведения реформ // Гордон*

(<http://gordonua.com/news/politics/Poroshenko-ne-dovolen-skorostyu-provedeniya-reform-52517.html>). – 2014. – 21.11).

Вице-премьер Владимир Гройсман:

Когда мы говорим о децентрализации власти, это значит, что мы рушим коррупционную централизацию. Потому что централизация и коррупция – это родственники. Как только происходит децентрализация, разбивается коррупция. Уже нет центра в Киеве, а все эти функции становятся мелкими, не такими интересными. Участниками каких-то услуг становятся десятки тысяч и сотни тысяч людей.

И тут не может быть коррупции априори. Могут быть какие-то перегибы, злоупотребления, но это уже в разы отличается. Дальше нужно дать инструмент обществу инструмент влияния на то, чтобы этого не происходило. Ну и публичные правила предоставления тех или иных услуг. И мы эту систему разломали.

Дальше, когда мы меняем систему прихода к власти... Например, есть человек, фермер в селе. Он выращивает свою кукурузу, и он не хочет заниматься селом. (...)

А когда сейчас мы говорим о децентрализации власти, о том, что эти деньги будут оставаться на местах, люди не будут назначаться в райадминистрации, а их будут избирать, у него возникает интерес к этому. У него возникает возможность не просто прийти на должность, а что-то сделать. И эта система приведет новых – активных, работающих сегодня в общественном секторе, но они не могут прийти во власть, их никто не пускает. Они придут благодаря местным выборам.

(...) Каждый в стране должен заниматься тем, чем он может заниматься. Не может Киев решать, какую дорогу, где ремонтировать. Не могут в Киеве решать, кому какие деньги дать. Это все коррупция, это все неэффективно, это субъективно, это ужасно убивает инициативу снизу
(Володимир Гройсман: закони про Донбас зупинили повномасштабний наступ // Українська правда
(<http://www.pravda.com.ua/articles/2014/11/21/7045031/>). – 2014. – 21.11).

***ІНІЦІАТИВИ РЕГІОНАЛЬНИХ ВЛАДНИХ СТРУКТУР ТА
ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ***

Черкаська обласна рада підтримала ухвалення регіональної програми модернізації комунальної теплоенергетики Черкаської області на 2014-2015 роки.

Мета запровадження цієї програми – скорочення використання природного газу комунальними теплопостачальними підприємствами Черкаської області на 30% від базового споживання у 2013 році. Нею передбачено модернізацію окремих комунальних підприємств теплоенергетики, зокрема, запровадження на них альтернативних видів

палива. На ці заходи з державного бюджету надійшла субвенція у близько 14 мільйонів гривень *(На Черкащині прийняли програму модернізації комунальної теплоенергетики // Про Головне (http://progolovne.ck.ua/archives/120202). – 2014. – 27.11).*

Кам'янець-Подільський отримає 15 мільйонів доларів у рамках проекту підвищення енергоефективності у секторі централізованого тепlopостачання. Проект, який фінансується Світовим банком, офіційно розпочав свою роботу. Про це повідомив керівник групи з впровадження проектів Станіслав Терлецький. Завдяки йому десять українських міст, серед яких і Кам'янець, отримають загалом 380 мільйонів доларів. Раніше місто над Смотричем було визнано одним із кращих з освоєння кредиту на модернізацію системи водopостачання *(Модернізують системи тепlopостачання // Голос України (http://www.golos.com.ua/Article.aspx?id=364639). – 2014. – 27.11).*

Шість мільйонів доларів фінансової допомоги виділить Японія Україні. Про це заявив посол Японії в Україні Шігекі Сумі (на знімку) під час візиту на Дніпропетровщину. За його словами, гроші підуть на фінансування основних соціальних програм у регіонах, які розташовані близькі до АТО.

Велику частину коштів передбачено на потреби будинків для сиріт, шкіл і реалізацію медичних проектів. Два тижні тому віце-прем'єр-міністр Володимир Гройсман підписав Меморандум про взаєморозуміння. Документ передбачає фінансування у шість мільйонів доларів. Японія ще розглядає питання про фінансування шести грантових проектів, спрямованих на розвиток освітньої та медичної галузей на Дніпропетровщині. Вартість кожного – близько ста тисяч доларів. Кошти одержать три середні школи Томаківського району, три дитячі садки, профтехучилище, дві школи Юр'ївського району – на заміну вікон.

Буде проведено капітальний ремонт двох будинків культури Юр'ївського району. Нове сучасне обладнання одержать Дніпропетровська міська клінічна лікарня № 4, обласна клінічна лікарня ім. І. Мечникова, а також Межівська й Покровська центральні районні лікарні. Дипломат зазначив, що для Японії дуже важливі територіальна цілісність і економічна стабільність України. Саме для цього його країна надає фінансову підтримку *(Токіо допоможе прифронтовим регіонам // Голос України (http://www.golos.com.ua/Article.aspx?id=36471). – 2014. – 27.11).*

Дніпропетровська обласна рада розробила Інтернет-портал, який допоможе жителям Дніпропетровщини просто та зручно впроваджувати енергозберігаючі заходи у власному житті.

Користувачі отримають доступ до: національних та регіональних програм з енергоефективності; до інформації про технічну, юридичну і фінансову підтримку у сфері енергозбереження та про способи раціонального

споживання енергоресурсів у побуті. Про це та багато іншого можна дізнатися за посиланням: <http://energy.oblrada.dp.ua>.

На ресурсі представлені передові регіональні, національні і зарубіжні розробки та технології з енергозбереження, ініціативи Дніпропетровської обласної ради у цій сфері, рекомендації до законодавчої бази у сфері енергозбереження, є карта області, де нанесено інформацію про вже реалізовані проекти, віртуальні демонстраційні зони, довідково-інформаційна система і багато інших можливостей *(Жителі Дніпропетровщини отримали доступ до ресурсів у сфері енергозбереження // Сайт Дніпропетровської обласної ради (http://oblrada.dp.ua./press/news/default/2014-11/3629). – 2014. – 26.11).*

26 листопада підписано Угоду між Рівненською обласною державною адміністрацією та Посольством Франції в Україні про реалізацію проекту енергоефективності у обласній дитячій лікарні. Для цього на Рівненщину приїхав Надзвичайний і Повноважний Посол Французької Республіки в Україні Ален Ремі.

В.о. голови облдержадміністрації Юрій Приварський: ця угода – тільки початок нашого співробітництва. Перший етап включає енергоаудит в Рівненській дитячій обласній лікарні. Впродовж цього часу підготуємо відповідні документи, розробимо заходи, визначимо слабкі місця. Основна ціль – це якісне дешеве тепло у медичному закладі *(У Рівному посол Франції в Україні підписав угоду по енергоефективності // Рівненсько-Волинський портал «Четверта влада» (http://4vlada.com/rivne/39913). – 2014. – 26. 11).*

26 листопада у конференц-залі Вінницької торгово-промислової палати, у рамках обговорення державної політики у сфері електронного урядування в Україні, відбулось засідання «круглого столу» на тему: «Цифровий порядок денний для України. Зелена книга: стратегія політики е-урядування».

Проект «Зеленої книги державної політики у сфері електронного урядування в Україні» підготовлений представниками Робочою групою з розробки урядової політики в сфері розвитку електронного урядування при Віце-прем'єр-міністрах України – Міністрах регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Гройсмані В.Б.

Важливою ознакою «Зеленої книги» є те, що документ з реалізації державної політики передуватиме розробці конкретних нормативно-правових актів та ухваленню рішень і передбачає попереднє ретельне вивчення та відкрите публічне обговорення ключових проблем в певній сфері державної політики, а також способів їх вирішення. Рішення органів влади розробляються та ухвалюються на виконання тієї державної політики, яка викладена у Білій книзі, що розробляється за результатами Зеленої книги. Так забезпечується цілісність, системність та послідовність у проведенні державної політики, прозорий та відкритий до пропозицій заінтересованих сторін процес її підготовки.

За підсумками консультацій та обговорення даного проекту, які пройдуть в форматах круглих столів та прес-конференцій у 10 обласних центрах буде підготовлений остаточний текст Зеленої книги на реалізацію викладених у ній цілей політики (*Цифровий порядок денний для України. Зелена книга: стратегія політики е-урядування // Вінницька ОДА (http://www.vin.gov.ua/web/vinoda.nsf/web_alldocs/Doc%D0%94%D0%95%D0%9F%D0%909R8KYC). – 2014. – 26.11).*

За результатами оціночної місії експертів, що відбувалась протягом 2014 року, Швейцарське бюро співробітництва визначило перелік з чотирьох областей, які стануть пілотними у впровадженні проекту «Електронне урядування для підзвітності влади та участі громади» (EGAP).

Цей проект впроваджуватиметься протягом 2015–2018 років за фінансової підтримки Швейцарського бюро співробітництва у відібраних регіонах і передбачатиме розробку інформаційних систем, які забезпечують електронну взаємодію між різними рівнями місцевої влади. Це нововведення гарантує більш тісну співпрацю громади і влади.

Протягом наступних п'яти місяців Швейцарське бюро співробітництва шляхом міжнародного тендеру визначить виконавців проекту. Вже у березні 2015 року його організатори зможуть обговорити з керівництвом області наступні спільні кроки (*Вінниччина увійшла до числа пілотних областей з упровадження швейцарського проекту з електронного самоврядування EGAP // Вінницька ОДА (http://www.vin.gov.ua/web/vinoda.nsf/web_alldocs/Doc%D0%94%D0%95%D0%9F%D0%909R8DC5). – 2014. – 26.11).*

Цьогоріч успішно закінчили навчання та отримали сертифікати 97 житомирських студентів та учнів старших класів. Відтепер кожен з них може похвалитися неабиякими знаннями у сфері роботи органів місцевого управління.

На переконання організаторів роботи школи, головна мета проекту дати можливість дітям із середини побачити систему управління органу державної влади, а також долучити майбутніх депутатів та держслужбовців до громадсько-політичного життя міста. За 14 років існування програми майже дві тисячі школярів та студентів стали потенційним кадровим резервом установ місцевої влади (*Житомирська «Школа місцевого самоврядування» завершила свою роботу // Житомирська обласна державна телерадіокомпанія (http://tvradiotz.com.ua/item/5488-житомирська-«школа-місцевого-самоврядування»-завершила-свою-роботу.html). – 2014. – 26. 11).*

В УМВД Хмельницької області прошло совещание по подготовке Хмельницкого к проведению эксперимента по объединению ГАИ и патрульно-постовой службы.

Перед началом практического внедрения эксперимента представители рабочей группы посчитали количество личного состава, который будет привлекаться к участию в программе, разработали графики и маршруты совместных патрулирований, а также обеспечили новосозданные патрули материально-технической базой (*В Хмельницком готовятся к проведению эксперимента по ликвидации ГАИ // Гордон (<http://gordonua.com/news/society/V-Hmelnickom-gotovyatsya-k-provedeniyu-eksperimenta-po-likvidacii-GAI-53208.html>). – 2014. – 26.11).*

У Харкові 24 листопада було ухвалене перше судове рішення про поновлення на посаді працівника прокуратури, звільненого на підставі ЗУ «Про очищення влади».

Рішенням суду на роботі був відновлений Володимир Суходубов, який до звільнення обіймав посаду начальника відділу по роботі з кадрами прокуратури Харківської області.

Це рішення суду стане прецедентом у судовій практиці України (*Суд в Харкові поновив на посади звільненого через люстрацію працівника прокуратури // Corrupt UA (<http://corruptua.org/2014/11/sud-v-harkovi-ponoviv-na-posadi-zvilnenogo-cherez-lyustratsiyu-pratsivnika-prokuraturi/>). – 2014. – 25.11).*

24 ноября в Днепропетровске состоялся семинар для педагогов и родительских комитетов города, посвященный внедрению энергосберегающих предприятий.

Учасникам семінара розказали о региональных и государственных программах в направлении энергосбережения, о возможности сотрудничества с международными фондами технической помощи, а также проинформировали о конкурсе областного совета, который уже помог пяти школам АНД района улучшить свою энергоэффективность. Речь идет о проекте областного совета «Энергосбережение для будущего». В ноябре стартовал новый конкурс, в котором смогут принять участие все школы города (*В Днепропетровске состоялся семинар по энергоэффективности для педагогов // МОСТ ДНЕПР – новости Днепропетровска и Украины (http://most-dnepr.info/news/society/v_dnepropetrovske_sostojalsja_seminar_po_jenergojektivnosti_dlja_pedagogov.htm). – 2014. – 25.11).*

Кабінет Міністрів України своїм розпорядженням від 16 травня 2014 року №523-р затвердив перелік найпопулярніших серед громадян і бізнесу адміністративних послуг територіальних органів центральних органів виконавчої влади, які будуть обов'язково надаватися через створені Центри надання адміністративних послуг по всій Україні. Власне такі Центри з надання адміністративних послуг є одним із основних елементів впровадження електронного урядування, що успішно діють в європейських країнах. Для зручності мешканців Київщини планується

наблизити надання адміністративних послуг до місця роботи та проживання заявників, тобто організувати роботу за принципом «єдиного офісу» та «єдиного вікна».

Цими днями достроково, до визначених термінів, такі Центри вже прийняли перших відвідувачів у Таращанському, Бориспільському та Баришівському районах Київщини (*На Київщині у трьох районах запрацювали центри з надання адмінпослуг // Офіційний веб-сайт Київської обласної державної адміністрації (http://www.kyivobl.gov.ua/news/article/na_kijivschini_u_troh_rajonah_zapratsjuvali_tsentri_z_nadannja_adminposlug_1416904888). – 2014. – 25.11*).

Отримати вичерпні відповіді на будь-які запитання про Європейський Союз, його історію, політику, програми та перспективи діяльності жителі Івано-Франківщини (найперше студентство) відтепер мають змогу в щойно відкритому інформаційному центрі ЄС. Він працюватиме на базі інституту історії, політології та міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Голова представництва Європейського Союзу в Україні Ян Томбінські: Головне завдання інформаційного центру – відкривати перед молодими людьми нові життєві можливості. Це ще одна вагома подія на шляху зближення України та ЄС, у зміцненні нашої довіри та взаєморозуміння. За умовами угоди Європейський Союз забезпечуватиме івано-франківський центр інформаційними матеріалами. Зокрема його служба офіційних публікацій у Люксембурзі надаватиме власні документи, а також необхідні матеріали надходитимуть від Представництва ЄС.

Голова Івано-Франківської облдержадміністрації Олег Гончарук: Переконалий, зібрана тут інформація, різноманітна довідкова література сприятимуть більш глибокому розумінню суті європейської інтеграції; діяльність центру підвищить не тільки загальний рівень обізнаності жителів зі специфікою та засадами Європейського Союзу, а й створюватиме сприятливі умови для налагодження ще тіснішої співпраці між Прикарпаттям та країнами євроспільноти. Центр також допомагатиме проводити викладацьку та дослідницьку діяльність у галузях, пов'язаних з Європейським Союзом (*На Прикарпатті відкрився інформаційний центр ЄС: Зібрана тут інформація сприятиме глибшому розумінню суті європейської інтеграції // Урядовий Кур'єр (<http://www.ukurier.gov.ua/uk/articles/na-prikarpatti-vidkrivsysya-informacijnij-centr-yes/>). – 2014. – 25.11*).

В Николаеве завершен первый этап реализации проекта энергоэффективности в зданиях стран Причерноморского бассейна («Black Sea Buildings Energy Efficiency Plan»). О результатах, которых удалось достичь, рассказал, на заседании координационного совета по вопросам создания благоприятного инвестиционного климата в Николаеве.

Заместитель директора департамента жилищно-коммунального хозяйства Николаевского городского совета Андрей Палько:

Николаев стал партнером греческого города Кавала. Общий бюджет проекта – 89 000 евро, средства небольшие, и для городского бюджета не лишние. 90% финансирования обеспечивает Европейский Союз, и только 10% процентов – городской бюджет.

Первый этап в Николаеве уже реализован. Бюджет его составил 22000 евро. За счет этих средств проведены встречи с представителями стран-партнеров, изучен опыт, осуществлен энергетический аудит ряда зданий в Николаеве. Энергетический аудит проводили специалисты департамента ЖКХ совместно с сотрудниками НУК им. адмирала Макарова.

Когда аудит будет полностью завершен, можно ожидать второй транш. На эти средства будет продолжена работа по анализу энергосбережения в Николаеве: для каждого дома должен быть разработан паспорт информации о потерях тепловой энергии, чтобы ориентироваться по нему в дальнейшем при применении соответствующих энергосберегающих технологий (*В Николаеве реализуется проект энергоэффективности // «Вечірній Миколаїв» (<http://www.vn.mk.ua/stories.php?id=23749>). – 2014. – 25.11).*

24 листопада у Вінниці відбувся навчальний семінар по удосконаленню муніципальної системи енергетичного менеджменту у місті. Він пройшов у рамках проекту USAID «Муніципальна енергетична реформа» та при співпраці з ТОВ «АРНІКА-Центр».

Вінниця увійшла до складу шести українських міст, де впроваджуватиметься україно-американський проект USAID «Муніципальна енергетична реформа» («МЕР»), головна мета якого – підвищення енергетичної безпеки України. За сприяння цієї організації у Вінниці проводяться семінари, де вінницькі спеціалісти з енергоменеджменту мають можливість отримати нову інформацію та досвід на тему енергозбереження. Один з них пройшов 24 листопада, його темою було: «Удосконалення муніципальної системи енергетичного менеджменту м. Вінниці».

На семінарі йшлося про енергетичний менеджмент будівель, як за допомогою теплоізоляції стін, покрівель, підвалів, зменшення теплових втрат через вікна та двері можна зекономити електроенергію. Також учасники заходу приділили значну увагу енергетичному менеджменту у сфері надання послуг з централізованого тепло- та водопостачання (*Вінницькі фахівці продовжують навчатись підвищувати енергоефективність міста // Офіційний портал Вінницької міської ради (<http://www.vmr.gov.ua/Lists/CityNews/ShowNews.aspx?ID=1647>). – 2014. – 25.11).*

У Вінницькій облдержадміністрації стартувала люстрація чиновників. І першу перевірку розпочато 19 листопада стосовно Гижка Петра Андрійовича – Радника голови облдержадміністрації відділу по забезпеченню діяльності голови облдержадміністрації апарату

облдержадміністрації. Окрім того, відповідно до вимог Закону України «Про очищення влади», Петро Гижко подав заяву на проведення перевірки на ім'я голови облдержадміністрації та додав декларацію про доходи і витрати за 2013 рік (*У Вінницькій ОДА люстрація почнеться з Гижка-старшого // Винниця ОК (<http://vinnitsaok.com.ua/2014/11/25/192972>). – 2014. – 25. 11).*

В.о. начальника управління житлово-комунального господарства Департаменту архітектури, містобудування та житлово-комунального господарства Сумської облдержадміністрації Іван Фесенко:

В селі Штепівка встановлено нову котельню, яка працює на твердому паливі. На завершальному етапі монтаж котельні в селі Будилка, фінансування проекту здійснюється в рамках Програми Розвитку ООН. Із 225 тисяч гривень загальної вартості проекту внесок ПРООН склав 160 тисяч гривень.

Але найбільш вражає система вуличного освітлення в селі Межиріч. У вересні за сприяння ПРООН там встановили сонячні батареї потужністю 400 Вт. Вдень вони акумулюють сонячну енергію, а вночі освітлюють сільські вулиці. Тож сучасні технології з використання відновлюваних джерел енергії на Сумщині докотилися і до сільської глибинки (*У лебединському районі запровадили сонячні батареї // Сумська обласна державна адміністрація (<http://sm.gov.ua/ru/2012-02-03-07-53-57/7405-u-lebedynskomu-rayoni-zaprovadyly-sonyachni-batareyi.html>). – 2014. – 24.11).*

Відсьогодні у рядах СБУ розпочнеться перевірка службовців у зв'язку із законом «Про очищення влади».

Голова СБУ Валентин Наливайченко:

Звільненню підлягатимуть ті люди, які мали, згідно із законом, причетність до КДБ або до роботи за часів уряду Януковича, або були втягнені в корупційні правопорушення (*У рядах СБУ почалися «чистки» // ВолиньPost (<http://www.volynpost.com/news/42982-u-riadah-sbu-pochalysia-chystky>). – 2014. – 24. 11).*

24 листопада 2014 року голова обласної ради Черкащини Валентина Коваленко взяла участь у розширеному засіданні робочої групи з розробки Стратегії розвитку Черкаської області на період до 2020 року.

Голова обласної ради Валентина Коваленко:

Мета «Стратегії регіонального розвитку Черкаської області на період до 2020 року» досить амбітна – маємо досягти чи принаймні максимально наблизитися до європейських стандартів життя у найближчі шість років.

До участі в розробці проекту Стратегії було залучене широке коло експертів – близько 190 осіб із числа науковців, представників громадських організацій, бізнес-кіл, підприємств, установ та організацій різного профілю й напрямку діяльності (*Робоча група працює над розробкою проекту Стратегії розвитку Черкаської області на період до 2020 року //*

Черкаська обласна рада (<http://oblradack.gov.ua/novini/2814-robocha-grupa-pracyuye-nad-rozrobkoyu-proektu-strategyi-rozvitku-cherkaskoyi-oblast-na-perod-do-2020-roku.html>). – 2014. – 24. 11).

Голова Дніпропетровської обласної ради Євген Удод перевіряв реалізацію двох енергоефективних проектів у селі Орджонікідзе Криворізького району, які впроваджуються обласною радою спільно з міжнародними. Так у сільській амбулаторії реконструювали систему теплопостачання: облаштували тепло-генераторну та встановили твердопаливний котел, який працює на біомасі. Ініціативу громади підтримала обласна рада та Фонд Східна Європа. Загальна вартість робіт склала майже 210 тисяч гривень, з них: 107,9 тис. гривень – кошти Фонду Східна Європа, 100 тис. гривень виділила обласна рада. Тепер опалення амбулаторії здійснюється на твердому паливі, що дасть можливість економити традиційні енергоресурси та бюджетні кошти.

Ще одну ініціативу орджонікідзівської громади обласна рада підтримала спільно з проектом ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду – II». У початковій школі-саду переобладнали топочну та реконструюють систему гарячого водопостачання. Загальний бюджет – майже 430 тис. гривень.

В топочній встановлено два твердопаливні котли, які працюють на пілєтах. Також придбано геліоколектори для налагодження гарячого водопостачання, яке буде працювати від системи сонячних колекторів, що встановлять на даху будівлі. Також передбачається утеплення теплотраси між топочною і школою-садом, будівництво складу для зберігання твердого палива, часткова заміна вікон та дверей у будівлі та установка іншого обладнання (*Дніпропетровська обласна рада сприяє переходу громад на альтернативні види палива // Новий формат (<http://nf.dp.ua/2014/11/dnipropetrovska-oblasna-rada-spryyaye-perekhodu-hromad-na-alternatyvni-vydy-palyva/>). – 2014. – 23. 11).*

Начальник Державного департаменту України з питань виконання покарань у Вінницькій області Сергій Ткач:

У в'язницях Вінничини встановили 134 енергозберігаючих вікон. 188 500 тисяч гривень було витрачено на нові металопластикові вікна.

Через вікна втрачається 50% до 80% тепла. Нові вікна дозволять щорічно економити 58 тисяч державних гривень, якими раніше розраховувалися за тепло (*У вінницьких тюрмах на 180 тисяч гривень встановлять вікна // 20 хвилин (<http://vn.20minut.ua/Pres-sluzhby/u-vinnitskih-tyurmah-na-180-tisyach-griven-vstanovlyat-vikna-10425187.html>). – 2014. – 23.11).*

19 листопада Чернівецький міський голова Олексій Каспрук, президент Фонду Східна Європа Віктор Лях та голова Товариства «Український Народний Дім в Чернівцях» Володимир Старик підписали

Меморандум про співпрацю між Чернівецькою міською радою, Фондом Східна Європа та Товариством «Український Народний Дім в Чернівцях» в рамках реалізації спільного проекту «Відкрите місто: посилення участі громадян у розвитку місцевої громади»

Меморандум передбачає запровадження інноваційних механізмів участі чернівчан у вирішенні місцевих проблем та налагодження результативної співпраці громадян з органами місцевого самоврядування за допомогою всеукраїнської веб-платформи «Відкрите місто» (www.OpenCity.in.ua). За допомогою цієї платформи кожен громадянин може ініціювати вирішення важливої для його міста проблеми, дистанційно звернувшись до відповідального за прийняття рішення посадовця (органу влади).

Зараз відбувається наповнення Платформи необхідною інформацією про організації, відповідальні за вирішення конкретних проблем. Після затвердження виконкомом міської ради на початку грудня Порядку роботи виконавчих органів міської ради з повідомленнями, що надійшли через Інтерактивну веб-платформу «Відкрите Місто» Платформа запрацює у Чернівцях в робочому режимі (*Завдяки сучасним технологіям Чернівці стають відкритим містом // Чернівці Таймс* (<http://times.cv.ua/2014/11/22/zavdyaky-suchasnym-tehnolohiyam-chernivtsi-stayut-vidkryty-mistom/>). – 2014. – 22.11).

Фахівці Дніпропетровської обласної ради продовжують навчання для населення регіону з питань енергоефективності та енергозбереження. Один з таких освітніх заходів провели сьогодні, 21 листопада, у Павлограді для місцевої влади, громадськості та представників ОСББ, ЖСК та ОСН міст Павлоград, Першотравенськ, Синельникове та Тернівка, а також Васильківського, Межівського, Павлоградського, Петропавлівського, Покровського, Синельниківського та Юр'ївського районів. Присутніх проінформували про регіональні, державні програми та заходи з енергозбереження, обласні конкурси міні-проектів для локальних громад та фізичних осіб, що проживають в ОСБ, ЖБК та ОСН, можливості технічної та фінансової допомоги від міжнародних фондів та проектів, розповіли про можливості кредитування населення для реалізації енергозберігаючих заходів (*У питаннях енергозбереження на Дніпропетровщині розкачки не буде // Зоря* (<http://zorya.org.ua/p/67826>). – 2014. – 21.11).

В Івано-Франківську створять пілотний проект щодо впровадження геотермальної технології для опалення будівель.

Директор Департаменту систем життєзабезпечення та житлової політики Мінрегіону України Сергій Кушнір:

До нас надійшла пропозиція від наших партнерів з США щодо впровадження геотермальної технології для опалення і кондиціонування будівель в Україні. Немає жодних сумнівів, що передовий досвід

використання подібних технологій для України сьогодні є дуже корисним і надзвичайно актуальним.

Потрібно розробити програму впровадження геотермальних технологій в Україні з визначенням джерел фінансування, в тому числі – Федеральних систем фінансування США (*Пілотний проект щодо використання теплових насосів для опалення будівель з'явиться в Івано-Франківську // Івано-Франківська обласна державна адміністрація* (<http://www.if.gov.ua/?q=news&id=25467>). – 2014. – 21.11).

Начальник управління економічного та інтеграційного розвитку Надія Кромкач взяла участь у круглому столі «Спроможність міст керувати місцевою енергетикою – основа енергетичної незалежності», який відбувся 21 листопада 2014 року за підтримки проекту Європейської Комісії «Угода Мерів-Схід».

На засіданні було презентовано Європейську ініціативу «Угода Мерів», яка охоплює місцеві органи влади з близько 50 країн світу та нараховує більш ніж 5400 підписантів, серед яких більше 80 мерів зі Східної Європи, Південного Кавказу та Центральної Азії (*Участь у «круглому столі» «Спроможність міст керувати місцевою енергетикою – основа енергетичної незалежності» // Офіційний сайт міста Івано-Франківська* (<http://www.mvk.if.ua/news/29396>). – 2014. – 21.11).

Віце-президент Варшави Влодзімеж Пашинський:

Столиці України та Польщі відновлюють і мають намір поглиблювати й розширювати співпрацю.

Почати вирішили з освіти. Керівники відповідних управлінь обох столиць – Олена Фіданян та Йоанна Господарчик – підписали «Лист про наміри щодо співпраці у галузі освіти». І йдеться не лише про обмін досвідом у сфері управління цією галуззю. Ставку буде зроблено на реалізацію спільних проектів навчальними закладами двох міст, а також на залучення українських педагогів, студентів і учнів до європейських програм. Попереду робота над підготовкою нового поглибленого договору, який даватиме юридичні підстави для участі освітян та юних киян у проектах, що фінансуються з євросоюзівських фондів та з бюджету Варшави (*Київ і Варшава починають з освіти // Голос України* (<http://www.golos.com.ua/Article.aspx?id=363641>). – 2014. – 21.11).

Облегчить жизни нарушителям правил дорожного движения решили в Днепропетровске. Теперь, чтобы оплатить штраф, не нужно будет ехать в банк.

Рассчитаться за нарушение можно будет прямо на месте через переносной банковский терминал. «Сегодня 12 патрульных машин ДПС ГАИ оснащены терминалами, также терминал установлен в здании ГАИ Днепропетровска. Нарушитель оплачивает штраф на месте вынесения постановления об административных нарушениях», – рассказывают в пресс-

службе УГАИ Днепропетровской области. Таким образом в ГАИ надеются искоренить коррупцию, ведь сразу после совершения операции водителю обязаны выдать чек о списании средств с карты (*В Днепропетровске штрафы можно будет оплатить через терминал // Сегодня.ua* (<http://www.segodnya.ua/regions/dnepr/v-dnepropetrovske-shtrafy-mozhno-budet-oplatit-cherez-terminal--571204.html>). – 2014. – 21.11).

НОВИНИ З СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ ІНТЕРНЕТ-ПРЕДСТАВНИЦТВ

Голова СБУ Валентин Наливайченко:

Служба безпеки України рішуче та безкомпромісно налаштована на очищення.

Відкритість служби в питаннях люстрації є принциповою, оскільки саме СБУ стане виконавцем суспільного запиту з очищення влади.

У тому числі, СБУ надаватиме доступ і розсекречуватиме матеріали на запити Громадської ради стосовно корупційних правопорушень, майна, рахунків, причетності до незаконної діяльності будь-якого громадянина України, який підлягає перевірці за законом про очищення влади, і в першу чергу – високопосадовців (*Все новости Украины // http://vk.com/allukrainenews?w=wall-66176846_26811*. – 2014. – 26.11).

Новообраний депутат від «Самопоміч» Єгор Соболев:

Незважаючи на сильний опір системи люстраційним процесам в Україні, під дію закону «Про очищення влади» потрапили вже 354 чиновники (*ВолиньPost // http://vk.com/volynpost?w=wall-31904926_36681*. – 2014. – 26.11).

Реформуванням МВС вже займаються 40 радників з ЄС і ще 30 з'явиться в команді найближчим часом. МВС планує залучити 70 експертів для проведення реформ і удосконалень у відомстві (*Люстрація. Прикарпаття // http://vk.com/if_lustration_co_ua?w=wall-74899651_217*. – 2014. – 26.11).

Президент Інститута гражданских дел (Словакия) Григорий Месежников:

В первую очередь в Украине необходимо провести реформу системы местного самоуправления, и тогда местная элита сможет противостоять возврату авторитаризма.

Експерт Реанимационного пакета реформ по вопросам децентрализации власти Юрий Ганущак:

Если мы не сделаем в течение следующего месяца шаги по децентрализации власти, то с 1 января мы не сможем начать реформы, и далее – утраченное время, минимум пять лет (*Децентралізація влади // http://www.facebook.com/decentralizationua?fref=ts*. – 2014. – 26.11).

Арсеній Яценюк обговорив з президентом European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) пріоритети співпраці в рамках прийнятого банком 19 листопада Пакету зміцнення реформ і кризову підтримку України. **Заступник міністра закордонних справ України з питань європейської інтеграції Олена Зеркаль:** Київ розуміє необхідність проведення політичних і економічних реформ в країні, таке ж розуміння є і у новообраних народних депутатів (*Ukraine Reforms Communications Taskforce/УкрMediaЦентр Реформ // <https://www.facebook.com/UaReforms>. – 2014. – 26.11).*

Керівник Міністерства інфраструктури України Максим Бурбак:

Учора Кабмін одногосло підтримав рішення про створення Публічного акціонерного товариства «Українська залізниця». Цим ми починаємо процес реформування «Укрзалізниці».

Реформа «Укрзалізниці» підвищить економічну й транспортну ефективність підприємства.

Реформою передбачається об'єднання шести залізниць (Донецька, Придніпровська, Одеська, Львівська, Південна і Південно-Західна залізниця) і 31 підприємства залізничної інфраструктури. Після об'єднання апарату управлінь шести залізниць України в один витрати цих доріг буде скорочено (*Співтовариство Українських залізниць // http://vk.com/corporate_law_competition?w=wall-80358927_23. – 2014. – 25.11).*

Депутат Закарпатської обласної ради Володимир Чубірко:

Основне наше завдання – децентралізація влади в межах того законодавства, яке нині діє. Головний принцип – керівників мають обирати. Від того, що нині і обласна рада, і обласна адміністрація працюють як єдиний механізм, в першу чергу виграє область, переконує керівник ради. Для нас дуже важливо, щоб усі гілки працювали разом – сільські ради, адміністрації, районні ради, ОДА та облрада. Все це позитивно проектується на громади (*Новини Ужгорода // http://vk.com/public61049444?w=wall-61049444_6642. – 2014. – 24.11).*

В рамках українсько-норвезького бізнес-форуму підписано протоколи про співпрацю між Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

Співпраця передбачає реформування ринку фінансових небанківських послуг на основі найкращих зразків світового досвіду.

Максим Поляков, т.в.о. голови Нацкомфінпослуг:

Завдяки сьогоднішній угоді у нас з'явилася реальна можливість не тільки оновити матеріально-технічну базу відомства, зробивши її сучасною, але й реформувати стару закоренілу бюрократичну систему контрольно-наглядового органу (*Ukraine Reforms Communications Taskforce /*

УкрMediaЦентр Реформ // <https://www.facebook.com/UaReforms>. – 2014. – 24.11).

Заступник голови комітету з питань очищення влади Громадської ради при Міністерстві юстиції України Михайло Захарченко:

Аби громадяни могли повідомити про протиправні дії працівників Мін'юсту, ми плануємо запустити «гарячу лінію» з питань корупції (*Ukraine Reforms Communications Taskforce / УкрMediaЦентр Реформ // <https://www.facebook.com/UaReforms>. – 2014. – 24.11).*

Судебная реформа: коалиция намерена ограничить неприкосновенность судей. Судьи будут пользоваться только функциональным иммунитетом. Также будут повышены требования для назначения на должность судьи, в частности, относительно возраста и опыта.

Кроме того, планируется создать единый независимый от политического влияния орган, который будет отвечать за назначение, карьеру и увольнения судей, где большинство будут составлять судьи, избранные судьями, а остальные – авторитетные юристы – представители юридической и правозащитной общественности (*Ukraine Reforms Communications Taskforce / УкрMediaЦентр Реформ // <https://www.facebook.com/UaReforms>. – 2014. – 24.11).*

Голова Державної фіскальної служби України Ігор Білоус:

Завдяки реформуванню єдиного соціального внеску майже 25 млрд гривень на рік залишатиметься у бізнесу. Реформа ЄСВ спрямована на дегінізацію та боротьбу з зарплатою у конвертах. Ставку єдиного соціального внеску буде зменшено.

Реформи, які зараз пропонуються, спрямовані на те, щоб зробити прозорішу та легшу систему адміністрування податків. Це лише перший крок, що відповідає реальному часу, і його слід проводити швидко (*Новини Волни // https://vk.com/public61839585?w=wall-61839585_4687. – 2014. – 24.11).*

Серед питань, які розглядає Рада по судовій реформі, є, зокрема, впровадження системи регулярної кваліфікаційної атестації суддів та встановлення їм кваліфікаційних класів, від яких буде залежати їхня зарплата, просування по кар'єрних сходах.

Планується, що до кінця січня 2015 року Рада зможе напрацювати пакет законопроектів з питань реформування судової системи і суміжних інститутів (*Юридична допомога // https://vk.com/club79471820?w=wall79471820_97%2Fall. – 2014. – 23.11).*

Реформи армії: Основне управління роботи керівництва Минобороны будут сосредоточены на оснащении, подготовке, управлении и обеспечении Вооруженных Сил (*Ukraine Reforms Communications*

Taskforce/УкрMediaЦентр Реформ // <https://www.facebook.com/UaReforms>. – 2014. – 23.11).

Найближчим часом державний бюджет залишить за собою фінансування навчання лише тих спеціальностей, які держава вважає необхідними. Про це говориться в «Стратегії реформування вищої освіти до 2020 року».

Крім того, «Стратегія» передбачає скорочення спеціальностей у вузах до 60-80. Зараз їх близько 150, частина спеціальностей буде об'єднана.

Для навчання на ті спеціальності, від фінансування яких держава відмовляється, будуть введені спеціальні кредити. Віддавати гроші банкам студенти будуть через 15 років після закінчення вузу. Але можна і уникнути відшкодування суми, якщо пропрацювати п'ять років у сільській місцевості (*Інформаційний ресурс перезавантаження // https://vk.com/maidannew?w=wall-75692850_4432. – 2014. – 22.11).*

Президент Парламентської Асамблеї Ради Європи Анн Брассер:

Я закликаю новообраний парламент і новосформований уряд оперативно розпочати реалізацію багатьох реформ, необхідних для розвитку країни (*Ukraine Reforms Communications Taskforce/УкрMediaЦентр Реформ // <https://www.facebook.com/UaReforms>. – 2014. – 22.11).*

Вице-президент США Джозеф Байден:

Белый дом выделит \$20 млн для поддержки реформы в правоохранительных и судебных секторах Украины, в том числе прокуратуры и антикоррупционных реформ (*Ukraine Reforms Communications Taskforce / УкрMediaЦентр Реформ // <https://www.facebook.com/UaReforms>. – 2014. – 21.11).*

В.о. Міністра охорони здоров'я Василь Лазоришинець:

Реформа тендерних закупівель має посприяти здешевленню медичних препаратів (*Ukraine Reforms Communications Taskforce/УкрMediaЦентр Реформ // <https://www.facebook.com/UaReforms>. – 2014. – 21.11).*

Заступник Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України В'ячеслав Негода:

Розмови про реформи затягнулися. Сьогодні наше завдання – перевести розмови у конкретні справи. І в нас є надія, що дуже багато ми встигнемо зробити ще у цьому році (*Децентралізація влади // <https://www.facebook.com/decentralizationua?fref=ts>. – 2014. – 21.11).*

ЕКСПЕРТНИЙ ПОГЛЯД

Екс-прем'єр Словаччини Мікулаш Дзурінда:

Тільки виконавши всі політичні та економічні вимоги, Україна доведе, що вона готова, вона конкурентна, досить сильна та зможе ефективно функціонувати в межах ЄС. І перший крок для України в цьому напрямку – просування реформ.

Для мене найбільш важливим є те, що люди мають розуміти необхідність реформ. Ще один важливий фактор – політичні лідери мають волю до реформ, і не лише до їх прописування, але й до втілення. Пакет реформ, потрібних в Україні, має бути комплексним та вичерпним.

Природно, що лідери та інституції мають займатися цими реформами. Але важливо, щоб був також ключовий відповідальний, лідер – президент або уряд.

Важко виділити із цього комплексного пакету реформ, які з них надважливі. Але я б усе ж звернув увагу на реформу місцевого адміністрування та економічні реформи, метою яких є створення сприятливого для бізнесу середовища – реформа податкової системи та ринку праці.

Є ризик, що федералізація призведе до розпаду країни. Ось чому я раджу почати з децентралізації влади та фінансів до рівня муніципалітетів зі збереженням принципів субсидіарності.

Додаткові переваги такого підходу – підзвітність громадянам та кращі можливості для прийняття рішень (*Мікулаш Дзурінда: Люди також мають розуміти необхідність реформ // Українська правда (http://www.pravda.com.ua/articles/2014/11/26/7045485/). – 2014. – 26.11).*

Координатор польсько-української групи експертів-радників уряду України з питань реформи самоврядування та децентралізації
Маркіян Желяк:

(...) Польський досвід не може бути перенесений на український ґрунт механічно.

Головні перешкоди цьому – інший адміністративний поділ, суспільно-економічні умови та політична ситуація в країні.

На початку 1990-х у Польщі не було необхідності зміни адміністративного поділу. Кількість та кордони громад (їх було близько двох з половиною тисяч) не змінилися, змінилася їх сутність.

В Україні ж, при порівняльній кількості населення, сьогодні є понад 11 тис. громад. Але лише 650 з них могли б самостійно та ефективно виконувати завдання, типові для найнижчого рівня самоврядування.

Стартові суспільно-економічні обставини для проведення реформи самоврядування також є іншими. В Польщі самоврядні громади з'явилися в момент демонтажу соціалістичної держави.

В Україні ж за двадцять три роки незалежності сформувалася олігархічно-кланова економіка, а корупція глибоко вкорінилася в усіх гілках влади.

Потрібно пам'ятати, що серед всього іншого реформа є політичним процесом. А українська політична конфігурація, хоча значно прогресивніша, ніж рік тому, є далеко не простою.

Та незважаючи на відмінності, польський досвід дуже чітко показує, яких принципів треба дотримуватись для створення реального сильного самоврядування. Ці принципи є такими:

- чіткий поділ повноважень різних рівнів та гілок влади;
- рівень майнових та фінансових прав, адекватний до компетенції;
- судовий захист (дійсно незалежним судом) громад від будь-якого обмеження їхніх прав або втручання з боку центральної влади.

Відсутність будь-якої з цих трьох складових неминуче призводить до того, що інші дві також не працюватимуть (*Нове самоврядування: польський досвід, його придатність для України // Європейська правда* (<http://www.euointegration.com.ua/articles/2014/11/26/7028161/>). – 2014. – 26.11).

Министр иностранных дел Чехии Лубомир Заоралек:

Чехия не должна указывать Украине, какой путь развития ей стоит выбирать. Обычно такие сценарии означают утрату страной части суверенитета в пользу более сильного соседа, чтобы тот не лишил ее всего суверенитета (*Глава МИД Чехии не согласился с высказываниями чешского президента о необходимости нейтралитета Украины // Гордон* (<http://gordonua.com/news/politics/Glava-MID-CHehii-ne-soglasilsya-s-vyskazyvaniyami-cheshskogo-prezidenta-o-neobhodimosti-neytraliteta-Ukrainy-53139.html>). – 2014. – 26.11).

Помощница госсекретаря США Виктория Нуланд:

В течение длительного времени украинцы предпочитали сохранять статус неприсоединившегося государства. Закрывать для Украины перспективу вступления в НАТО мы не готовы, но если Украина решит вступить на этот путь, это будет очень не просто (*Украине будет очень сложно вступить в НАТО – помощница госсекретаря США // Сегодня.ua* (<http://www.segodnya.ua/politics/pnews/ukraine-budet-ochen-slozhno-vstupit-v-nato-pomoshchnica-gossekreteryar-ssha-572349.html>). – 2014. – 26.11).

Глава Департамента информационной политики МИД Украины Евгений Перебийнис:

«Дорожная карата» Литвы и Украины предполагает широкое сотрудничество стран во всех сферах, которое будет способствовать евроинтеграции Украины. Это очень широкий документ, который предполагает сотрудничество практически во всех сферах. Начиная с военно-технической сферы и заканчивая борьбой с коррупцией, опытом евроинтеграции, евроатлантической интеграции.

Дипломат, Министр иностранных дел Украины (2007-2009 гг.) Владимир Огрызко:

Это очень правильный, своевременный и хороший шаг. Очень хорошо, что мы сегодня имеем несколько членов НАТО, которые нам готовы и будут помогать, в том числе и в такой чувствительной сфере как вооружение, построение новой Украинской Армии и так далее. Очень хорошо, что сегодня, в результате переговоров между нашими президентами, есть правильное политическое решение (*Партнерство с Литвой будет способствовать евроинтеграции Украины – МИД // БТБ* (<http://btbtv.com.ua/uk/news/4960-partnerstvo-s-litvoy-budet-sposobstvovat-evrointegratsii-ukrainy-mid>). – 2014. – 25.11).

Кандидат юридических наук Георгий Зубко:

Возвращаясь к вопросу реформирования административного устройства: как и многое в нашей стране, сам термин «децентрализация» превратился в некое мифическое существо, которое одни считают панацеей для выживания украинского государства, а другие – методом дробления и развала.

(...) обязательно стоит обратить внимание на позитивный опыт реформ в других странах. Именно так мы можем избежать грубых ошибок при внедрении реформы в жизнь.

Еще первого апреля кабмин утвердил концепцию развития местного самоуправления, но пока далее презентации и проекта изменений ряда положений Конституции – реформа не продвинулась.

В первую очередь, из-за того, что пакет законопроектов в этой отрасли был полностью провален предыдущим составом парламента. Надежда на новый состав есть, но в этом случае очень важную роль играет время и соответствие общественного запроса и ожиданий – реальным действиям власти.

(...) Конечно, непросто разграничить полномочия в стране, где идет война, а ослабленная прежней властью экономика находится на грани дефолта. Еще сложнее управленцам в центре сознательно пойти по пути увеличения бюджетной базы в регионах, перейдя с формулы «100% в центр, а потом мы тут разберемся, в чем вы там в областях нуждаетесь» – на 60%-местный бюджет, 40% – центральный. Но делать это необходимо.

На вооружение может быть взят опыт Польши, которая подошла к децентрализации комплексно. Так, поляки в один момент ввели новое административное деление и ввели самоуправление на уровне 2.489 районов (гмин), поватов, а высшим объединением граждан стали воеводства. При этом основное управление социальной и экономической сферой оказалось как раз на уровне гмин.

Одновременно было ужесточено законодательство о госслужбе и персональной ответственности чиновников, им были упразднены привилегии и преференции.

Так побороли коррупцию, сократили госаппарат, расширили бюджетную базу, дали возможность общественным организациям мониторить действия властей, а также предоставили им право внедрения

гражданской инициативы (*Адмінреформа: всім потрібна, але нікому не хочеться* // *Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/columns/2014/11/25/7045275/>). – 2014. – 25.11).

Голова експертної ради Стратегічної дорадчої групи з розробки медичної реформи в Україні Володимир Курпіта:

Українська медицина є спадкоємницею радянської медицини моделі Семашка, яка створювалася в 30-ті роки минулого сторіччя, а найбільшого розквіту набула вже після Другої світової війни десь у середині 70-х.

(...) Що потрібно змінювати в медицині?

У першу чергу, механізм перерозподілу бюджетних коштів – коли левова частка медичних грошей іде на утримання лікарень, а не на медичну допомогу.

Друге – якість послуг в умовах дефіциту коштів. Україна не може утримувати акушерське відділення, де проходять одні пологи на тиждень. Вони в таких відділеннях можуть бути небезпечними як для жінки, так і для дитини. Закордоном, для прикладу, якщо лікар приймає менше 400 пологів на рік, він може не отримати ліцензію.

Третє – необхідно зруйнувати монополію держави в галузі медицини. Тільки запровадження конкуренції на медичному просторі – через надання рівних можливостей державним, комунальним, науковим та приватним лікарням конкурувати за державні кошти – реально покаже, хто має найвищу довіру.

Чи підуть на це політики, чи готові вони ламати систему, яка десятиліттями вибудовувалася та консервувалася радянською владою? – Питання відкрите.

Це будуть непопулярні рішення, і хтось повинен буде взяти на себе за це відповідальність. Взяти на себе відповідальність, бути чесним із людьми та відверто сказати, що безкоштовної медицини в Україні немає – є тіньова.

У нас немає лікарень – у нас є ліжка, а все інше, як-то користування обладнанням, чи ліки – доводиться оплачувати окремо. Вам не зроблять безкоштовного УЗД, чи не видадуть ліки – за все треба платити. І найгірше те, що тіньова медицина ніколи не забезпечить відповідальності. Адже ви не зможете вимагати відповідальності там, де ви платите неофіційно: фактично даєте хабар.

Ми сьогодні входимо до ТОП-10 найшвидше вимираючих націй світу. (...) Тому питання медичної реформи – це не довгострокова перспектива. Вона зараз має стати найпріоритетнішою в країні, реформою номер один для політиків (*Медична реформа: to be or not to be* // *Українська правда* (<http://life.pravda.com.ua/columns/2014/11/25/184698/>). – 2014. – 25.11).

Президент «Ассоциации частных работодателей» Александр Чумак:

Мы категорически против налогового компромисса, предложенного в существующем варианте. По факту это будет дополнительная фискальная

нагрузка на малый и средний бизнес, и повышение возможности для коррупции. Мы считаем, что вместо налогового компромисса должна быть проведена налоговая амнистия вместе с проведением пакета налоговых реформ без каких-либо условий.

Вместе с тем, позитивным есть намерение политических сил, подписавших коалиционное соглашение, закрепить в тексте документа обязательства государства по гарантированному возмещению НДС, сроки такого возмещения и ответственность налогового органа за их несоблюдение, а также реформирование самой системы администрирования налоговых накладных.

А также намерение коалиции провести налоговую реформу в части сокращения общего количества налогов с действующих 22 до девяти и сокращение ставки единого социального взноса (ЕСВ) до 18% *(Принятие налогового компромисса может создать дополнительную фискальную нагрузку на малый и средний бизнес // Частный предприниматель (<http://chp.com.ua/all-news/item/31814-prinyatie-nalogovogo-kompromissa-mozhet-sozdat-dopolnitelnuyu-fiskalnuyu-nagruzku-na-malyiy-i-sredniy-biznes>). – 2014. – 25.11).*

Дипломат, Министр иностранных дел Украины (2007-2009 гг.)

Владимир Огрызко:

Украина должна как можно быстрее решить вопрос собственной безопасности. Один из наиболее оптимальных путей для этого – членство в Североатлантическом альянсе.

(...) Новому парламенту нужно максимально быстро внести изменения в Закон Украины «Об основах внутренней и внешней политики». Выбросить оттуда все разговоры о нейтральности и внеблоковости. Вернуться к тому, что было написано в 2008 году. Курс на НАТО, то, что сейчас было подтверждено в Коалиционном соглашении. И после этого, я думаю, самым лучшим вариантом было бы получение плана действий относительно членства в НАТО. Тогда у нас появятся все необходимые инструменты, пойдет взаимный процесс сближения. А потом, когда мы будем готовы, проводить референдум

Глава Департамента информационной политики МИД Украины

Евгений Перебийнис:

Реформы, которые предполагают членство в Европейском союзе, примерно те же, что необходимы и для евроатлантической интеграции и возможного членства в НАТО. Поэтому, я думаю, что нам по силам их провести. Именно о реформах сейчас должна идти речь (...) *(Только став членом НАТО, Украина может быстро и эффективно обеспечить свою безопасность – В. Огрызко // БТБ (<http://btbtv.com.ua/uk/news/4966-tolkostav-chlenom-nato-ukraina-mozhet-bystro-i-effektivno-obespechit-svoyu-bezopasnost-v-ogryzko>). – 2014. – 25.11).*

Партнер юридической компании CMS Cameron McKenna Ольга Ворожбит:

(...) Невозможно бороться с коррупцией просто улучшив механизмы контроля и усилив ответственность за коррупционную деятельность. Этот шаг действительно необходим, но главным секретом успеха в борьбе с коррупцией является все же системный подход, который должен включать в себя не только прямые антикоррупционные механизмы, но и адекватность налогового обложения, а также эффективность и профессионализм судебной системы.

Всегда будут находиться новые инновационные способы коррупционной деятельности, но уже сейчас мы можем и должны сделать эту деятельность неудобной, рискованной и постыдной в глазах чиновников и обычных граждан, а также сделать привлекательным и в принципе возможным честный и законный способ работы в Украине (*Антикоррупционная политика не терпит отлагательства // Галицкие контракты (<http://kontrakty.ua/article/83026>). – 2014. – 25.11*).

Украинский дипломат, эксперт по вопросам международной политики Александр Чалый:

Мне кажется, что референдум нужен, но на нем должно быть представлено как минимум два вопроса: вопрос о вступлении в НАТО и вопрос о приобретении Украиной статуса постоянно нейтрального государства, как это было предусмотрено Декларацией о государственном суверенитете Украины, принятой в 1990 году. Должен быть выбор, альтернатива, а не просто только постановка одного вопроса.

(...) То, что мы сегодня, уходя от внеблоковости, провозглашаем курс на интеграцию в НАТО, фактически не спросив украинский народ, и обещаем провести этот референдум через пять-шесть лет, то по существу мы принимаем стратегически-политическое решение вне демократического политического процесса внутри страны. Поэтому мне кажется, референдум должен быть, но количество вопросов в нем должно быть расширено. Его желательно было бы провести буквально в течение полугода, потому что именно сейчас, в эти дни и месяцы будет решаться формула безопасности Украины.

Украинский дипломат, Чрезвычайный и Полномочный Посол Украины, советник главы СБУ Маркиян Лубкивский:

Я думаю, что референдум нужен. Более того, такие референдумы – нормальное и обычное явление для стран, намеревающихся стать членами НАТО. Сегодня мы видим, что присутствует очень важная составляющая – политическая воля руководства страны, президента, и очень важно, чтобы эта политическая воля была подтверждена волеизъявлением граждан.

Я сторонник того, чтобы этот референдум провести как можно быстрее.

Народный депутат от фракции «Батьківщина» Борис Тарасюк:

Я считаю, что все-таки необходимо спросить у общества, каково его мнение. (...) Поэтому нужно проводить референдум, не откладывая его на пять-шесть лет. Украина уже готова для того, чтобы каждый гражданин высказал свое мнение (...).

Срок проведения референдума – вчера *(Зачем нужен референдум по НАТО?)* // *Гордон*
(http://gordonua.com/day_question/referendun_NATO.html#comm_1_1). – 2014. – 25.11).

Колишній генеральний секретар НАТО Яап де Хооп Схеффер:

Я не бачу в нинішніх умовах і у найближчому майбутньому, що Грузія чи Україна будуть здатні швидко виконати необхідні умови для досягнення своїх євроатлантичних прагнень. Я так вважаю ще й тому, що бачу дуже багато розбіжностей серед нас самих (країн-членів НАТО) *(Україна не зможе швидко виконати умови вступу до НАТО – экс-генсек // Європейська правда*
(<http://www.eurointegration.com.ua/news/2014/11/25/7028115/>). – 2014. – 25.11).

Директор по вопросам Украины, Белоруси и Молдовы в Мировом банке Чимяо Фан:

Что нужно сделать, в первую очередь, – это стабилизировать экономику. Это означает необходимо обеспечить баланс бюджета и стабилизировать банковскую систему. Мировой банк поддерживает украинские государственные органы власти в проведении этих реформ с помощью совместных проектов и предоставляет методическую помощь.

Мировой банк также способствует реформированию бизнес-среды, что означает упрощение регуляторной базы и отмену высоких платежей. Украине нужна более масштабная программа дерегулирования для проведения реформ и снижения стоимости ведения бизнеса. Важно, что украинские чиновники единогласно выступают за проведение реформ. Нужно понимать, что реформы – это необходимость. Главное – чтобы эффект от реформ был длительным, а реформы способствовали созданию равноправного общества. Например, при повышении тарифов на электроэнергию и газ, бедные и наиболее уязвимые слои населения не должны пострадать. Нужно проводить реформы так, чтобы все слои населения были равноправными и пользовались поддержкой государства *(Стабилизация экономики привлечет новых инвесторов в Украину – международный эксперт // БТБ*
(<http://btbtv.com.ua/uk/news/4956-stabilizatsiya-ekonomiki-privlechet-novykh-investorov-v-ukrainu-mezhdunarodnyu-ekspert>). – 2014. – 24.11).

Эксперт по конституционному праву Александр Москалюк:

Следует признать, что Коалиционное соглашение – значительный шаг вперед. (...)

Но мы должны понимать, что Коалиционное соглашение – документ, который содержит более 70 страниц. Предусмотренные им законы, это документы, которые больше, чем само Коалиционное соглашение. В Коалиционном соглашении выписаны определенные принципы. Но в процессе того, как принимаются законы, ситуация может меняться. Поэтому очень важно то, что будет закладываться в проектах этих законов. Конечно в идеале, одновременно с Коалиционным соглашением нужно было продемонстрировать пакет законов, которые парламентарии должны принять. Тогда мы более детально могли говорить, насколько Коалиционное соглашение направлено на реформирование нашего общества. Но в Коалиционном соглашении указывается, в какой срок должен быть принят каждый закон. Это действительно важно, это говорит о том, что какой-то прогресс идет (*Коалиционное соглашение будет способствовать быстрому проведению реформ – эксперт // БТБ (http://btbtv.com.ua/uk/news/4951-koalitsionnoe-soglashenie-budet-sposobstvovat-bystromu-provedeniyu-reform-ekspert). – 2014. – 24.11).*

Президент Центра экономического развития Александр Пасхавер:

В целом текст коалиционного соглашения выглядит достаточно свежо. (...) Но я бы не хотел хвалить или критиковать с этой точки зрения, так как хочу акцентировать внимание на другом. А именно – после чтения большого и серьезного документа хочется спросить: кто это будет делать и за какие деньги? Там нет ответа на эти вопросы.

(...) Предполагается, что это будут делать министры и их министерства. У нас есть колоссальный опыт поручения реформ министрам и их министерствам. Он весь неудачный.

Если бы меня спросили: «А как ты хочешь, чтобы эти реформы шли?», – я бы ответил: мне нужен министр по делам реформ, который подчиняется премьер-министру, у которого очень высокий политический статус и доверие людей. Это временная должность (хотя срок может быть длительный, потому что многие реформы могут быть достаточно серьезно растянуты во времени). Однако его заместители – это, условно говоря, комиссары по тем или иным реформам, и срок их полномочий абсолютно четко обозначен и ограничен сроками начала и завершения реформ. Границы полномочий – планом осуществления реформы и его персональной ответственностью, а не опорой на какие-то коллективные структуры. Конечно, он может советоваться с кем угодно и, прежде всего, с аппаратом министерства и министрами, но они не должны обладать правом вето на эти изменения.

Необходимо заменить коллективную безответственность персональной ответственностью отдельного человека. При этом очень важно, чтобы этот человек занимался только этим в тот определенный период, на который рассчитаны реформы, и ничего другого ему бы не поручали (*Станет ли коалиционное соглашение проектом реформирования страны? // Гордон (http://gordonua.com/day_question/koaliciya_reformi.html). – 2014. – 22.11).*

Основатель образовательного проекта «Открытый университет Майдана» Остап Стасив:

Мне кажется, что сегодня успех изменения и реформ будет в том случае, если мы начнем выбирать профессионалов, которые будут проходить оценку не только со стороны госаппарата, но и будут проходить оценку со стороны общества.

(...) Необходимо обеспечить публичность и прозрачность процесса назначения на государственные должности и это позволит качественно обновить государственный аппарат Украины (*Чиновники должны получать одобрение и у госаппарата, и у общественности – активист Майдана // БТБ (<http://btbtv.com.ua/uk/news/4941-chinovniki-dolzheny-poluchat-odobrenie-i-u-gosapparata-i-u-obschestvennosti-aktivist-maydana>). – 2014. – 22.11).*

Политолог Александр Палий:

Я считаю, что сейчас Президент должен очень жестко поставить перед министрами, чиновниками, руководителями структур требование: каждый день приходить к нему с какой-то идеей как улучшить очень дешево, но очень качественно жизнь украинскому народу. Кто не придет, тот сразу вылетает как профнепригодный. Пускай приносят гениальные идеи, у нас сидит огромное количество чиновников (*Украине нужны быстрые и эффективные реформы, так как другой альтернативы нет – А. Палий // БТБ (<http://btbtv.com.ua/uk/news/4938-ukraine-nuzhny-bystrye-i-effektivnye-reformy-tak-kak-drugoy-alternativy-net-a-paliy>). – 2014. – 22.11).*

Лидер партии «Свобода» Олег Тягнибок:

Знаете, чего основного я там не увидел? Главный вопрос, который мы должны решать (кроме победы над Москвой), – это деолигархизация, то есть устранение олигархов от власти. Они сегодня везде – в информационном пространстве, экономике и, в конце концов, парламенте. Если они не будут устранены от власти, у нас никакие реформы не пойдут.

Кроме того, в коалиционном соглашении «есть намеки» о приватизации стратегических предприятий, в частности, «Укразалізниці» и шахт. Также в документе нет пунктов об улучшении закона о люстрации, который принимался впопыхах, о судебной реформе, об отмене пенсионной и медицинской реформ, которые начала бывшая власть, и не освещен национальный вопрос (*Тягнибок раскритиковал коалиционное соглашение: Как по мне, вы очень долго все это писали // Гордон (<http://gordonua.com/news/politics/Tyagnibok-raskritikoval-koalicionnoe-soglashenie-Kak-po-mne-vy-ochen-dolgo-vse-eto-pisali-52548.html>). – 2014. – 21.11).*

Генеральный прокурор Украины Виталий Ярема:

Закон «Об очищении власти» не в полной мере отвечает Конституции Украины. В частности, закон не отвечает принципу презумпции

невиновности и сегодня работники прокуратуры, которые были уволены по этому закону, подают в суд о неправомерности увольнения.

Сам закон существует не для наказания, а больше для того, чтобы в будущем ни один из правоохранителей не решил нарушать закон (*Ярема: Закон о люстрации не совсем конституционный // Гордон (http://gordonua.com/news/politics/YArema-Zakon-o-lyustracii-ne-sovsem-konstitucionnyu-52391.html). – 2014. – 21.11).*

Вице-президент США Джозеф Байден:

(...) Необходимо продолжать проведение согласованных реформ.

В Украине необходимо создать более сильные демократические институты, подотчетное правительство, интеграцию с Европой, развитие экономики и преодолеть коррупцию.

Закон о борьбе с коррупцией показал серьезные намерения, но вызов сегодня в том, чтобы все это выполнить (*Вице-президент США посоветовал, с чего нужно начать построение новой Украины // Сегодня.ua (http://www.segodnya.ua/politics/pnews/vice-prezident-ssha-posovetoval-s-chego-nuzhno-nachat-postroenie-novoy-ukrainy-571285.html). – 2014. – 21.11).*

Руководитель отдела анализа развивающихся рынков (Стандарт Банк, Лондон) Тимоти Эш:

Ожидания зарубежных инвесторов от нового Правительства Украины очень высоки.

Я верю, что новоизбранная Верховная Рада реализует радикальные реформы, которые должны быть внедрены на основе амбициозной программы реформирования, на которую надеется народ. Большинство в украинском парламенте – за реформы.

Я считаю, что Украине нужны глубокие структурные реформы во всех сферах экономики. (...) Должны быть проведены глубокие структурные реформы, фискальная реформа, фискальная консолидация, реформа энергетики и аграрного сектора. Словом, Украина нуждается в масштабных изменениях (*Ожидания инвесторов от нового Правительства Украины очень высоки – международный эксперт // БТБ (http://btbtv.com.ua/uk/news/4919-ozhidaniya-investorov-ot-novogo-pravitelstva-ukrainy-ochen-vysoki-mezhdunarodnyu-ekspert). – 2014. – 21.11).*

Відновлення інфраструктури звільнених територій

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України допомога переселенцям призначається для покриття витрат на проживання, в

тому числі на оплату житлово-комунальних послуг. Обсяг щомісячних виплат на сім'ю може сягати до 2 400 грн. Для того, щоб їх отримувати, необхідно, перш за все, одержати довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи та внести відомості в Єдину інформаційну базу даних про переселенців за місцем фактичного проживання.

На сьогодні в Дніпропетровській області взято на облік 17762 родини, які перемістилися з тимчасово окупованої території України або районів проведення антитерористичної операції та яким видано довідку встановленого зразка про внесення даних до Єдиної інформаційної бази даних.

За призначенням грошової допомоги на проживання до управлінь соціального захисту населення звернулося 14195 родин, допомогу призначено 10 473 родинам *(На Дніпропетровщині більше 3 тис родин переселенців вже отримали щомісячну грошову допомогу на проживання // Дніпропетровська ОДА (http://www.adm.dp.ua/OBLADM/obldp.nsf/document.xsp?id=5512F54ADB5B C491C2257D9C0050B8FC). – 2014. – 26.11).*

Студентов и старшеклассников из Луганщины приглашают во Львов. Такою акцією прозвали «С Востока на Запад». Організатором акції виступає Львівський католицький університет і управління молодіжи і спорту Луганської ОГА. Програма візита включає екскурсії по місту, посещение мэрії, квесты, зустрічі з цікавими людьми.

С листопада 2014 і по травень 2015 року. Іменно в ці терміни і буде проходити студентська акція *(Школьники Луганщины отправятся на каникулы во Львов // Ирта-fax (http://irtafax.com.ua/news/2014/11/2014-11-26-25.html). – 2014. – 26.11).*

В Луганске выплатили зарплаты сотрудникам всех коммунальных учреждений города.

Секретарь горсовета Александр Филипский: Всем сотрудникам коммунальных учреждений выплатили зарплату за отработанные часы. Осталось еще заплатить сотрудникам органов местного самоуправления. В целом на зарплаты коммунальщикам и работникам местного самоуправления необходимо 300 тыс грн. *(Луганский горсовет: Работники всех коммунальных учреждений получили зарплаты // EastKorr – Восточный корреспондент (http://www.eastkorr.net/vlast/luganskii-gorsovet-rabotniki-vsekh-kommunalnykh-uchrezhdenii-poluchili-zarplaty). – 2014. – 26.11).*

Керівник Міжвідомчого координаційного штабу Василь Стоєцький:

У зв'язку із загостренням ситуації у Донецькій та Луганській областях і погіршенням погодних умов збільшилася кількість людей, які звертаються за реєстрацією до регіональних штабів.

Протягом останнього місяця кількість звернень громадян становила в середньому 500 за добу. Сьогодні ж Міжвідомчий координаційний штаб спостерігає тенденцію до збільшення кількості переселенців приблизно в 11 разів: лише за вчорашню добу до регіональних штабів звернулося близько 5800 громадян зі східних регіонів. Зокрема, найбільша кількість звернень за останню добу зафіксована у Донецькому (2628), Запорізькому (1042), Харківському (925), та Дніпропетровському (537) регіональних штабах.

Ситуація на даний час залишається не простою, але контрольованою. З метою прискорення процедури реєстрації вимушених переселенців, склад декількох обласних регіональних штабів, зокрема у Запоріжжі, був збільшений вдвічі за рахунок оперативної групи. Це дало змогу уникнути черг, соціальних сплесків і значно скоротити час реєстрації громадян.

Для створення комфортних умов для громадян, які очікують на реєстрацію у регіональному штабі, для їх обігріву та уникнення переохолодження ДСНС України в областях виділила додаткові приміщення, а також спільно з волонтерами, організувала приготування гарячого чаю, що в свою чергу викликало позитивні відгуки на адресу від людей. Крім того, регіональні штаби забезпечені аптечками на випадок необхідності надання першої долікарської допомоги.

Регіональні штаби працюють у всіх областях України задля забезпечення жителів зі Сходу нормальними умовами проживання, рішення проблем соціального характеру, надання медичного обслуговування та психологічної консультації.

Хоча останнім часом ми спостерігали поступове зменшення кількості переселенців, але наша Служба спільно з місцевими органами виконавчої влади продовжує пошук додаткових місць для тимчасового проживання. Це нам дало змогу сьогодні оперативно зареєструвати та забезпечити житлом велику кількість громадян зі східних областей *(За добу близько 6 тис. вимушених переселенців з Донбасу було розселено регіональними штабами, – Василь Стосцький // Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247774442&cat_id=244277212). – 2014. – 26.11).*

До Запорізької області продовжують прибувати громадяни зі східних регіонів. Лише за добу до Запорізького краю прибули та зареєстровані 1046 людей з Донецької та Луганської областей.

Враховуючи той факт, що переважна кількість внутрішньо переміщених осіб – це люди похилого віку, регіональний штаб забезпечений аптечками для першої долікарської допомоги, укомплектовані гіпотензивними, седативними, противірусними та знеболювальними засобами *(Запорізькі рятувальники за добу прийняли та зареєстрували 1046 осіб, які тимчасово переміщені з інших областей // Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247775031&cat_id=244277212). – 2014. – 26.11).*

При підтримці голови Донецької ОДА та завдяки скоординованим діям Управління цивільного захисту, мобілізаційної та оборонної роботи Донецької облдержадміністрації та груп Цивільно-військового співробітництва, жителям міста Дебальцеве доставлено близько 10 тонн гуманітарної допомоги.

Продуктові набори та теплі речі військовослужбовці Збройних Сил України та бійці Державної служби з надзвичайних ситуацій роздавали мирним мешканцям під безперервним обстрілом з боку сепаратистів **(Підрозділи ЗС України доставили до м. Дебальцеве гуманітарну допомогу мирним мешканцям // Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247777871&cat_id=244277212). – 2014. – 26.11).**

Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк:

Мы очень хотим дать возможность получать соцвыплаты, пенсии, зарплаты людям, которые оказались оккупированы на определенных частях Донецкой и Луганской областей. Но мы не можем этого сделать, мы даже не можем передать туда гуманитарную помощь. Там грабят инкассаторские машины, банки.

(...) Из тех сумм, которые зарезервированы правительством для выплат Донецку и Луганску, стоимость газа и электроэнергии будет снята, о чем парламент внесет соответствующий закон. При этом мы не допустили того, чтобы там люди замерзли, там наши граждане **(Яценюк: На подконтрольных боевикам территориях находятся 1,2 млн пенсионеров // Сегодня.ua (<http://www.segodnya.ua/politics/pnews/yacenyuk-na-podkontrolnyh-boevikam-territoriyah-nahodyatsya-12-mln-pensionerov-572382.html>). – 2014. – 26.11).**

Глава правления «Ощадбанка» Андрей Пышный:

«Ощадбанк» выполнил решение Совета национальной безопасности и обороны, которое было введено в действие Указом президента от 14 ноября. И по состоянию на 24 ноября было принято решение о переносе донецкого областного управления в город Краматорск, Луганского областного управления в город Северодонецк.

«Ощадбанк» не просто проводит выплаты в Краматорске и в Северодонецке, «Ощадбанк» усилил свою работу на прифронтовой территории, которая контролируется украинской властью, для того, чтобы обеспечить максимально комфортные условия для открытия счетов тем физическим лицам, тем украинским гражданам, которые считают для себя необходимым получать банковское обслуживание на территории подконтрольной Украине. На сегодняшний день мы усиливаем там работу, работает контакт-центр, работают в усиленном режиме наши отделения в прифронтовой зоне **(«Ощадбанк» усилил свою работу в прифронтовой зоне – глава правления банка // Сегодня.ua**

(<http://www.segodnya.ua/regions/donetsk/oshchadbank-usilil-svoyu-rabotu-v-prifrontovoy-zone-glava-pravleniya-banka-572352.html>). – 2014. – 26.11).

Банкоматы и POS-терминалы должны быть отключены на неконтролируемых украинской властью территориях в зоне боевых действий в Донецкой и Луганской области. Об этом сообщили в Национальном банке Украины (НБУ), разъясняя свою позицию относительно текущего режима проведения расчетов на таких территориях.

Вместе с тем, текущие требования НБУ не предусматривают запрет на обслуживание платежных карт, выпущенных банковскими учреждениями для физлиц проживающих на неподконтрольных украинской власти территориях при проведении расчетов в остальной части Украины.

«НБУ не устанавливал никаких ограничений, которые касались бы порядка обслуживания граждан, зарегистрированных в Луганской и Донецкой областях, проживающих вне зоны проведения АТО, и не ограничивал их право распоряжаться своими доходами и сбережениями», – подчеркнули в Нацбанке.

В НБУ также отметили, что банки возобновят финансовые операции после перехода района/города областного значения Донецкой и/или Луганской областей под контроль украинской власти *(НБУ объяснил, как будет проходить финансовая изоляция Донбасса // Сегодня.ua (<http://www.segodnya.ua/economics/enews/nbu-obyasnil-kak-budet-prohodit-finansovaya-izolyaciya-donbassa-572342.html>). – 2014. – 26.11).*

Представители грузинской диаспоры в многонациональной Одессе не остались равнодушны к трагическим событиям на востоке Украины. По инициативе грузинского культурно-образовательного центра «Иверия» и национально-культурного общества «Сакартвело» в Одессе провели концерт-ярмарку «Друзья навсегда», а вырученные средства передали в помощь военным, пострадавшим в боевых действиях и проходящим лечение в военном госпитале, детям погибших на Востоке военных и детям вынужденных переселенцев из Донецкой и Луганской областей.

Руководитель консульства Грузии в Одессе Манучар Цоцонава:

(...) Этой акцией мы не только стараемся материально помочь нашим украинским друзьям, но и выражаем братскую поддержку украинскому народу и желаем ему скорейшего завершения боевых действий и восстановления мирной жизни на своей земле *(Грузины собрали помощь детям переселенцев и пострадавшим на Востоке // Сегодня.ua (<http://www.segodnya.ua/regions/odessa/gruziny-sobrali-pomoshch-detyam-pereselencev-i-postradavshim-na-vostoke--572273.html>). – 2014. – 26.11).*

Перспективи проживання тимчасово переселених осіб на території Тернопільської області обговорили під час робочої зустрічі з представником Міжнародної організації з міграції в Україні Алі Чабуком.

Міжнародна організація з міграції в Україні надає допомогу переселеним громадянам, співпрацюючи з громадськими організаціями на місцях. На Тернопільщині таку співпрацю проводять із Тернопільським міським жіночим клубом «Відродження націй».

Представник Міжнародної організації з міграції в Україні Алі Чабук:

(...) ми відвідуємо 12 областей, у яких проживають переселені громадяни. Допомогу від нашої організації вже отримало понад 160 тисяч осіб. На даний момент ми починаємо активну діяльність на Тернопільщині. Наразі в області допомогу отримали 14 чоловік, кількість заявників зростає із кожним тижнем.

Керівник центру консультування мігрантів Марина Пасічник:

Допомогу безпосередньо від ТМЖК «Відродження націй» отримали 400 переселених на Тернопільщину.

Речі, які ми передаємо громадянам – це теплий одяг, взуття, засоби гігієни, подушки, ковдри. Наразі чекаємо доставки обігрівачів, які будемо розподіляти між переселеними

Одним із напрямків діяльності міжнародної організації з міграцій спільно з ТМЖК «Відродження націй» є підтримка переселених, які вирішили займатись власною справою. Бажання розпочати бізнес у нашій області серед переселених громадян уже виявило четверо осіб.

Представник Міжнародної організації з міграції в Україні Алі Чабук:

Цей проект ще на стадії розробки, ми плануємо розпочати його у січні. Він матиме назву «Саморозвиток серед переселених». (...) Ми на конкурсній основі відбиратимемо перспективних керівників та підтримуватимемо їх бізнес-проекти фінансово.

Даний грант орієнтований на створення мікропідприємств. Для початку бізнес-діяльності власників забезпечуватимуть необхідним обладнанням на суму у межах трьох тисяч доларів.

Ще один проект спрямований на розвиток громад переселених осіб, який розвиватиме інфраструктуру місць їх перебування. Це, у свою чергу, розвиватиме взаємодію між місцевими жителями та переселеними громадянами *(На Тернопільщині обговорили напрямки допомоги тимчасовим переселенцям // Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247774146&cat_id=244277216). – 2014. – 25.11).*

Міністр освіти і науки Сергій Квіт:

Викладачі, які станом на 1 вересня 2014 року не переїхали зі своїми вищими навчальними закладами в інші регіони України та залишилися працювати на підконтрольних терористам територіях, вважаються звільненими.

Для врегулювання трудових відносин між навчальним закладом, переміщеним із зони антитерористичної операції, та працівником, який не

переїхав разом із цим закладом, а залишився працювати на контрольованих бойовиками територіях, в законопроекті «Про забезпечення права на освіту осіб, які проживають на території проведення антитерористичної операції або переселилися з неї під час її проведення» є норма, що дає підстави для звільнення такого працівника та врегулює це питання, оскільки подібний випадок не передбачений у Кодексі законів про працю (*Норма проекту закону про забезпечення доступу до освіти дає можливість врегулювати трудові відносини між переміщеним ВНЗ та викладачами, які залишились на підконтрольній терористам території // МОН України (<http://www.mon.gov.ua/ua/news/40527-norma-proektu-zakonu-pro-zabezpechennya-dostupu-do-osviti-dae-mogelivist-vregulyuvati-trudovi-vidnosini-ige-peremischenim-vnz-ta-vikladachami,-yaki-zalishilis-na-pidkontrolniy-terroristam-teritoriyi>). – 2014. – 25.11*).

Міністр освіти і науки Сергій Квіт:

Є значна кількість людей, які не можуть виїхати з різних причин. І в таких випадках, коли переїхати на навчання в інші регіони нема можливості, а є бажання отримати дипломи або атестати українського зразка, ми будемо розробляти механізми, відповідно яких діти отримають документи українського зразка. Очевидно, це будуть форми екстерну чи дистанційного навчання.

Проект закону «Про забезпечення права на освіту осіб, які проживають на території проведення антитерористичної операції або переселилися з неї під час її проведення», який сьогодні був презентований в Укрінформі, стосується різних категорій мешканців Донбасу, які одержують або хочуть одержувати навчальні послуги, а також викладачів, та забезпечує виконання їхніх прав, а також питань стосовно прийняття на роботу, звільнення з роботи на тимчасово окупованій території.

Нами також підготовлений проект розпорядження Кабінету Міністрів України, який знаходиться в процесі погодження. Зокрема, у ньому визначено, яким чином, та в який спосіб вільні слухачі стануть постійними студентами. Вільні слухачі повинні до 12 грудня визначитися та написати відповідну заяву, де вони хочуть продовжити своє навчання. За цими студентами з наступного семестру прийде їхнє державне замовлення, а студенти, які навчалися на Донбасі за контрактом, будуть сплачувати таку ж ціну, як і раніше у ВНЗ Донбасу.

Наукові інституції також розпочали процес переведення з окупованих територій, однак переміщення установ відбувається тільки на підставі бажання їх працівників.

Уповноважена Президента України з мирного врегулювання конфлікту в Донецькій та Луганській областях Ірина Герашенко:

(...) Студенти стануть повноцінними студентами тих ВНЗ, де вони сьогодні навчаються. Тим більше, що фінансування буде спрямоване туди, де навчаються студенти з Донбасу.

**Народний депутат, Голова Комітету ВРУ з питань науки і освіти
Лілія Гриневич:**

На 21 листопада 2014 року в системі загальної середньої освіти понад 55 тисяч дітей Донбасу змінили місце проживання, в системі дошкільної освіти – 9 754 дітей.

Необхідні доопрацювання пропозицій до Державного Бюджету 2015 року, щоб вирішити питання, яким чином гроші ходитимуть за тимчасово переміщеною дитиною; та вирішити питання щодо спрощеної системи перевезення через українську митницю можливої гуманітарної допомоги для вищих навчальних закладів і наукових установ (*Ми надамо можливість випускникам Донбасу отримати дипломи та атестати українського зразка, – Сергій Квіт // МОН України (http://www.mon.gov.ua/ua/news/40509-mi-nadamo-mogelivist-vipusknikam-donbasu-otrimati-diplomi-ta-atestati-ukrayinskogo-zrazka,-sergiy-kvit). – 2014. – 24.11).*

Уповноважений Президента України з мирного врегулювання ситуації у Донецькій і Луганській областях Ірина Геращенко:

Для влади важливо створити максимально сприятливі умови для інтеграції переселенців у нових реаліях.

Зараз ми готуємо низку ініціатив, законопроектів, які будуть направлені саме на вирішення проблем медицини, освіти і надання допомоги тим людям, які сьогодні опинилися в такій непростій ситуації у зв'язку з проведенням АТО і подіями на Донбасі (*Готується низка законопроектів, спрямованих на підтримку вимушених переселенців – Уповноважений Президента // Президент України Петро Порошенко (http://www.president.gov.ua/news/31647.html). – 2014. – 24.11).*

Директор Департаменту соціального захисту населення Сумської облдержадміністрації Михайло Дубровський:

У Сумській області тимчасово переміщені особи, які зареєструвалися та стали на облік, вже отримали 2,5 мільйона гривень адресної допомоги.

До нас продовжують прибувати громадяни зі Сходу України. Ми ставимо їх на облік та вносимо до бази даних для отримання державної допомоги. Наразі понад 3 тисячі сімей звернулися до органів соціального захисту за призначенням відповідної допомоги.

У містах та районах області вільними залишаються 863 місця, в тому числі, зарезервовані місця для тимчасового перебування громадян у геріатричному пансіонаті (*Сумщина прийняла 9236 переселенців із Донецької та Луганської областей // Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247770138&cat_id=244277216). – 2014. – 24.11).*

**Перший заступник голови Вінницької облдержадміністрації
Андрій Гижко:**

Сьогодні в області 6400 внутрішньо переміщених осіб зі Сходу країни. Ця цифра є умовною, оскільки не всі особи здійснюють реєстрацію у відповідних службах. Проте перші виплати в області уже здійснені – це 2 мільйони 466 тисяч гривень (в середньому 482 грн. на кожного члена сім'ї), ще на 1 мільйон 600 тисяч, згідно з потребою, подано заявку відповідними службами *(На Вінниччині сім'ї вимушених переселенців вже отримали понад 2,4 млн. грн. адресної допомоги // Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247770455&cat_id=244277216). – 2014. – 24.11).*

Прем'єр-міністр Норвегії Ерна Солберг:

Норвегія уже профінансувала різні програми по підтримці України на суму в більш ніж \$44 млн.

В плани Норвегії входить участь в відновленні лікарень, роддомів і шкіл, знищених в районах, де велись бойові дії. Ми також постачаємо теплу одяг для внутрішньо переміщених осіб.

В Києві обговорювалися програми підтримки держбюджету і бюджетного процесу в Україні, а також допомога в судовій реформі, різних програмах для уряду в сфері управління *(Прем'єр Норвегії пояснила, як її країна допомагає Україні // Сьогодні.ua (<http://www.segodnya.ua/economics/enews/premier-norvegii-obyasnila-kak-ee-strana-pomogaet-ukraine-571634.html>). – 2014. – 24.11).*

Т.в.о Міністра охорони здоров'я України Василь Лазоришинець:

Медичні заклади Луганська та Донецька отримують нові юридичні адреси на територіях, підконтрольних українській владі.

Мова не йде про фізичне перенесення медичних закладів, оскільки вивезти дорожче обладнання терористи не дозволять. (...) На мою думку, це нереально евакуювати лікарні, тому що сепаратисти не дадуть вивезти жодного закладу і в першу чергу високоцінне обладнання. Але є інший шлях. Ми змінюємо юридичну адресу цих установ, і ті співробітники, які там працювали, мають право переїхати і почати працювати на українських територіях. Прикладом може бути інститут невідкладної і відновної хірургії імені Гусака, сьогодні він зареєстрований в Інституті Шалімова.

Також він повідомив про переведення медичних вузів із зони АТО. Зокрема, Луганський медичний університет починає працювати в місті Рубіжному, а Донецький медичний університет переведено в Красний лиман *(Медичні заклади Луганська та Донецька отримують нові юридичні адреси на підконтрольних українській владі територіях // Урядовий портал*

(http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247770031&cat_id=244277212). – 2014. – 24.11).

В Днепропетровской области переселенцам с Донбасса выплатили материальную помощь в сумме 3,546 млн. гривен.

Средства выплатили согласно договору, подписанному Управлением Верховного Комиссара ООН по делам беженцев и департаментом социальной защиты населения Днепропетровской ОГА.

В списки, составленных местными органами социальной защиты, включили 1627 человек из 704 семей. Это люди с ограниченными возможностями или серьезными заболеваниями, матери с несовершеннолетним ребенком-инвалидом, многодетные семьи с тремя и более детьми и другие малообеспеченные категории граждан.

Единовременные выплаты на семью составили от 3000 до 7500 грн. *(В Днепропетровске переселенцам выплатили более 3 миллионов гривен // Сегодня.ua (<http://www.segodnya.ua/regions/dnopr/v-dnepropetrovske-pereselencam-vyplatili-bolee-3-millionov-griven-571778.html>). – 2014. – 24.11).*

В Дебальцево Донецкой области для тех, кто в результате боевых действий потерял жилье, установлен теплопункт.

Об этом сообщили в Госслужбе по чрезвычайным ситуациям.

«Палатка теплопункта рассчитана на 50 мест, оснащена автономным дизель-генератором, местами для отдыха», – говорится в сообщении. Сообщается, что люди могут обогреться в палатке и получить горячие напитки. Теплопункт расположен на ул. Ленина, 18, работает круглосуточно. В случае необходимости по согласованию с органами местного самоуправления могут быть размещены еще два теплопункта *(В Дебальцево установили пункт обогрева для тех, кто потерял жилье // Гордон (<http://gordonua.com/news/war/V-Debalcevo-ustanovili-punkt-obogreva-dlya-zhiteley-poteryavshih-zhile-52785.html>). – 2014. – 23.11).*

Заместитель главы аналитического центра СНБО Владимир Полевой:

За сутки в регионах Украины временно размещены 2 тыс. 253 человека, которые выехали из зоны АТО. В том числе 448 детей, 848 инвалидов и престарелых.

В целом с Донбасса переселились около 458 тыс. человек, в том числе более 124 тыс. детей, 92 тыс. инвалидов и пожилых людей *(За последние сутки в Украине разместили более 2 тыс. переселенцев с Донбасса // Сегодня.ua (<http://www.segodnya.ua/regions/donetsk/za-poslednie-sutki-v-ukraine-razmestili-bolee-2-tys-pereselencev-s-donbassa-571548.html>). – 2014. – 23.11).*

Представитель ЮНИСЕФ в Украине Джованна Барберис:

ЮНИСЕФ совместно с другими агентствами ООН разработали стратегический план реагирования на кризис в Украине на 2014–2017 годы.

9 декабря в Женеве он будет представлен международному донорскому сообществу. Мы надеемся, что это вызовет новую волну интереса к нашему региону и к происходящей здесь конфликтной ситуации.

На данный момент ЮНИСЕФ удалось привлечь в помощь Украине уже около семи миллионов долларов. Это не так много, но это то, чем мы сейчас конкретно располагаем. Мы не оставляем наши фандрейзинговые усилия и надеемся привлечь больше ресурсов.

(...) Мы должны правильно понимать, что происходит, поскольку ситуация изо дня в день ухудшается. Во-первых, в связи с тем, что пришли зимние холода, и люди без определенного места жительства, приспособленного к зиме, могут замерзнуть. Им нечего есть. У них нет сбережений, нет денег для того, чтобы купить элементарные вещи. То есть здесь – реальные вопросы выживания (*В ООН разработали антикризисный план помощи для Украины // Сегодня.ua (<http://www.segodnya.ua/ukraine/v-oon-razrabotali-antikrizisnyu-plan-pomoshchi-dlya-ukrainy-571492.html>). – 2014. – 23.11).*

Более 700 пострадавших от военных действий на востоке Украины подали заявки на участие в образовательном проекте «Coding for Future».

Председатель правления Фонда BrainBasket Яника Мерил:

(...) К концу месяца мы ожидаем, что количество участников превысит 1000 желающих получить новую профессию. Многие учебные и тренинговые центры готовы бесплатно предоставлять обучение в существующих классах, но их возможности ограничены – 1-2 места в группе. При таком соотношении количества заинтересованных и количеству мест, необходимо создавать отдельные группы, преподавать в которых будут тренеры-волонтеры из IT-индустрии. Также в скором будущем мы планируем запустить онлайн-обучение.

Директор по программам Фонда BrainBasket, руководитель проекта Coding for Future Игорь Закалов:

Более двадцати тренинговых центров уже выразили готовность помогать в реализации проекта. Кроме того, каждый день наша база пополняется преподавателями-волонтерами из всей Украины, готовыми обучать группы основам тестирования ПО. (...)

Первые группы с переселенцами начнут обучение уже в начале декабря в Киеве. Затем планируется работа над проектом и сотрудничество с подобными инициативами в регионах (*Участники АТО и переселенцы готовы работать в IT-индустрии – Минобороны // Сегодня.ua (<http://www.segodnya.ua/ukraine/uchastniki-ato-i-pereselency-gotovy-rabotat-v-it-industrii-minoborony-571526.html>). – 2014. – 23.11).*

Представитель ВПП ООН Элизабет Бирс:

Десять тысяч внутренних переселенцев на Донбассе получили помощь от Всемирной продовольственной программы ООН (ВПП).

Семьи, получающие помощь, могут отоварить ваучеры – каждый на 45 долларов – в местных магазинах. Первый этап распределения ваучеров способствовал тому, что в экономику принимающих районов было вложено почти полмиллиона долларов.

Жителям восточных областей ВПП также предоставляет продукты, готовые к употреблению (*Десять тысяч беженцев с Донбасса получили продуктовые ваучеры ООН // Гордон (<http://gordonua.com/news/war/Desyatyach-bezhencev-s-Donbassa-poluchili-produktovye-vauchery-OON-52626.html>). – 2014. – 22.11*).

Уполномоченный Президента по вопросам урегулирования ситуации на Востоке Украины Ирина Геращенко:

(...) Если говорить о выплатах, то на тех территориях, которые контролируются украинской властью, ежедневно выплачиваются пенсии, зарплаты. Более того, Киев сегодня взял на себя огромную нагрузку в том числе и в том, чтобы помочь переселенцам, которых на сегодняшний день более 465 тысяч. Например, уже начались выплаты на аренду жилья. Мы несем сегодня огромные бюджетные потери. Если говорить о территориях, которые находятся под оккупацией, Киев заявил только об одном: мы не будем спонсировать терроризм. Потому что ни одна инкассаторская машина, которая будет везти деньги пенсионерам, не доедет до пенсионеров, ее остановят на ближайшем блокпосту.

(...) Но для того, чтобы поддержать людей, которые действительно оказались в ужасной гуманитарной ситуации, государство продолжает поставлять на Донбасс например газ и электроэнергию для того, чтобы люди не замерзли, хотя мы не получаем деньги за эти электроносители.

На последнем заседании Совета национальной безопасности и обороны обсуждались вопросы гуманитарных миссий – как передавать гуманитарный груз на эти территории, где сегодня остаются наиболее нуждающиеся категории населения.

(...) Даже Красный Крест не может туда довести гуманитарный груз. И поэтому не было ни одной международной встречи Президента, Премьера, где бы не поднимался вопрос необходимости, в том числе и привлечения международных организаций к доставке гуманитарных грузов на эту территорию (*Ирина Геращенко: Государство продолжает поставлять на Донбасс газ и электроэнергию // Сегодня.ua (<http://www.segodnya.ua/regions/donetsk/irina-gerashchenko-gosudarstvo-prodolzhaet-postavlyat-na-donbass-gaz-i-elektroenergiyu-571038.html>). – 2014. – 21.11*).

Для забезпечення організації роботи об'єктів поштової зв'язку в Донецькій області в умовах проведення АТО вирішено перенести Донецьку дирекцію УДПШЗ «Укрпошта» з м. Донецьк до м. Слов'янськ. Дирекція працюватиме на базі Центру поштової зв'язку №11 за адресою вул. Свободи, 1.

Наразі в Укрпошті реалізуються заходи щодо перегляду структури управління Донецької дирекції, штатного розпису, впровадження організаційних змін та кадрових переміщень *(Донецьку дирекцію Укрпошти перенесено // Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247766742&cat_id=244277212). – 2014. – 21.11).*

Керівник Міжвідомчого координаційного штабу Василь Стоєцький:

Жителі зі східних регіонів, які покинули свої домівки у зв'язку з проведенням на території Донецької та Луганської областей антитерористичної операції, матимуть соціальні гарантії та комфортні умови проживання взимку.

За даними Міністерства соціальної політики станом на 1 жовтня взято на облік 251 тис.351 внутрішньо переміщених осіб. Згідно із постановою від 1 жовтня 2014 року №505 звернулося за призначенням грошової допомоги 121 тис. 429 сімей, з яких призначено допомогу 94 тис. 522 сім'ям. Всього виплачено адресної допомоги на суму 20 млн. гривень.

Рятувальники ДСНС України постійно доправляють мешканцям зі Сходу України гуманітарну допомогу, як від Уряду України, так і інших країн, а також міжнародних організацій. На цей час доставлено більше 1,5 тисяч тонн гуманітарного вантажу (продукти харчування, дитяче харчування, речі першої необхідності, медикаменти та медичне обладнання).

До обговорення проблемних питань регіонів України щодо соціального забезпечення громадян, які прибули з Донбасу, долучилися також представники Донецької, Луганської та Львівської обласних державних адміністрацій.

У ході засідання штабу відбулося пряме включення до п'яти областей, які також брали участь у обговоренні нагальних питань. Так, представники Дніпропетровської, Запорізької та Харківської областей доповіли про активну підготовку будівельних майданчиків для розгортання будинків модульного типу для жителів зі Сходу країни та запевнили, що роблять все можливе, аби якнайшвидше спорудити транзитні містечка *(Уряд робить все можливе, аби гарантувати соціальний захист та нормальні умови проживання внутрішньо переміщеним особам, – Василь Стоєцький // Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247768790&cat_id=244277212). – 2014. – 21.11).*

ІНІЦІАТИВИ РЕГІОНАЛЬНИХ ВЛАДНИХ СТРУКТУР ТА ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Мэр города Дзержинска Донецкой области Владимир Слепцов создает условия для переезда в город малого и среднего бизнеса с оккупированных территорий.

Так, в горсовете Дзержинска заявили, что готовы активно содействовать открытию предприятий оптовой и розничной торговли, ресторанного хозяйства и бытового обслуживания населения. И сообщили, что имеют семь площадок для размещения оптовых баз, складов и других предприятий.

Как отметили в пресс-службе, общая площадь доступных площадок составляет 13,5 га. Кроме того, в городе имеется 20 помещений для бизнеса площадью 7147 квадратных метров (*Мэр Дзержинска пригласил в город предпринимателей-переселенцев с оккупированных территорий // Гордон (<http://gordonua.com/news/money/Mer-Dzerzhinska-priglasil-v-gorod-predprinimateley-pereselencev-s-okkupirovannyh-territoriy-53118.html>). – 2014. – 26.11*).

1 декабря этого года Донецкий государственный университет управления переедет в Мариуполь Донецкой области. Соответствующий приказ во вторник, 25 ноября, опубликован на сайте Министерства образования и науки Украины.

«Все работники Донецкого государственного университета управления, которые желают продолжать работать в университете, должны приступить к выполнению своих обязанностей с 1 декабря 2014 года», – сказано в сообщении (*Донецкий государственный университет управления 1 декабря переедет в Мариуполь // Гордон (<http://gordonua.com/news/war/Doneckiy-gosudarstvennyy-universitet-upravleniya-1-dekabrya-pereedet-v-Mariupol-53002.html>). – 2014. – 25.11*).

24 ноября специалисты ГКП «Горсвет» провели ряд ремонтных работ в Жовтневом и Ленинском районах.

Так, в Ленинском районе были ликвидированы повреждения, обрывы и короткие замыкания по ул. Южноукраинская (1 пролет), ул. Оборонная (2 пролета), кв. Пролетариата Донбасса (1 пролет). Произведен ремонт пункта питания ТП-356 ул. Почтовая. В Жовтневом районе сделана перетяжка провисшей воздушной линии на опорах наружных линий по ул. Норинского (6 пролетов). Осмотрены воздушные линии на предмет повреждений по ул. Королева, ул. 30 лет Победы. Отремонтирована аварийная железобетонная опора по ул. Буденного (*Энергетики Луганска отремонтировали несколько подстанций // EastKorr – Восточный корреспондент (<http://www.eastkorr.net/obshchestvo/energetiki-luganska-otremontirovali-neskolko-podstantsii>). – 2014. – 25.11*).

На днях на строительной площадке предназначенной для возведения модульного городка, встретились представители Днепродзержинского «Горводоканала», МЧС и Немецкого ОМС (GIZ).

На предоставляемый горсоветом земельный участок по плану 28-29.11 начнут устанавливать модули. Город проводит подготовку оснований под дома.

Одноэтажные постройки рабочие города установят под руководством инженеров Германии. К блоковым домам подведут водоснабжение, канализационную систему, электричество (для обогрева, приготовления пищи). Планируют завершить строительство в декабре (*В Днепродзержинске строительство домов для переселенцев завершится в декабре // Зоря* (<http://zorya.org.ua/p/67989>). – 2014. – 25.11).

Для покриття витрат на проживання переселенцям, в тому числі й на оплату житлово-комунальних послуг, Рівненщина отримала з держбюджету більше 800 тисяч гривень. Кошти вже почали надходити на особові рахунки переміщених осіб, котрі стали на облік в органах соцзахисту. Разом з тим, до кінця місяця надійде ще близько 300 тисяч гривень.

Наразі на облік взято 978 сімей переселенців, а це 1957 осіб (*Більше 800 тисяч гривень отримала Рівненщина для переселенців // Рівненсько-Волинський портал «Четверта влада»* (<http://4vlada.com/rivne/39843>). – 2014. – 24.11).

До Запоріжжя з Німеччини вже прибули 209 із 218 запланованих модульних будиночків. Із них, як повідомляють у Запорізькому ГУ ДСНС, у Південному мікрорайоні міста вже зібрано 113 модулів.

Зауважимо, що запорізьке містечко для переселенців будується коштом федерального уряду Німеччини і розраховане на тимчасове проживання 500 осіб. Воно має статус транзитного, через те тут передбачаються як житлові приміщення коридорного типу (гуртожитки), так і квартирної – для проживання впродовж довшого часу (*Роботи з будівництва містечка для переселенців у Запоріжжі тривають // Голос України: Інформаційний портал* (<http://golosukraine.com/publication/u-regionah/parent/34248-roboti-z-budivnictva-mistechka-dlya-pereselenciv-u/>). – 2014. – 24.11).

У зв'язку з подіями на сході країни до Чернігівської області продовжують прибувати громадяни з тимчасово окупованих територій. А відтак, усі вони потребують соціальної допомоги – у тому числі і медичної.

За період з березня по листопад до лікувально-профілактичних закладів області звернулося 1530 вимушених переселенців – 134 з АР Крим та м. Севастополь, 1396 – з Донецької та Луганської областей. Звертаються до лікарів як з приводу захворювань, так і для проведення медичних оглядів. У пологових будинках області народилися 26 дітей. 13 хворих потребують лікування за загальнодержавними програмами, 3 – лікування ВІЛ-інфекції, 10 хворих на цукровий діабет отримують інсуліни за рахунок місцевих бюджетів та гуманітарної допомоги.

З метою належного медичного обслуговування та санітарно-епідеміологічної ситуації, в організованих місцях перебування тимчасово переміщених осіб проводиться диспансеризація. Усім тимчасово переміщеним громадянам медична допомога надається в повному обсязі.

Влада області робить все можливе, щоб жодна людина не залишилася без належної уваги та щоб усі проблеми зі здоров'ям виявлялися і упереджувалися вчасно (*Сергій Журман: Вимушеним переселенцям – якісне медичне обслуговування // Чернігівська обласна Державна організація (<http://cg.gov.ua/index.php?id=120596&tp=0>). – 2014. – 24.11).*

С целью организации исполнения в области распоряжения Кабинета Министров Украины от 16 октября 2014 года № 1068-р «Об обеспечении частичной оплаты стоимости временного проживания граждан, которые перемещаются с временно оккупированной территории и района проведения антитеррористической операции», облгосадминистрация направила выделенные из резервного фонда государственного бюджета деньги двум городским советам области и одной РГА. Так управлению социальной политики Херсонского городского совета направлены средства в сумме 258211 грн, управлению труда и социальной защиты населения Новокаховского городского совета – 298596 грн.

Управлению социальной защиты населения Генической районной государственной администрации направлено – 330893 грн (*Почти 900 тысяч гривен выделено из госбюджета для помощи временно перемещенным лицам // Most (http://most.ks.ua/news/url/pochti_900_tysjach_griven_vydeleno_iz_gosbjudzhet_a_dlja_pomoschi_vremenno_peremeschennym_litsam). – 2014. – 24.11).*

На очередном аппаратном совещании, которое провел первый заместитель Луганского городского головы Манолис Пилавов, руководители коммунальных предприятий, директора департаментов и начальники отделов Луганского городского совета предоставили оперативную информацию о ситуации на вверенных им участках работы по состоянию на утро 24 ноября.

Так в работе на сегодняшний день 117 котельных и с теплом 1250 многоквартирных домов. Работы по восстановлению энергоснабжения города, в частности подстанции города Александровск, и ликвидации аварийных ситуаций ведутся в штатном режиме. КП «Лугансквода» направило все свои основные ресурсы на ликвидацию аварий на Петровском и Айдарском водоводах, на данный момент порывы устранены. Также восстановлена работа 3-й насосной подстанции. Сегодня будут производиться работы в кв. Левченко, по ул. Курчатова и ул. Ломоносова. Опасения вызывают канализационные сети, но водники прилагают максимум усилий, чтобы оперативно реагировать на возникновение внештатных ситуаций (*Манолис Пилавов: «В пятницу я жду отчет о полном подключении к теплу жилого фонда Луганска» // Официальный сайт Луганского городского головы Луганского городского совета и его исполнительных органов (<http://gorod.lugansk.ua/index.php?newsid=25497>). – 2014. – 24.11).*

Переселенці, які переїхали до Кіровоградської області, отримали соціальних допомог на загальну суму 958 мільйонів гривень.

Це 45 сімей, які переселилися з Криму і 703 сім'ї з Донецької та Луганської областей. Справи ще 34 сімей опрацьовуються, допомоги вони почнуть отримувати найближчим часом.

Є домовленість департаменту соціалітики з місією ООН про залучення півтора мільйона гривень для окремих категорій переселенців, таких як матері-одиначки та інваліди *(На Кіровоградщині переселенці з Криму і Донбасу отримали 958 млн.грн. соціальної допомоги // Рідний Кіровоград (<http://rk.kr.ua/na-kirovogradschini-pereselentsi-z-krimu-i-donbasu-otrimali-958-mln-grn-sotsialnoi-dopomogi>). – 2014. – 24.11).*

В Рубежном городской центр социальных служб постоянное внимание уделяет переселенцам, в частности, семьям с детьми, которые вынуждены были в связи с проведением АТО покинуть свои дома.

В сообщении Рубежанского городского совета говорится, что специалисты центра оказывают переселенцам разноплановую помощь. Они помогают семьям в поисках жилья и работы, устройстве детей в секции и кружки. Кроме этого, такие семьи получают гуманитарную помощь. Для этого в Рубежном были проведены 3 городские акции по сбору посуды, игрушек, обуви, одежды и других вещей. По итогам этой акции бодє шестидесяти семей-переселенцев получили семьсот двадцать единиц помощи.

Особое внимание уделяется детям. В течение октября и ноября для них проводили игровые мероприятия. В ходе таких мероприятий в непринужденной форме детям предлагались упражнения по преодолению возможных конфликтов и по адаптации в коллективах. Кроме этого, дети смогли принять участие в викторинах, посвященных культуре и истории Украины и родного края.

Помогают переселенцам волонтеры. Это предприниматели города и депутаты Рубежанского горсовета, которые помогают с деньгами, продуктами питания, медикаментами и благоустройством жилья *(Как переселенцам помогают в Рубежном // Новости Луганска – Lg-News.net (<http://lg-news.net/lugansk-i-oblast-mestnoe/item/5694-kak-pereselencam-pomogajut-v-rubezhnom.html>). – 2014. – 24.11).*

На Львівщині розпочався другий етап виплати одноразової матеріальної допомоги вимушеним переселенцям з Криму та Сходу за кошти Управління Верховного комісара ООН у справах біженців.

Начальник відділу житлових субсидій, соціальних виплат і допомог Департаменту соціального захисту населення Львівської ОДА Василь Гельбич:

Цього разу одноразову матеріальну допомогу зможуть отримати багатодітні сім'ї, які мають від трьох та більше дітей віком до 18 років,

одинокі матері або батьки з дітьми, інваліди всіх категорій та груп, а також розлучені матері або батьки.

Розмір одноразової матеріальної допомоги залежить від кількості членів сім'ї й коливається від 3 тис. грн до 7,5 тис. грн. би отримати матеріальну допомогу, необхідно звернутися до органів соціального захисту за місцем проживання до 15:00 25 листопада.

Підтримка вимушених переселенців стала можливою завдяки співпраці та ініціативи УВКБ ООН, ГО «Кримська хвиля» та департаменту соціального захисту Львівської ОДА *(На Львівщині розпочалася друга хвиля одноразової матеріальної допомоги для переселенців // ВГОЛОС (http://vgolos.com.ua/news/na_lvivshchyni_rozpochalasya_druga_hvylya_odnorazovoi_materialnoi_dopomogy_dlya_pereselentsiv_164380.html). – 2014. – 24.11).*

В Краматорске Донецкой области постепенно восстанавливается жилье, которое было разрушено прямыми попаданиями артиллерийских снарядов.

В социальных сетях появились фотографии восстановленных многоэтажек. На некоторых фото, сделанных сразу после артобстрелов, видны насквозь пробитые стены и выбитые взрывной волной стекла. Однако, сейчас стены хорошенько отремонтированы, а вместо вылетевших окон – новенькие стеклопластиковые пакеты *(Фотофакт. В Донбассе восстанавливают разрушенные дома // Сегодня.ua (<http://www.segodnya.ua/regions/donetsk/v-donbasse-vosstanavlivayut-razrushennye-doma-571726.html>). – 2014. – 24.11).*

Строительство городка для переселенцев на пустыре возле университета внутренних дел в Харькове уже выходит на финишную прямую. Немецкие модули с бытовой техникой и мебелью станут временным домом для 488 человек. Однако, несмотря на это, в списке желающих получить ключи от комнат уже более тысячи имен.

По словам строителей, водопровод и канализация уже готовы на 80%. Примерно на том же этапе и работы по электрификации.

Инженер немецкой компании-разработчика модульных домов Викки Поитра:

По моим наблюдениям, украинцы на отлично справляются с задачами строительства. У них хорошая команда, которая все делает организованно, и нет сомнений, что все получится в срок.

Вице-мэр по вопросам развития и обеспечения жизнедеятельности города Игорь Терехов:

Должен быть небольшой административный офис, прачечная. Где-то нужно установить приборы учета электроэнергии и воды. Мы также рассчитываем, сколько нужно сделать детских площадок и парковочных мест, ведь есть переселенцы с машинами, которые нужно где-то ставить.

Не исключено, что в городе начнут возводить вторую очередь модульного жилья. Помощь в постройке модульных домов в Харьковской области планирует оказать и Польша.

Вице-мэр по вопросам здравоохранения и соцзащиты Светлана Горбунова-Рубан:

Будем решать проблемы по мере их поступления. У нас есть терцентр, откуда мы переселим в модульный городок 120 человек. Соответственно, освободившиеся в центре места будут доступны для других людей (*Мебель, техника и охрана – в Харькове готовят жилье для переселенцев // Сегодня.ua* (<http://www.segodnya.ua/regions/kharkov/mebel-tehnika-i-ohrana-v-harkove-gotovyat-zhile-dlya-pereselencev-571542.html>). – 2014. – 24.11).

Глава Донецкой областной государственной администрации Александр Кихтенко планирует разработать и направить в администрацию Президента предложения по обеспечению населения оккупированных территорий пенсиями и соцвыплатами.

Губернатор Донецкой области подчеркнул, что он поддерживает единую Украину, однако уверен, что правительство хотя бы на протяжении какого-то времени должно поддерживать незащищенные слои населения, которые остались в зоне проведения АТО.

Такие изменения должны быть внесены в Указ Президента и механизм реализации решение СНБО (*Донецкая ОГА придумает, как обеспечить население пенсиями и соцвыплатами // Сегодня.ua* (<http://www.segodnya.ua/regions/donetsk/doneckaya-oga-pridumaet-kak-obespechit-naselenie-pensiyami-i-socvyplatami-571408.html>). – 2014. – 22.11).

Ремонт приміщень, придатних для тимчасового проживання переселених громадян проведуть в Тернопільській області. Кошти на це виділить Міністерство регіонального розвитку України. Про це повідомили під час засідання Міжвідомчого координаційного штабу, пов'язаного із соціальним забезпеченням громадян України, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення АТО.

Директор департаменту архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження ОДА Володимир Харченко:

На даний момент уточнюється кількість в області об'єктів, які можливо переобладнати для тимчасового проживання переселенців. Наразі у районах запропонували 25 таких приміщень. Це установи комунальної власності різної площі. Після отримання остаточного їх переліку, будемо визначати найперспективніші об'єкти та проводити там ремонтні роботи (*На Тернопільщині обладнають приміщення для тимчасового проживання переселених громадян // Тернопільська ОДА* (<http://www.oda.te.gov.ua/main/ua/news/detail/82593.htm>). – 2014. – 21.11).

НОВИНИ З СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ ІНТЕРНЕТ-ПРЕДСТАВНИЦТВ

Бригадами ДТЭК Донецкоблэнерго восстановлено электроснабжение жилых домов, предприятий и организаций Куйбышевского, Ленинского, Кировского районов, пострадавших от артобстрела 24 ноября. Свет возвращен в дома более 300 тысяч дончан (*Мирный Донбасс // http://vk.com/id261283965?w=wall261283965_1691%2Fall. – 2014. – 26.11).*

В поселке Краснодон, на территории 22-й школы, открыли спортивно-игровую площадку для детей разных возрастов.

На ранее пустующей территории установили двойной турник, гимнастический комплекс для малышей «Растишка», спортивный инвентарь для подростков, баскетбольную стойку и тренажеры для занятий спортом на открытом воздухе (*Новости Луганска – Луганский Радар / http://vk.com/lugradar?w=wall-32724529_6575. – 2014. – 26.11.*)

По информации городского коммунального предприятия «Горсвет», 25 ноября его специалисты провели ряд ремонтных работ в Артемовском и Ленинском районах Луганска. Так, в Артемовском районе были устранены обрывы линий наружного освещения в кв. Степной (1 пролет), кв. Мирный (1 пролет), ул. Петровского (2 пролета), пр. 6-й Лутугинский (1 пролет), ул. Мичурина (1 пролет). Очищены от веток и набросов электрические сети в кв. Степной (1 пролет) и кв. Мирный. Там же ликвидировано короткое замыкание.

В Ленинском районе произведен осмотр и ремонт кабельной линии по ул. Даля, проверена работа светильников, ликвидировано короткое замыкание по ул. Оборонная (*Новости Луганска – Луганский Радар // http://vk.com/lugradar?w=wall-32724529_6563. – 2014. – 26.11).*

Энергетики ДТЭК Луганской ТЭС восстанавливают подачу тепла в Счастье после ночного обстрела станции (*Новости Луганска – Луганский Радар // http://vk.com/lugradar?w=wall-32724529_6547. – 2014. – 25.11).*

Работы по восстановлению Луганска после военного противостояния ведутся постоянно и уже есть первые значительные результаты.

Так управлением по вопросам строительства Луганского городского совета с привлечением частных подрядчиков уже закончены работы по временному усилению перекрытий и кровли дома № 12 в кв. Мирный, разрабатывается проектно-сметная документация по усилению конструкций. Также выполнен ремонт шиферной кровли дома № 148 и 150 на Острой Могиле, пос. Промжилстрой, 8 и 10, кв. Шевченко, 123, ул. Щаденко, 16а, ремонт по ремонту кирпичной кладки стен по ул. Коцюбинского, 16.

Особое внимание уделяется объектам инфраструктуры и уже восстановлена несущая стена после попадания снаряда школы эстетического

воспитания №2 по ул. Краснознаменная, 41а. Там же выполнено остекление деревянных окон, отремонтированы деревянные двери и система отопления. Ведутся необходимые работы и в музыкальной школе № 2 и в художественной школе эстетического воспитания (*Луганська обласна державна адміністрація // <https://www.facebook.com/odalug?fref=ts>. – 2014. – 25.11*).

По инициативе Президента Украины Петра Порошенко помочь восстановить поврежденные боевыми действиями социальные объекты в Луганской области откликнулись девять областных государственных администраций.

В частности:

- Черкасская ОГА, уже отремонтировала общеобразовательную школу в Лисичанске;
- Сумская ОГА взялась отремонтировать здание областного детдома;
- Николаевская ОГА – корпус общеобразовательной школы в с.Тошківка;
- Хмельницкая и Винницкая – школы №1 и №25 в г. Попасная;
- Киевская и Черниговская – хирургический корпус и лабораторию в «Счастьенской городской больнице»;
- Львовская – Счастьенскую школу № 46;
- Запорожская – школу в с. Мирная Долина (*Новости Луганска – Луганский Радар // http://vk.com/lugradar?w=wall-32724529_6519. – 2014. – 25.11*).

У юных каратистов, которые занимаются в школе №8, появился профессионально оборудованный зал. Зал для каратистов переоснастили в рамках социальной программы «Город – нашими руками», которую уже третий год подряд реализует предприятие Краснодонуголь компании Метинвест.

В зале для спортсменов провели отделочный ремонт, заменили окна, поставили на них решетки. Но, главное, у каратистов теперь есть хороший спортивный инвентарь (*Мирный Донбасс // http://vk.com/id261283965?w=wall261283965_1691%2Fall. – 2014. – 25.11*).

Общими усилиями работников КП «Вода Донбасса», ДТЭК и АКХЗ сегодня удалось восстановить водоснабжение города Авдеевка (*Мирный Донбасс // <https://www.facebook.com/mirnydonbass?fref=ts>. – 2014. – 24.11*).

В работе на сегодняшний день 117 котельных и с теплом 1250 многоквартирных домов Луганска.

Работы по восстановлению энергоснабжения города, в частности подстанции города Александровск, и ликвидации аварийных ситуаций ведутся в штатном режиме. КП «Лугансквода» направило все свои основные

ресурсы на ликвидацию аварий на Петровском и Айдарском водоводах, на данный момент порывы устранены.

Также восстановлена работа 3-й насосной подстанции (*Новости Луганска – Луганский Радар // http://vk.com/lugradar?w=wall-32724529_6486. – 2014. – 24.11*).

В Луганске продолжаются работы по устранению повреждений на линиях наружного освещения.

Так, в Октябрьском районе были ликвидированы повреждения, обрывы, короткие замыкания кв. Волкова (2 пролета), ул. Буденного, ул. Возрождения. Проведена ревизия ТП-498 кв. Волкова. В Ленинском районе работы проводились по ул. Почтовая (1 пролет), ул. Даля, ул. Тельмана (2 пролета), ул. Шеремета. Проведена очистка электрических сетей от веток по ул. Почтовая. Также сделана ревизия ТП-356 ул. Почтовая (*Новости Луганска – Луганский Радар // http://vk.com/lugradar?w=wall-32724529_6470. – 2014. – 24.11*).

24 ноября электроснабжение в Донецке восстанавливали 182 энергетика ДТЭК в составе 65 бригад, с использованием 37 единиц спецтехники.

Бригадами ДТЭК Донецкоблэнерго и ДТЭК Высоковольтные сети восстановлено электроснабжение Северного водопроводного узла. Возобновлена подача воды жителям Киевского района города (*Мирный Донбасс // <https://www.facebook.com/mirnydonbass?fref=ts>. – 2014. – 24.11*).

В Донецке в середине декабря ожидается открытие торгово-развлекательного центра «Донецк-Сити» (*Мирный Донбасс // <https://www.facebook.com/mirnydonbass?fref=ts>. – 2014. – 24.11*).

Бригады ДТЭК Донецкоблэнерго восстановили электроснабжение 13-ти населенных пунктов, обесточенных в результате боевых действий:

Ясиноватский район – села Орловка, Петровское, Бердычи, Семеновка, поселок Опытное. Артемовский район – села Санжаровка, Коммуна.

Тельмановский район – село Мичурино.

Марьинский район – поселки Александровка, Кременец.

Шахтерский район – село Дубровка, поселок Дружба (под Дзержинском), поселок Озеряновка (под Горловкой).

В Донецке восстановлено электроснабжение поселка Застанционный в Куйбышевском районе города (*Мирный Донбасс // <https://www.facebook.com/mirnydonbass?fref=ts>. – 2014. – 23.11*).

Сводка ДТЭК за 22 ноября. Восстановление электроснабжения в Донецкой области:

Амвросиевский район – села Ольгинское, Камышеваха, Ленинское, Киселевка.

Волновахский район – село Свободное.

Тельмановский район – села Николаевка, Шевченко, Таврическое, Зерновое, Кузнецово-Михайловка, Розовка, Октябрьское, Котляревское, Новоалександровка, Греково-Александровка, Вершиновка, Зеленый Гай, Первомайское.

Марьинский район – село Пречистовка.

Восстановлено электроснабжение города Дебальцево (*Мирный Донбасс* // https://vk.com/id261283965?w=wall261283965_1673%2Fall. – 2014. – 22.11).

Бригады ДТЭК Донецкоблэнерго восстановили электроснабжение 9-ти населенных пунктов:

Амвросиевский район – поселок Грабское.

Ясиноватский район – село Тоненькое, поселки Северный, Ласточкино.

Тельмановский район – село Новая Марьевка.

Марьинский район – села Новоселидовка, Вознесенка, Измайловка, Кременная Балка.

В Донецке восстановлено электроснабжение порядка 5 тысяч абонентов центральной части Киевского и Ворошиловского районов, обесточенных из-за боевых действий 19 ноября. Свет возвращен в 40 многоэтажных домов и 1,5 тысячи домов частного сектора, запитаны Северный и Центральный водопроводные узлы, 10 котельных (*Мирный Донбасс* // https://vk.com/id261283965?w=wall261283965_1669%2Fall. – 2014. – 21.11).

В Артемовске больницы получили немецкую гуманитарную помощь.

В состав гуманитарной помощи вошли 55 функциональных лечебных кроватей укомплектованных специализированными матрасами, около 200 кг постельного белья, одеяла, посуда, 25 пар костылей, 5 инвалидных колясок, средства гигиены, перевязочные материалы, хирургические инструменты и различное медицинское оборудование (лимфатический пресс, инфузионные помпы, специализированные термометры, переносной дефибриллятор, который позволит оказывать помощь раненым уже в машине скорой помощи) (*Мирный Донбасс* // https://vk.com/id261283965?w=wall261283965_1661%2Fall. – 2014. – 21.11).

Глава Луганской облгосадминистрации Геннадий Москаль:

Все повреждения и разрушения должны быть задокументированы актами представителей местной власти. Уже подготовлено постановление правительства о компенсации гражданам убытков, причиненных военными действиями. После его принятия люди получают материальное возмещение и смогут отремонтировать, или купить другое жилье в безопасном месте (*Луганська обласна державна адміністрація* // <https://www.facebook.com/odalug?fref=ts>. – 2014. – 21.11).

ЭКСПЕРТНИЙ ПОГЛЯД

Уполномоченный по правам человека Валерия Лутковская:

С одной стороны, невозможно доставить наличные деньги туда, так как машины просто обстреливаются. С другой стороны, государство не может «финансировать» террористические организации. Но давайте все-таки не забывать о том, что так или иначе на территории Донбасса находятся граждане Украины, которые проработали всю жизнь, которые производили отчисления в Пенсионный фонд, которые имеют право на социальные выплаты и пенсии.

Государство имеет право на такие решения, но только с оговоркой – государство должно предоставить гражданам информацию о том, как и куда они могут выехать (*Лутковская о прекращении соцвыплат на Донбассе: Государство имеет на это право, но с оговоркой // Гордон (<http://gordonua.com/news/war/Lutkovskaya-o-prekrashchenii-socvyplat-na-Donbasse-Gosudarstvo-imeet-na-eto-pravo-no-s-ogovorkoy-52938.html>). – 2014. – 25.11).*

Председатель Общественного комитета по делам вынужденных переселенцев Оксана Ермишина:

Решить проблемы переселенцев быстро можно лишь в том случае, если создать условия, при которых они сами смогут их решать. То есть дать «зеленый свет» их инициативам. Вы поймите, мы потеряли все, поэтому мы – самая реформаторская прослойка общества.

(...) Необходимо создать условия, чтобы нам не приходилось постоянно стучать в закрытые двери. Тем более, что мы сами ищем инвесторов под свои проекты. Вот те три проекта, которые у нас уже работают, они все на самоокупаемости. Нам от государства нужно лишь, чтобы нам выделили землю, на которой это все может быть создано (*Вынужденные переселенцы – самая реформаторская прослойка общества – эксперт // БТБ (<http://btbtv.com.ua/uk/news/4933-vynuzhdennye-pereselentsy-samaya-reformatorskaya-prosloyka-obschestva-ekspert>). – 2014. – 21.11).*

Юрист Анна Маляр:

К сожалению, война, оккупация, безусловно, влечет за собой ограничение прав человека. Да, на оккупированной территории невозможно реализовать свои конституционные права. И поскольку она оккупирована, государство Украина не в состоянии обеспечить эти права. (...) Люди должны понимать: их ограничивают в правах, потому что – оккупация, а не потому что Украина их не хочет выполнять.

(...) Подписанный Президентом Закон «Об обеспечении прав и свобод внутренне перемещенных лиц» это первый закон, где не упоминается аббревиатура АТО. Здесь есть оккупированные территории и вооруженный конфликт. В дальнейшем это дает возможность по окончанию конфликта (я

думаю, будет международный трибунал по этому делу) уже отстаивать свою правовую позицию и требовать компенсацию (*В условиях оккупации Украине трудно полностью гарантировать права граждан – юрист // БТБ (<http://btbtv.com.ua/uk/news/4930-v-usloviyakh-okkupatsii-ukraine-trudno-polnostyu-garantirovat-prava-grazhdan-yurist>). – 2014. – 21.11).*

Председатель Общественного комитета по делам вынужденных переселенцев Оксана Ермишина:

Сегодня уже наметились положительные тенденции к диалогу между государством и переселенцами с оккупированных территорий Донецкой и Луганской областей. Это означает, что власть начинает осознавать, что это очень серьезная проблема, не решив которую, можно потерять само государство.

Мы создали нашу общественную организацию, чтобы решать системные вопросы. Текущие вопросы, где найти еду, одежду, может решить волонтерская организация. А вот системные вопросы надо решать посредством государственных программ (*Диалог между государством и переселенцами с оккупированных территорий налаживается – эксперт // БТБ (<http://btbtv.com.ua/uk/news/4926-dialog-mezhdu-gosudarstvom-i-pereselentsami-s-okkupirovannykh-territoriy-nalazhivaetsya-ekspert>). – 2014. – 21.11).*

Председатель Общественного комитета по делам вынужденных переселенцев Оксана Ермишина:

Половину денег, которые государство могло бы выделить вынужденным переселенцам с Донбасса на компенсацию затрат по аренде жилья, было бы правильнее потратить на гранты для развития бизнеса тех же переселенцев.

Если бы эта идея была реализована, то уже через месяц мы бы приносили доход государству, а не забирали у него деньги. (...) Здесь могла бы помочь долгосрочная государственная программа, льготное кредитование под открытие бизнеса.

Сейчас мы уже нашли некоторых людей, заинтересовавшихся нашими предложениями и проектами. Например, есть проект по строительству быстро возводимых домов вместе с инфраструктурой, сразу с рабочими местами в трех областях, Ивано-Франковской, Днепропетровской и Запорожской. Туда переселенцы могли бы переезжать уже на готовое. И местные жители могли бы подключаться и работать вместе. Таким образом, интеграция переселенцев в новый социум могла бы проходить гораздо легче, чем обычно, и людям будет куда ехать (*Деньги, выделенные для переселенцев с Донбасса, лучше направить им на развитие предпринимательства – эксперт // БТБ (<http://btbtv.com.ua/uk/news/4928-dengi-vydelennye-dlya-pereselentsev-s-donbassa-luchshe-napravit-im-na-razvitie-predprinimatelstva-ekspert>). – 2014. – 21.11).*

Юрист Анна Маляр:

Я хочу всех переселенцев заверить, что государство пытается решить их проблему. Этот закон – действительно большой прорыв, сегодня власть делает то, что она обязана делать. Какой перечень прав для этих людей предусматривается. В первую очередь, все люди, которые вынуждены сейчас перемещаться, имеют право независимо от регистрации по месту жительства получать медицинскую помощь, реализовывать свое право на образование, продолжить реабилитацию здоровья. Если человек учился в государственном вузе, ему гарантируют, что после переселения он получит точно такое же место и продолжит образование. Если дети были в садиках и школах, точно так же они имеют право здесь на эти же садики и школы.

(...) Что интересно: впервые эти люди получают право на льготных условиях получить кредит для покупки земельного участка для строительства жилья либо для покупки готового жилья. И закон обязывает органы местной власти в получении такого кредита.

(...) У государства есть финансовые и материальные возможности для обеспечения переселенцев временным жильем. Более того, закон позволяет официально привлекать к решению данной проблемы всех неравнодушных граждан (*Закон о переселенцах открывает возможности для решения их проблем – юрист // БТБ (<http://btbtv.com.ua/uk/news/4917-zakon-o-pereselentsakh-otkryvaet-vozmozhnosti-dlya-resheniya-ikh-problem-yurist>). – 2014. – 21.11).*

Блогосфера

Георгій Зубко, кандидат юридичних наук, координатор громадської ініціативи «Коло Турботи»:

Децентрализація – одна из ключевых среди первоочередных реформ, которые заявлены к реализации как Президентом Петром Порошенко, так и премьер-министром Арсением Яценюком. ... Сам термин «децентрализація», как и многое в нашей стране, превратился в некое мифическое существо, которое одни считают панацеей для выживания украинского государства, а другие – путем дробления и развала. В сущности же децентрализація – это делегирование центром полномочий и обязанностей на уровень регионального управления. С большей возможностью выбора способов решения насущных задач, и, соответственно, с пропорциональным большим уровнем ответственности за их принятие. Здесь Украине еще придется пройти свой путь, но стоит обратить внимание на позитивный опыт реформ в других странах. Именно так мы можем избежать грубых ошибок при внедрении реформы в жизнь. Еще первого апреля Кабмин утвердил концепцию развития местного самоуправления, но пока дальше презентации и проекта изменений ряда положений Конституции реформа не продвинулась. В первую очередь из-за того, что пакет законопроектов в этой отрасли был полностью провален предыдущим составом парламента.

Надежда на новый состав есть, но в этом случае важную роль играет время и соответствие общественного запроса и ожиданий реальным действиям власти. Пока же партии-победители во всю заняты составлением коалиционного соглашения и дележом министерских портфелей. А ведь именно игнорирование вопросов местного самоуправления среди прочих стало катализатором кровавого противостояния на востоке Украины. Конечно, непросто разграничить полномочия в стране, где идет война, а ослабленная прежней властью экономика находится на грани дефолта. Еще сложнее управленцам в центре сознательно пойти по пути увеличения бюджетной базы в регионах, перейдя с формулы «100 % в центр, а потом мы тут разберемся, в чем вы там в областях нуждаетесь», на 60 % – местный бюджет, 40% – центральный. Но делать это необходимо. И здесь может пригодиться опыт Польши, которая подошла к децентрализации комплексно. Так, поляки в один момент ввели новое административное деление и самоуправление на уровне 2489 районов (гмин), повятов, а высшим объединением граждан стали воеводства. При этом основное управление социальной и экономической сферой оказалось как раз на уровне гмин. В это же время было ужесточено законодательство о госслужбе и персональной ответственности чиновников, для них были упразднены привилегии и преференции. Так удалось побороть коррупцию, сократить госаппарат, расширить бюджетную базу, дать возможность общественным организациям мониторить действия властей, а также внедрять гражданские инициативы. В Украине есть примеры грамотной и логичной самоорганизации граждан. Сейчас волонтерские организации фактически создали свое, параллельное с Министерством обороны, логистически продуманное и отвечающее оперативным запросам материально-техническое обеспечение украинской армии и добровольческих батальонов: от носков до бронетранспортеров. По своевременности реагирования волонтеры на несколько десятков пунктов быстрее, чем отвечающее за обеспечение чиновники Минобороны. Если вспомнить, как была организована жизнедеятельность Майдана, то говорить о том, что наши граждане еще не готовы брать на себя ответственность за решение важных вопросов своих городов и сел – ошибочно. Но пока формирование местного бюджета регламентируется Бюджетным кодексом на уровне законов, а уж никак не здравым смыслом и перспективой развития региона. Сама админреформа должна стартовать уже 1 января 2015 года, а правовой базы для этого нет. Вторым этапом реформы должны стать местные выборы в октябре. Но и тут не все в порядке – необходимо менять закон о выборах в органы местного самоуправления, а для этого у парламентариев должно быть единое и консолидированное мнение. Оно должно базироваться на стратегии развития государства, а не партийной принадлежности и целесообразности. Вопрос, хватит ли сил у народных депутатов и госчиновников, а главное – желания, для проведения административной реформы, основополагающим принципом которой является децентрализация в сфере разграничения финансов в пользу регионов и городов, – пока

остається откритим (*Админреформа: всем нужна, но никому не хочется // <http://blog.liga.net/user/gzubko/article/16259.aspx>. – 2014. – 26.11*).

Ігор Самойлов, радник патронатної служби голови КОДА:

Арифметична дія ділення дає декілька невеличких часток. Але у політиці ділення може вести й до примноження, особливо, якщо мова йде про повноваження для місцевої влади і про розвиток місцевого самоврядування (децентралізація). Досвід Польщі показує, що, приміром, наша Київська область мала б з того реальний грошовий зиск.

Навіщо взагалі у 1999 році, після кількох років палких дебатів, у Польщі було офіційно даний старт адміністративно-територіальній реформі? Більше з економічних причин. Польща на той період мала повільні темпи зростання ВВП. За рік по тому темпи зростання ВВП прискорилися до 7% річних. Як цього вдалося домогтися? Радикальними реформами і, перш за все, зміною фінансових взаємовідносин між центральною та місцевою владами. Акцент було зроблено на посилення місцевого самоврядування. Водночас на загальнодержавному рівні зазнали суттєвого спрощення, як процедури відкриття та ведення бізнесу, так і умови для інвесторів. Економічне диво не забарилося.

Київська область є унікальною територією: багатство природних ресурсів та близькість до столиці. Теоретично, область могла б стати «міні-Польщею», показати динамічний розвиток підприємництва. Власне, Київська область, на відміну від Києва, вже на поточний рік має профіцитний бюджет. Але є чимало стримуючих чинників для розвитку. Про дорожню інфраструктуру не писав тільки лінивий. Про дисбаланс у розвитку південних та північних районів області висловлювалися навіть не експерти, адже це кидається у вічі. Про слабку доступність київського ринку збуту багато можуть розповісти обласні підприємці. А щодо інвесторів, то вони цікавляться не стільки поточною вигодою, скільки перспективою.

Перспективу можуть дати негайні реформи, потрібні для України. Причому Київська область могла б стати плацдармом для пілотної реалізації нововведень.

Наприклад, бізнес. Київська область має достатньо розвинене підприємництво: тут і крупні заводи, і агропідприємства, і приватні господарства, але більше все-таки МСБ (малого та середнього бізнесу). Тож для покращення фінансування доцільно створити сприятливі, насамперед, прості умови для відкриття бізнесу та орієнтуватися на потреби саме середнього бізнес-класу.

У Польщі запрацювала програма підтримки підприємництва, в рамках якої бізнесмени могли розраховувати на вигідні запозичення. Важливо те, що були й фонди підтримки бізнесу на регіональному рівні. Якщо б така практика мала застосування на рівні Київської області, це дозволило б призупинити, або й обернути, зростання кількості підприємств, що припиняють свою діяльність. Спростити умови для бізнесу – і гроші потечуть, а за ними – інвестиції.

У Польщі система адміністративно-територіального устрою аналогічна нашій, і багато чого у бюджетній політиці спільного. Але є принциповий момент. Місцеві бюджети мало залежні від центрального. Мінімальна залежність! Скажімо, бюджет гміни (у нас це місцева громада) формується за рахунок місцевих платежів та частки від загальнодержавних податків, зібраних на території гміни. Все чітко визначено, кому – що. Є й механізм субвенцій з держбюджету, але основні свої потреби гміна фінансує сама. Це дало колосальні плюси: незалежність від політичних потрясінь (політики дискутують – гміна працює) і ефективніше залучення інвесторів. Капіталовкладники бачили, що кошти витрачаються ефективно, і більше довіряли місцевим громадам. А ті, у свою чергу, взялися розвивати підвідомчі території. Звісно, місцева громада взялася розвивати власні території, бо зацікавлена у гарному стані й доріг, і будівель, й інфраструктури. Кому ж бо знати краще, на що витратити бюджетні гроші? А бізнес, оскільки все відбувалося прозоро та кошти витрачалися ефективно, став охочіше платити податки. І у Польщі скоро середній рівень зарплатні на душу населення склав більш ніж 1 тисячу доларів США, як на ті роки досить непогані гроші. У нас натомість сьогодні середньомісячна зарплата в районі 3420грн, (трішки більше 200 \$ за теперішнім курсом валют).

Бюджети повітів (аналог наших районів), з якого фінансуються соціальна та культурна інфраструктура, ще більш незалежні, при тому, що за деякими напрямками держава виділяє субвенції та дотації (утримання шкіл, побудова об'єктів регіонального або й загальнодержавного значення). Держбюджету Польщі залишається забезпечувати стратегічні напрямки та вирівнювати місцеві бюджети у разі суттєвих дисбалансів.

Такий підхід покладає колосальну відповідальність на місцеве самоврядування та на органи центральної влади на місцях. Але у Польщі він виправдав себе. Люди, що стали господарями на своїх територіях, зроблять усе для того, аби ці території не лише були у гарному стані, але й розвивалися.

У нас ситуація непроста – деякі райони Київщини розвиваються виключно за рахунок державних дотацій, оскільки їм не вистачає власного бюджету, щоб сподіватись на фінансову незалежність. У випадку здійснення децентралізації виникне потреба зміни адміністративного поділу для повноцінної життєдіяльності деяких районів. Надання фінансової незалежності також буде певним випробовуванням на чесність - сподіваюсь, наші місцеві керівники зможуть прозоро керувати коштами.

У будь-якому випадку, ми на шляху до таких реформ. І цей шлях є невідворотнім. Зазначена реформа є вектором позитивних змін, тому з часом вона приведе до проєвропейського демократичного розвитку територій **(Економічний розвиток Київщини – крок перший // <http://blog.liga.net/user/isamoylov/article/16269.aspx>. – 2014. – 26.11).**

Богдан Данилишин, академік НАН України:

З приходом нової влади в Україні знову починаються реформи. Їх знову вітають представники міжнародних організацій, які до нас прибувають. Пам'ятаю, ще в 2009 році Міністерство економіки України, яке я тоді очолював, розробило Програму «Україна 2020: Стратегія національної модернізації». Після цього були ще дві Програми в період 2010–2013 років і зараз також Програма «Україна–2020». До 2020 року ще більше 5 років. А ключові проблеми розвитку держави потрібно вирішувати вже в даний час.

Не так давно прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк мабуть вперше за останній рік, усвідомив всю критичність розвитку національної економіки, спрогнозував її падіння на 7%. Скажу відверто, це може бути дуже оптимістичний прогноз. За великим рахунком, події, які відбуваються в останні місяці на Донбасі, дещо відсунули «у тінь» проблеми української економіки. Єдине, про що активно говорять – про триваючу девальвацію гривні. Навіть опублікована десь два тижні тому інформація Держстату про те, що річна інфляція (місяць до місяця) в жовтні вже притул наблизилася до рівня у 20% (19,8%), прискорившись із 17,5% за підсумками вересня, а з початку поточного року інфляція склала 19% (за січень-вересень – 16,2%), не викликала особливо бурхливої реакції в суспільстві, експертному середовищі, вітчизняних ЗМІ. Між тим, прогноз МВФ, Всесвітнього Банку, Нацбанку рівня інфляції за підсумками 2014 року становить 19%, прогноз Мінекономрозвитку – 19,5%. Тобто ми «достроково перевиконали план», але цей негативний результат не став чимсь несподіваним. Всі вже, схоже, звикли до того, що вітчизняна економіка перебуває в стадії рецесії й навіть змирилися із цим. Як написала в одній зі своїх новел японська письменниця Ісуна Хасекура: «Якщо людина бачить край обриву, ходити поруч із ним не так вже й важко». І ми продовжуємо ходити. Тим часом, образно кажучи, ґрунт під ногами просідає усе сильніше.

У цьому контексті мені згадався консенсус-прогноз основних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2014–2015 роки, підготовлений на основі опитування провідних вітчизняних економістів і вчених та оприлюднений Мінекономрозвитком 16 травня цього року. Тоді падіння реального ВВП України за підсумками 2014 року оцінювалося в 4,6%. «Оптимісти» казали про «мінус» 2,9%, «песимісти» – про «мінус» 8%. І останні, на жаль, виявилися праві. Наразі ми маємо прискорення падіння ВВП, яке, за оперативною оцінкою Держстату, у III кварталі 2014 року склало 5,1%, порівняно з III кварталом 2013 року. Тоді як за підсумками II кварталу 2014 року обсяг ВВП скоротився на 4,6% до відповідного періоду 2013 року. Таким чином, падіння ВВП спостерігається вже 9 кварталів поспіль – з III кварталу 2012 року, за виключенням IV кварталу 2013 року, коли нетипова та одночасно сприятлива ситуація в сільському господарстві дозволила українській економіці вийти «в нуль».

На щось інше годі й було розраховувати, зважаючи на вкрай складне становище, в якому знаходиться Україна. У поточному році вітчизняна економіка потрапила у пастку рецесії, адже всі три потенційних джерела економічного росту – споживання, інвестиції, експорт – демонструють

падіння. До речі, про цю загрозу Мінекономрозвитку, в якому працюють грамотні й високопрофесійні фахівці, попереджало давно та неодноразово. Але деякі члени Кабміну, які, схоже, просто “заблукали” в урядових тенетах, вирішили не прислухатися до цих застережень. І дуже даремно.

Для подальшого розвитку нашої країни надзвичайно негативний фон створюють низький зовнішній попит, несприятлива цінова кон'юнктура на світовому ринку вітчизняного експорту (насамперед, це стосується чорних металів та мінеральних добрив), у поєднанні з зовнішньоторговельними обмеженнями від країн-членів Митного Союзу, головним чином – Росії. З іншого боку, маємо посилення економічних проблем, які виникли через ескалацію військового конфлікту на сході країни, анексію Кримського півострову та макроекономічну невизначеність. Через загострення військового конфлікту в Донецькій та Луганській областях зупинили свої виробничі процеси практично усі промислові підприємства, що знаходяться у зоні АТО (зокрема, гірничо-металургійного комплексу, хімічної промисловості та машинобудування). Це, у свою чергу, через виробничу кооперацію, позначилося на виробничій діяльності суміжних підприємств інших регіонів країни, що призвело до значного ускладнення технологічного процесу та виникнення дуже серйозних логістичних проблем.

*... Потрібна цілісна Програма реформування економіки країни на середньострокову перспективу, інакше чергова світова криза знову дуже боляче буде бити по національному господарству. Має бути прийнято Закон України «Про систему Державного планування і прогнозування», який розробило Міністерство економіки України ще в 2008 році (*Fata morgana 2015 // http://blogs.lb.ua/bogdan_danylysyn/287133_fata_morgana_2015.html. – 2014. – 25.11*).*

Костянтин Євтушенко, бізнесмен, громадський діяч:

Втративши ядерну зброю, Україна за 22 роки так і не придумала іншого способу, як заслужити повагу в світі. Тільки сидючи верхи на ядерній боеголовці, ми відчуваємося в безпеці, тоді як розвинені країни вже давно живуть за формулою: сильна економіка – сильна держава. Місце найпотужнішої зброї посіли інноваційні технології, і рано чи пізно нам все ж таки доведеться підлаштовуватись під цей процес. На щастя, Україна має чималий потенціал, розумне використання якого, цілком може допомогти нам підкорити світові ринки.

Сьогодні слово «інновації» є надзвичайно модним, особливо його любляють використовувати чиновники, прописуючи всілякі програми та концепції інноваційного розвитку України. Насправді все, що робилося урядами за останні роки, не має жодного стосунку до розвитку науково-технічного потенціалу країни. Але, навіть всупереч цьому, Україна має низку передумов, щоб піднятися з 49 місця у рейтингу найбільш інноваційних країн Global Innovation Index, на провідні позиції.

1. Нульова точка відліку

Як це не дивно звучить, але, не маючи нічого, Україна має великі перспективи. Коли ми говоримо про швидкий розвиток інновацій, я завжди згадую приклад післявоєнної Німеччини, яка була повністю зруйнована. Відновлюючись, країна почала вкладати величезні гроші у створення найбільш сучасного виробництва, і, зрештою, навіть обійшла Францію, яка зазнала значно менших втрат у війні. Тож іноді, щоб рухатись швидше, не треба лікувати коня, треба його залишити і взяти нового. Зараз Україна має шанс створити найновіші виробництва, найкращі технології, і за 5–10 років бути першою в провідних галузях.

2. Ресурсна база

Розвиток інновацій передбачає або вкладення грошей у дослідження, або наявність в країні природних багатств. Об'єктивно, Україна поки що здатна продукувати виключно сировинні товари. Тому треба зрозуміти, що у нас є такого унікального, чого немає в інших країнах, на чому ми можемо збудувати наш продукт. Зробивши ресурсний аудит, ми маємо подивитись, хто зараз в світі працює з цими продуктами. Бо саме вони мають ноу-хау та зацікавлені найбільш ефективно виробляти цей продукт.

Наприклад, сьогодні у світі великих темпів набирає виробництво електрокарів. Для їх випуску потрібні батареї, побудовані на літєвих сплавах. Не кожна країна має літій в своєму потенціалі, в той час, як Україна – це найбагатша, з точки зору запасів літію, країна в Європі. Якщо ми правильно підійдемо до використання цього ресурсу, то інновації прийдуть до нас самі.

3. Високий рівень ІТ-спеціалістів

Конкурентоспроможність національних економік тісно пов'язана з розвитком ІТ-сектора. І хоча ІТ-галузь в Україні знаходиться на доволі низькому рівні, рівень спеціалістів у ній надзвичайно високий.

Вже зараз ми знаходимось на першому місці за кількістю розробників у Східній та Центральній Європі. А згідно з дослідженням Exploring Ukraine IT Outsourcing Industry 2012, Україна посідає четверте місце в світі за кількістю сертифікованих ІТ-фахівців.

4. Науковий потенціал

У спадок з радянських часів наша країна отримала високорозвинений науковий потенціал: Національну академію наук, сотні галузевих науково-дослідних інститутів та інших установ дослідного профілю. І навіть, незважаючи на значне зменшення державного фінансування та «відтік мізків», українська наука зберегла основну частину свого потенціалу і, при наявності коштів, здатна генерувати якісні інновації.

5. Відкритість європейських ринків

Треба розуміти, що доступ до європейських ринків, який отримала Україна, це не подарунок долі. Щоб бути конкурентоспроможними, нам просто не залишається іншого вибору, ніж переходити до інноваційних технологій.

Я впевнений, що будь-яка країна має шанс стати лідером у виробництві чи впровадженні тієї чи іншої інновації. Але, щоб розвиватися, Україна не

має концентруватися на сировинному підході, ми повинні створювати унікальні послуги, які можуть бути надані і сприйняті на інших ринках. Усе необхідне для цього у нас є. Головний фактор успіху – системність та безперервність кроків, спрямованих на розвиток інновацій (*5 передумов, які дозволять Україні підкорити світ* // http://blogs.lb.ua/kostyantyn_evtushenko/287028_5_peredumov_yaki_dozvolyat_ukraini.html. – 2014. – 24.11).

Борис Кушнірук, економіст:

Нарешті була парафрована Коаліційна Угода (КУ). *Політичні партії, які планують сформувати коаліційну більшість, репрезентували суспільству свої наміри щодо потрібних країні реформ.*

Слід визнати, що після доопрацювання, цей документ став більш прийнятним, зменшилась кількість пустих фраз. Деякі напрямки реформ виписані доволі непогано. Хоча і не без деяких «але».

Збройні сили та правоохоронні органи

Позитивно сприймається загальна концепція реформування збройних сил та правоохоронних органів.

В той же час недоліком можна вважати відсутність тези про необхідність формування системи обов'язкового страхування життя для військових та правоохоронців в системі приватного страхування. Зрозуміло, що під час війни впровадження подібної системи навряд чи фінансово підйомне для нашого бюджету. Але після завершення бойових дій, таку систему недержавного страхування життя необхідно створювати.

Всі військові та правоохоронці, а також їх родини, мають бути впевнені, що в разі загибелі або інвалідності внаслідок виконання своїх службових обов'язків, буде гарантовано виплачена певна солідна сума компенсації та існуватиме фінансове джерело для проведення операцій, найкращого протезування поранених. Очевидно, що такий розмір компенсації має бути не менше еквіваленту ста тисяч доларів.

Крім того, якщо кадрові військові, контрактники, правоохоронці чесно відслужили повний строк своєї служби, то вони повинні отримати накопичені кошти в системі страхування життя.

Запровадження системи страхування життя створюватиме стимули для чесною, професійною служби. Тоді стане не так вигідно зраджувати країну, брати хабарі, зловживати своїми повноваженнями, скоювати інші злочини. Бо цьому випадку всі кошти, накопичені на персональних рахунках в компаніях зі страхування життя, повертатимуться державі.

Якщо аналізувати пропозиції щодо реформ міліції та прокуратури, то виникає подив повної відсутності згадки про кардинальне скорочення чисельності цих правоохоронців. Так, у КУ передбачається «Впровадження процедури перевірки на добросовісність та моніторингу способу життя осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Прийняття закону про порядок проведення перевірки на добросовісність та необхідних підзаконних актів. Зниження мінімальної межі

декларування видатків особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування». От тільки все це планується робити лише протягом II кварталу 2016 року.

При цьому, забавно, прокурорам, чомусь, більше не пощастило. В разі невідповідності статків прокурорів та їх родин підтвердженим джерелам доходів особистих, їх обов'язково мають звільняти. В той же час іншим державним службовцям та суддям це не загрожує.

Реформа місцевого самоврядування

До позитиву парафорованої КУ можна віднести добре виписані тези щодо реформи місцевого самоврядування. Але без проведення кардинальної реформи житлово-комунального сектору, його демонополізації, обов'язкового формування в усіх багатоквартирних будинках ОСББ, наші міські голови і надалі більше нагадуватимуть керівників ЖЕКів, ніж осіб, що мають формувати та реалізовувати політику розвитку міста... ***(Коаліційна угода: чи є підстави сподіватись на реформи? // http://blogs.lb.ua/borys_kushniruk/286988_koalitsiyna_ugoda_chi_ie_pidstavi.html – 2014. – 24.11).***

Володимир Багрій, практикуючий юрист, експерт робочої групи з судової реформи громадської ініціативи «Реанімаційний пакет реформ»:

Продовження. Частина 1 цієї статті була надрукована 28.09.2014; частина 2 - 02.11.2014.

Етап четвертий:

«Первісне формування ідеології реформи»

Вище були названі перші три етапи впровадження реформи, в межах яких формується вся сукупність *реформаторських ідей* в певній сфері реформування; зокрема, тоді було визначено, що остаточно сформовані реформаторські ідеї являють собою ті цеглинки нової державно-правової якості, яка має бути втілена в життя за допомогою законодавчих механізмів.

Але наразі постає питання: у який спосіб відбувається це втілення, і чи можливо зробити так, щоб для кожної окремо взятої реформаторської ідеї був розроблений свій власний законодавчий механізм її реалізації?

На мою думку, це технологічно неможливо, і ось чому. Справа в тому, що реформаторські ідеї, хоч і створюються задля їхньої подальшої реалізації через законодавчі механізми, проте являють собою лише той *матеріал (цеглинки)*, з якого в подальшому має бути побудована та *окрема цілісна нова державно-правова якість*, яка технологічно може (і повинна) бути втілена у життя через реформаторські закони. *Ця окрема цілісна нова державно-правова якість* надалі буде іменуватись *ідеологією реформи*.

Власне, первісному формуванню *ідеології реформи* і буде присвячений четвертий етап впровадження реформи. Але перед тим, як сформувані поняття ідеології реформи, з'ясуємо, що позначається словом «ідеологія» в *загальному розумінні*.

Етимологічно слово «ідеологія» походить від грецьких слів *idea* – ідея і *logos* – вчення. В філософії та науці присутні різні трактування цього слова.

В більшості випадків, під *ідеологією* розуміють сукупність існуючих на певному етапі існування суспільства ідей, теорій і поглядів, які стосуються найважливіших сфер суспільного життя людей, і які *якісно* впливають на суспільні відносини, що склалися в певний момент існування суспільства. Ідеологію ще можна розуміти і як *концентровану суспільну свідомість* у тій чи іншій сфері життєдіяльності суспільства на певному етапі його існування.

Виходячи з даного загального визначення ідеології, а також враховуючи сутність та специфіку реформаторської діяльності, *ідеологію реформи* можна визначити наступним чином:

Ідеологія реформи – це сукупність взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих реформаторських ідей у певній сфері реформування, які у своїй сукупності формують повний, уособлений та актуальний зміст тієї реформи, яка назріла для втілення у життя і потенційно може бути реалізована за допомогою відповідних законодавчих механізмів.

Нижче, задля більш чіткого розуміння ідеології реформи як категорії правової технології реформування, окреслимо її основні *ознаки*.

Ознака перша. Як і реформаторські ідеї, ідеологія реформи *створюється (формується)*. При цьому «будівельним матеріалом», з якого створюється ідеологія реформи, є окремі реформаторські ідеї. В даному випадку, реформаторська ідея і ідеологія реформи співвідносяться як частина і ціле. Можна навести таке порівняння. Будь-яке речення (як ціле) утворюється за допомогою окремих слів (як частин цілого). За допомогою цих слів формується уособлений зміст самого речення. В той же час, кожне зі слів цього речення має свій власний уособлений зміст. При цьому, задля побудови цього та інших речень, ці слова використовуються виключно відповідно до їхнього власного змісту. В результаті цього виникає речення зі своїм власним змістом, який є відмінним від змістів тих слів, з яких це речення складається. Так само і ідеологія реформи: вона формується з реформаторських ідей, кожна з яких *вже* має свій власний зміст, і ці реформаторські ідеї (кожна відповідно до свого змісту) беруть участь у формуванні *єдиного та цілісного уособленого* змісту ідеології реформи.

Ознака друга. Формування ідеології реформи фактично зводиться до відбору реформаторських ідей за критерієм актуальності. Зокрема, ті реформаторські ідеї, які доцільно реалізувати саме зараз (в даний момент), включаються до ідеології реформи, і у такий спосіб в подальшому реалізуються. Інші ж реформаторські ідеї відкладаються до того часу, поки не виникне потреба в їхній реалізації. Але при цьому, логічність та необхідність реалізації цих реформаторських ідей не заперечується.

Ознака третя. Якщо реформаторська ідея має відношення лише до *певної частини* сфери реформування (наприклад, реформування судового процесу є лише частиною сфери судової реформи), то ідеологія реформи завжди охоплює *всю* сферу реформування – в усій її повноті. Простіше кажучи, ідеологія реформи завжди формується *в межах всієї сфери реформування та охоплює при цьому всю її повноту*. Можна стверджувати, що ідеологія реформи – це концентрована нова якість державно-правових

інституцій та правовідносин у певній сфері реформування, яка повністю охоплює собою цю сферу.

З цього висновок: ідеологія реформи у певній сфері реформування завжди *одна* (наприклад, ідеологія судової реформи, ідеологія реформи правоохоронних органів тощо), тоді як кількість реформаторських ідей у цій сфері не обмежується.

Ознака четверта. Реформаторська ідея хоч і створюється задля її реалізації за допомогою законодавчих механізмів, проте не може бути реалізована *самостійно* (поза межами ідеології реформи), а може бути реалізована за лише умови, якщо вона є частиною (складовою) ідеології реформи.

Ознака п'ята. Ідеологія реформи, як і реформаторська ідея, не містить посилення на механізми її реалізації, а обмежується виключно змістом, який в подальшому має бути реалізований через відповідні законодавчі механізми. А визначення *оптимальних* механізмів реалізації ідеології реформи – це вже справа концепції реформи.

Ознака шоста. Ідеологія реформи не є простою сукупністю реформаторських ідей. До її складу входять лише ті з них, які є *актуальними* на час реформування. Наприклад, ідея розширення обсягу юрисдикції третейських судів до обсягу юрисдикції загальних судів є доцільною, підставною та логічно обґрунтованою (має право на існування), проте на сьогоднішній день не є актуальною, оскільки в даний час запит на третейське судочинство в Україні мінімальний.

Підсумовуючи вищевикладене (те, що стосується поняття та ознак ідеології реформи), можна зробити висновок, що в ідеології реформи виражається *сутність* реформи, її *самобутність*, *основне призначення* та *мета*. При цьому, мета ідеології реформи завжди зводиться до формування повного, єдиного та зрозумілого змісту реформи шляхом відбору і поєднання змістовно взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих актуальних реформаторських ідей, які, поєднавшись в ідеології реформи, підлягають реалізації за допомогою законодавчих механізмів.

Далі варто зосередитись на питаннях, пов'язаних з *безпосереднім* формуванням ідеології реформи – її *первісним* формуванням. Тут є свої особливості, які полягають у такому.

Як на мене, первісне формування ідеології реформи – це суто експертна робота, яку мають проводити експерти у відповідних робочих групах. Зміст цієї роботи зводиться до того, щоб з вже наявних реформаторських ідей відібрати ті, які є *актуальними (практично необхідними)* до реалізації *саме на момент* формування ідеології реформи. Власне, актуальність (практичну необхідність) реалізації тієї чи іншої реформаторської ідеї і мають визначити експерти в ході цієї роботи шляхом її включення/не включення в до ідеології реформи. Але не тільки це.

Експерти також повинні відібрати взаємопов'язані та взаємодоповнюючі реформаторські ідеї і впорядкувати їх у такий спосіб, щоб вони становили *єдиний, цілісний та уособлений* зміст ідеології реформи. Результатом цієї

роботи має стати ідеологія реформи, яка побудована у вигляді *системи*. Елементами цієї системи є реформаторські ідеї – кожна зі своїм уособленим змістом.

В той же час, через уособленість змісту реформаторських ідей, системні зв'язки між ними мають бути мінімальними, оскільки кожна реформаторська ідея являє собою окрему самостійну цеглинку нової якості державно-правових інституцій та правовідносин, і однаково важлива для побудови ідеології реформи. Саме тому, в системі ідеології реформи, реформаторські ідеї не пов'язані між собою змістовно (не є носіями одного й того ж змісту), а відібрані за критеріями взаємопов'язаності (є носіями окремих близьких, але нетотожних змістів) та взаємодоповнюваності. Такий відбір варто робити у спосіб групування реформаторських ідей по окремих *ідеологічних напрямках*.

В цьому аспекті, *ідеологічний напрямок* – це системна складова ідеології реформи, в межах якої об'єднуються та реалізуються близькі за змістом, взаємопов'язані та взаємодоповнюючі реформаторські ідеї.

Для прикладу, можна навести кілька ідеологічних напрямків, які є складовими системи ідеології судової реформи:

1. Ідеологічний напрямок «Суд як орган судової влади»

Цей ідеологічний напрямок об'єднує реформаторські ідеї, пов'язані з визначенням (а, можливо, і переосмисленням) місця та ролі суду в системі органів державної влади. До нього входять такі реформаторські ідеї:

а) Судова влада, як самостійна гілка влади, покликана виконати конституційний обов'язок держави по захисту прав і свобод людини шляхом виконання двох основних завдань.

Перше завдання – це здійснення *правосудної діяльності*. Мається на увазі здійснення розгляду всіх тих спорів і справ, які підвідомчі суду (цивільні, господарські спори, визнання винним у вчиненні злочину, визначення покарання за вчинення злочину, справи окремого провадження тощо), за результатами яких суд зобов'язаний прийняти справедливе, добросовісне та розумне (тобто *логічне; таке, що відповідає здоровому глузду*) судові рішення;

Друге завдання – це *обов'язкове* формування в судових рішеннях *правових позицій*, які повинні містити правила *однакового* застосування норм законів в аналогічних судових справах (за результатами розгляду (перегляду) цих справ). При цьому, ці правові позиції повинні бути справедливими і обов'язковими до застосування всіма суб'єктами права – як органами держави, так і приватними особами.

Жодних інших завдань суд не повинен виконувати (принаймні, на сьогоднішній день).

б) Судова влада, як самостійна гілка влади, становить окрему *правосудну* систему держави. Вона не повинна відноситись ні до правоохоронної, ні до контролюючої систем. Відмінність правосудної системи від правоохоронної та контролюючої обумовлена тим, що в правосудній системі закон є *інструментарієм* для прийняття судом справедливого, добросовісного та

розумного судового рішення, а в правоохоронній та контролюючій системах – вимогою (керівництвом) до виконання.

в) Інші актуальні, взаємопов'язані та взаємодоповнюючі реформаторські ідеї.

2. Ідеологічний напрямок «Справедливе, добросовісне та розумне судове рішення»

Цей ідеологічний напрямок об'єднує реформаторські ідеї, пов'язані із створенням умов та законодавчих механізмів, за допомогою яких результатом будь-якого судового процесу має стати справедливе, добросовісне та розумне (у розумінні логічності, відповідності здоровому глузду) судове рішення. До нього входять такі реформаторські ідеї:

а) Судове рішення повинно бути справедливим, добросовісним та розумним. З метою формування такого рішення, суд застосовує норми законів матеріального права *виключно* як правовий інструментарій. Роль закону, як правового інструментарію у вирішенні судової справи зводиться до того, що при здійсненні правосуддя суд зобов'язаний не тільки правильно визначити норми закону, які підлягають застосуванню до спірних правовідносин, а й *оцінити* ці норми на предмет того, як (у який спосіб) вони утверджують, забезпечують або захищають певне право чи свободу людини, і чи утверджують, забезпечують, захищають взагалі. Таку оцінку суд має зробити перед тим, як застосовувати певну норму закону до спірних правовідносин, і у такий спосіб визначити для себе, чи є ця норма закону *правовою*, тобто чи відбудеться внаслідок її застосування захист певного права чи свободу людини, чи буде таке застосування справедливим, добросовісним та розумним;

б) Справедливе, добросовісне та розумне судове рішення має стати *спільною справою* всіх учасників судового процесу, бути результатом діяльності не тільки суду, а й сторін у справі, зокрема, позивача і відповідача. Сторони повинні розуміти, що вони також відповідальні за прийняття судом справедливого, добросовісного та розумного судового рішення, та надавати правові позиції, які вважають справедливими. Суд має проаналізувати ці правові позиції, зробити висновок щодо них, але остаточне слово за формуванням правової позиції – за судом.

в) Інші актуальні, взаємопов'язані та взаємодоповнюючі реформаторські ідеї.

3. Ідеологічний напрямок «Професійний суддя»

Цей ідеологічний напрямок об'єднує реформаторські ідеї, які пов'язані з формуванням особистості чесного і професійного судді, зокрема:

а) Суддя має розуміти, що він повинен приймати *виключно* справедливі, добросовісні та розумні судові рішення, і що правові позиції, які він формує в своїх рішеннях Іменем України, апіорі сприймаються суспільством як правильні, справедливі та обов'язкові до застосування всіма суб'єктами права – як органами держави, так і приватними особами;

б) Ідея впровадження інституту суддівської законодавчої ініціативи. Зміст цієї ідеї полягає в тому, що суддя, зіткнувшись на практиці з тим, що

норма закону є неправовою (тобто не є такою, що утверджує, забезпечує або захищає певне право чи свободу людини), повинен повідомити про це компонентний орган (наприклад, державну судову адміністрацію) або сам направити відповідні пропозиції до парламенту щодо внесення змін до цієї норми (нова редакція, скасування тощо), і така діяльність судді повинна заохочуватись;

в) Ідея просування талановитих суддів та стимулювання їх більш високими посадами в системі судів незалежно від віку та вислуги років. Талант, зокрема, проявляється у прийнятті справедливих, добросовісних та розумних судових рішень, а також у чіткому, простому та зрозумілому формулюванні правових позицій в цих судових рішеннях, що і є головним завданням судді;

г) Інші актуальні, взаємопов'язані та взаємодоповнюючі реформаторські ідеї.

4. Ідеологічний напрямок «Оптимальна організація судів»

Цей ідеологічний напрямок об'єднує реформаторські ідеї щодо визначення та законодавчого закріплення *оптимальної* організації судів, яка має забезпечити якісний рівень здійснення правосуддя, впровадження найбільш сучасних механізмів здійснення правосуддя, зокрема:

а) Ідея чіткого визначення компетенції першої, апеляційної та касаційної інстанцій, під яку і повинна формуватись система судів в Україні. Мається на увазі, що спочатку слід визначити *оптимальну* компетенцію судів першої, апеляційної та касаційної інстанцій (розподіл повноважень в процесі «створення» справедливого, добросовісного та розумного судового рішення), а вже потім – під цю компетенцію – визначити систему судів, кількість ланок в цій системі, найменування судів, яким буде належати ця компетенція.

б) Ідея ліквідації всіх без винятку адміністративних посад в суді (ч. 1 ст. 20 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»), які потенційно можуть впливати на діяльність судді (зокрема, посад голів судів та їхніх заступників) та одночасна передача їх повноважень судовій адміністрації (адміністративно-управлінські повноваження) та органам суддівського самоврядування (представницькі повноваження);

в) Ідея звільнення судді від «канцелярської» роботи при вирішенні питання про порушення провадження у справі, зокрема, від перевірки розміру та правильності зарахування судового збору, наявності доказів направлення стороні копії позову та доданих до нього матеріалів (господарське судочинство) тощо, та передача цих функцій відповідним підрозділам державної судової адміністрації;

г) Інші актуальні, взаємопов'язані та взаємодоповнюючі реформаторські ідеї.

5. Ідеологічний напрямок «Контроль громадянського суспільства за справедливістю, добросовісністю та розумністю судових рішень»

Цей ідеологічний напрямок об'єднує реформаторські ідеї, якими передбачається встановлення громадського контролю за справедливістю, добросовісністю та розумністю судових рішень, а також визначає громадську

відповідальність судді за прийняття несправедливих рішень. Цей напрямок об'єднує такі реформаторські ідеї:

а) Ідея запровадження контролю збоку громадянського суспільства не *безпосередньо* за суддею (щоб не порушувати принцип його незалежності), а *за результатом* його діяльності тобто *за справедливістю, добросовісністю та розумністю тих правових позицій, якими суддя керувався під час прийняття судового рішення або які він сформував в судовому рішенні за результатами розгляду справи;*

б) Ідея моніторингу громадянським суспільством (зокрема, правозахисними громадськими організаціями) правових позицій, викладених в судових рішеннях, здійснення їхнього аналізу експертним середовищем на предмет справедливості, добросовісності та розумності, широке обговорення цих правових позицій;

в) Ідея запровадження для судді публічного виступу-доповіді щодо аналізу тих помилок, які були ним допущені під час прийняття судового рішення. Такий виступ-повідь має відбуватись перед громадськістю (експертами, громадськими активістами тощо) із запрошенням сторін у справі;

г) Інші актуальні, взаємопов'язані та взаємодоповнюючі реформаторські ідеї.

Хотів би зазначити, що вищеназвані ідеологічні напрямки та реформаторські ідеї судової реформи наведені в якості прикладу. Вони не є вичерпними та підлягають обговоренню і коригуванню. Зокрема, робоча група з судової реформи громадської ініціативи «Реанімаційний пакет реформ» вже висловила згоду на проведення роботи в цьому напрямку.

Таким чином, для первісного формування ідеології реформи необхідно, щоб організації, діяльність яких пов'язана з реформуванням країни (політичні партії, громадські організації, науково-аналітичні центри реформаторського спрямування тощо):

а) Мали в своєму арсеналі сформовані реформаторські ідеї;

б) Створили робочу групу для формування ідеології реформи.

А наступний етап впровадження реформи – це *обговорення* ідеології реформи.

Етап п'ятий: «Обговорення ідеології реформи»

Загалом, обговорення ідеології реформи проводиться на кшталт обговорення реформаторських ідей: так само сформована ідеологія реформи доводиться до відома громадськості, і громадськість висловлює свої думки щодо її змісту, вносить пропозиції, зауваження, доповнення, які акумулюються та враховується під час остаточного формування ідеології реформи. Однак є деякі особливості, які необхідно враховувати, а саме:

1. Ідеологія реформи є більш складною технологічною конструкцією, ніж реформаторські ідеї. Через це, до її обговорення доречно долучити якомога більше профільних експертних установ з метою отримання від них висновків щодо відповідності змісту ідеології реформи сучасним стандартам

організації та функціонування державно-правових інституцій та правовідносин у сфері суспільного життя, що реформується.

2. Ідеологія реформи має загальносуспільне значення, відіграє більш важливу роль, ніж реформаторські ідеї, оскільки саме ідеологія реформи підлягає реалізації за допомогою законодавчих механізмів. У зв'язку з цим, обговорення ідеології реформи слід організувати так, щоб у ньому взяли участь якомога більша кількість політичних партій, державних органів всіх гілок вдали, наукових установ, організацій, які безпосередньо функціонують в певній сфері реформування.

3. Предмет обговорення в ідеології реформи дещо відрізняється від предмету обговорення реформаторських ідей. Тут, передусім, має обговорюватись повнота і зрозумілість ідеології реформи як цілісного явища, її актуальність, правильність та доцільність формування запропонованих ідеологічних напрямків, взаємопов'язаність та взаємодоповнюваність реформаторських ідей, з яких вона складається, тощо, тоді як в ході обговорення реформаторських ідей акцент робиться на їхньому змісті (логічність змісту, доцільність, можливість реалізації за допомогою законодавчих механізмів).

Формати обговорення ідеології реформи і реформаторських ідей співпадають і можуть бути різноманітними. Це і обговорення в соціальних мережах, і спеціальні заходи на кшталт презентації ідеології реформи, і круглі столи за участі членів робочої групи, яка розробила ідеологію реформи тощо.

Результатом цього обговорення завжди має бути акумулювання зауважень, доповнень, побажань щодо удосконалення ідеології реформи, інша корисна інформація, яка в подальшому враховується в ході *остаточного* формування ідеології реформи.

Етап шостий: «Остаточне формування ідеології реформи»

На шостому етапі робоча група, яка розробила ідеологію реформи, вивчає та аналізує інформацію, що надійшла за результатами її обговорення, та доопрацьовує ідеологію реформи.

В межах цього етапу, робоча група *остаточно* визначає:

а) Перелік ідеологічних напрямків, по яких має реалізовуватись ідеологія реформи;

б) Перелік взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих реформаторських ідей, з яких сформована ідеологія реформи.

Остаточно сформована ідеологія реформи оприлюднюється через засоби масової інформації, і є підставою для формування *концепції* (сьомий, восьмий та дев'ятий етапи впровадження реформи). *ДАЛІ БУДЕ (Реформування країни: проблеми сьогодення (ч. 3) // <http://blog.liga.net/user/vbagriy/article/16256.aspx>. – 2014. – 24.11).*

Огляд зарубіжних ЗМІ

Восточный комитет немецкой экономики настаивает на проведении реформ на Украине. Они являются условием для возврата доверия местных и иностранных инвесторов и начала восстановления экономики.

Глава Восточного комитета немецкой экономики комитета Экхард Кордес:

На фоне глубокого экономического кризиса новое коалиционное правительство Украины должно срочно предпринять комплексные и устойчивые шаги для проведения реформ. Украинское правительство должно продемонстрировать, что будут внедрены законы, которые было решено принять, в частности, антикоррупционный закон. Среди важных направлений для проведения реформ также значительное увеличение энергоэффективности, сокращение субсидий, структурные преобразования, укрепление финансовой и банковской систем и поддержку среднего класса.

Вместе с тем глава Восточного комитета немецкой экономики приветствовал трехсторонние переговоры между Евросоюзом, Украиной и Россией о возможных последствиях соглашения ЕС об ассоциации с Украиной (*Немецкий бизнес призывает Украину к реформам // Deutsche Welle (<http://www.dw.de/18092358>). – 2014. – 27.11*).

Комісар політики сусідства Йоханнес Хан: Європейський Союз готовий допомогти Україні, але влада країни повинна створити умови для економічного розвитку. Ми готові допомогти Україні та її політичних лідерів з питань розвитку країни, зокрема, з точки зору економіки. Мова йде про створення робочих місць, створення хороших умов для життя, я думаю, що це є найбільш важливим в даний момент.

Він зазначив, що дії повинні бути зроблені в цьому напрямку відповідно до договору про асоціацію, підписаного між Україною та ЄС. Україна повинна змінити бізнес-клімат, оскільки іноземні інвестори зацікавлені в приході або поверненні в Україну. Я думаю, що якщо це станеться, все буде автоматично Україна до Європи.

(...) Під час візиту в Києві Хан разом із Арсенієм Яценюком, підписали угоду про фінансування розвитку регіональної політики (*ЄС, допоможе Україні, якщо будуть умови для розвитку // Polska Agencja Prasowa (http://www.pap.pl/palio/html.run?_Instance=cms_www.pap.pl&_PageID=1&s=infopakiet&dz=swiat&idNewsComp=&filename=&idnews=189773&data=&status=biezace&_CheckSum=-502798705). – 2014. – 27.11*).

Сорок советников ЕС уже работают над реформированием министерства внутренних дел Украины, и еще тридцать планируется привлечь в ближайшее время.

Министр внутренних дел Украины Арсен Аваков при реформировании ведомства предложил упразднить в стране милицию и создать вместо нее полицию.

Реформирование силового органа Аваков мотивировал тем, что «милиция является рудиментом советской эпохи и означает вооруженное народное ополчение, а полиция – профессиональный государственный орган, призванный обеспечить правопорядок, избегая карательных функций».

Аваков предложил ликвидировать управление по борьбе с организованной преступностью, транспортную и ветеринарную милицию, милицию по делам несовершеннолетних, а также все спецподразделения, а вместо них создать единое спецподразделение по аналогии с американским S.W.A.T.

Глава МВД также планирует сформировать новый штат правоохранительного органа в соответствии со стандартами ООН – 300 полицейских на 100 тысяч гражданского населения. Он подчеркнул, что в результате реформы МВД сокращение личного состава может составить 30–40 процентов (*В МВД Украины планируют привлечь около 70 экспертов из ЕС к реформированию ведомства // ТАСС (<http://itar-tass.com/mezhdunarodnaya-panorama/1602734>). – 2014. – 26.11*).

Федеральный канцлер Германии Ангела Меркель встревожена планами Киева провести референдум о вступлении Украины в НАТО.

Меркель опасается, что подобные заявления могут лишь обострить отношения с Россией.

Референдум не сможет приблизить Украину к НАТО, поскольку решения о членстве принимают члены Альянса, а не избиратели (*Merkel Said to Reject Ukraine NATO Bid // Bloomberg (<http://www.bloomberg.com/news/2014-11-26/merkel-said-to-reject-ukraine-s-nato-bid-over-russian-tensions.html?hootPostID=bfd925cba1e676bdc6e0596c9d8527ef>). – 2014. – 26.11*).

Премьер-министр Норвегии Эрна Солберг:

Мы присоединились к участию в фонде, цель которого – поддержка реформирования вооруженных сил Украины. Этот фонд был создан в рамках решений последнего саммита НАТО.

Сегодня в Киеве в этом плане мы обсуждали программы поддержки госбюджета и бюджетного процесса на Украине. А также помощь в судебной реформе, в различных программах для правительства в сфере управления.

Мы также готовы помогать волонтерским организациям и, если говорить о гуманитарной стороне вопроса, в наших планах также предусмотрено участие в восстановлении больниц, роддомов и школ, которые были разрушены в районах, где велись боевые действия. Мы также поставляем теплую одежду для внутренне перемещенных лиц.

У нас уже есть серия определенных соглашений, которые мы реализуем. Так, например, совместно со Швецией мы договорились участвовать в мероприятиях по обеспечению безопасности украинских ядерных объектов. Так что сферы нашего участия достаточно разнообразны.

На сегодня общая сумма наших вложений в реализацию всех этих мероприятий составляет 300 млн норвежских крон (более 44,2 миллиона долларов) (*Мы заморозили все политические контакты с Москвой // ИноСми (<http://inosmi.ru/sngbaltia/20141124/224458762.html>). – 2014. – 24.11).*

Президент Чехии Милош Земан:

Що стосується України, то я не змінив своєї думки про те, що вона має рухатись до нейтралітету з його так званою фінляндизацією.

«Фінляндизація» у значенні, притаманному цьому поняттю з часів Другої світової війни, означає потребу рахуватися у зовнішній політиці з думкою сильніших сусідів.

(...) Цілковито згоден зі словами глави МЗС Німеччини про те, що Україна не буде членом НАТО.

Речник президента Чехії Їржі Овчачек:

Фінляндизація визначається як підкорення іншій країні у зовнішній політиці, але це означає нейтральний статус (*Ukrajina by se podle Zemana neměla stát členem NATO // Ceske noviny (<http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/ukrajina-by-se-podle-zemana-nemela-stat-clenem-nato/1151130>). – 2014. – 25.11).*

Прогнози

Российский экономист, инвестиционный банкир Слава Рабинович:

Я не вижу вреда от референдума по поводу вхождения Украины в НАТО. Почему нет? Это, во всяком случае, покажет настроения украинского общества на сегодняшний день. Я думаю, что большинство населения Украины проголосует за членство в НАТО, только дорога в НАТО не короткая и результат референдума будет означать лишь только мнение населения, нежели реальные шаги по вступлению в НАТО. Это полезный референдум, я считаю.

(...) В острых фазах территориальных конфликтов будет очень сложно договариваться с НАТО о движении по включению Украины в альянс из-за этих конфликтов. Но мне кажется, что эта конкретная проблема преувеличена теми людьми, которые не хотят включения в НАТО (*Зачем нужен референдум по НАТО? // Гордон (http://gordonua.com/day_question/referendun_NATO.html#comm_1_1). – 2014. – 25.11).*

Командир батальона «Днепр-1» Юрий Береза:

Украине очень важно по политическим соображениям вступить в НАТО, это сейчас абсолютно политический вопрос. Что же касается практической плоскости, то я сторонник того, что мы НАТО должны строить внутри страны.

Но не нужно воспринимать НАТО как панацею от всех бед, потому что беда в нас самих. Я очень боюсь, что политики и руководители после заявлений о вступлении в НАТО будут его ждать и перестанут строить новую армию. Вот тут я против вступления в НАТО (*Юрий Береза: Боюсь, что политики после заявлений о вступлении в НАТО будут только ждать помощи и перестанут строить новую армию // Гордон (<http://gordonua.com/news/politics/YUriy-Bereza-Boyus-chto-politiki-posle-zayavleniy-o-vstuplenii-v-NATO-budut-tolko-zhdat-pomoshchi-i-perestanut-stroit-novuyu-armiyu-52991.html>). – 2014. – 25.11).*

Политтехнолог Тарас Березовец:

Особые надежды на соглашение возлагать не стоит. Обычно программа соглашения на 80% забывается и не выполняется. Эту, возможно, выполняют на 50% (*Эксперты о коалиционном соглашении: «Программа обычно забывается» // Сегодня.ua (<http://www.segodnya.ua/ukraine/eksperty-o-koalicionnom-soglashenii-programma-obychno-zabyvaetsya--571577.html>). – 2014. – 24.11).*

Народний депутат від «Блоку Петра Порошенко» Павло Розенко:

У наступні два роки населення України не зможе відчутти позитивного ефекту від проведення економічних реформ.

Незважаючи на те, що ми проведемо реформи і навіть дуже швидко, ми все одно будемо летіти вниз. Реформи – це, умовно кажучи, парашут, парашут від того важкого падіння, яке може бути. Або зараз ми розкриємо парашут і плавно спуститися на землю, або, якщо реформ не буде, ми просто розлетимся, а країна розіб'ється (*Костик В. Реформи будуть проходити, але економіка поки буде падати – Розенко // Преса України (<http://uapress.info/uk/news/show/49056>). – 2014. – 24.11).*

Политолог Владимир Фесенко:

Думаю, по ходу действия реформаторской пьесы возникнут противоречия. Отдельные реформаторы окажутся слабыми, неэффективными, придется снимать некоторых людей в будущем Кабмине. К этому надо относиться спокойно: Украине придется методом проб и ошибок искать эффективных реформаторов. Более того, через полгода возникнут серьезные противоречия внутри самой коалиции по поводу проведения отдельных реформ. Сейчас не так сложно найти компромисс в коалиции, но, когда начнет работать Верховная Рада VIII созыва, возникнет жесточайший конфликт интересов при реформировании энергетической отрасли, социального сектора, пенсионной системы.

За реформы будет отвечать и президент Украины, хотя это не его сфера компетенции. Глава государства несет прямую ответственность за национальную безопасность, армию, спецслужбы, борьбу с коррупцией (*Фесенко: Через полгода возникнут серьезные противоречия внутри коалиции по поводу проведения отдельных реформ // Гордон*

(<http://gordonua.com/news/politics/Fesenko-CHerez-polgoda-vozniknut-sereznyye-protivorechiya-vnutri-koalicii-po-povodu-provedeniya-otdelnyh-reform-52611.html>). – 2014. – 22.11).

Президент Центра рыночных реформ Украины Владимир Лановой:

Не хочется резко критиковать коалиционное соглашение, но любые политические декларации не обладают необходимой глубиной. Надо писать более узкие целевые проекты реформ и под них разрабатывать конкретные программы и законопроекты. Иначе подобные соглашения превращаются в сплошной популизм и демагогию.

(...) Народные депутаты забудут о коалиционном соглашении через две недели после того, как начнет свою работу Верховная Рада. Зато министерства, которые будут реализовывать реформы, даже не заглянут в коалиционное соглашение, потому что там общие фразы, а не конкретные шаги и механизмы реализации реформ.

В общем, можно сколько угодно писать коалиционных соглашений, но прежде всего нужны конкретные результаты реформ минимум через 100 дней после формирования Кабинета министров.

Экс-народный депутат, бывший член Партии регионов Тарас Чорновил:

Есть условный срок реализации реформ – 500 дней. Это первый срок, когда можно будет точно сказать, есть результаты реформ или нет. Вероятность того, что задекларированные в коалиционном соглашении реформы будут реализованы, я лично оцениваю в 75–80%.

У президента Украины будет достаточное количество голосов в Раде для реализации реформ, задекларированных в соглашении. Так что дальше все будет зависеть от политической воли (*Станет ли коалиционное соглашение проектом реформирования страны?* // Гордон (http://gordonua.com/day_question/koaliciya_reformi.html). – 2014. – 22.11).

Политолог Александр Палий:

Народные депутаты Верховной Рады VIII созыва будут готовы голосовать за изменения в избирательной системе и за выборы по открытым спискам.

Я думаю, что за изменения в закон о выборах будут голосовать, голосование по открытым спискам. Они обязались это сделать в Коалиционном соглашении. (...)

Запрет политической рекламы на телеканалах создаст равные условия для политической конкуренции и снизит уровень популизма в избирательных кампаниях (*Новая Верховная Рада будет вынуждена внести изменения в закон о выборах – А. Палий // БТБ* (<http://btbtv.com.ua/uk/news/4937-novaya-verkhovnaya-rada-budet-vynuzhdjena-vnesti-izmeneniya-v-zakon-o-vyborakh-a-paliy>). – 2014. – 22.11).

Аналітичний коментар

Судова реформа – дієвий крок вперед в оновленні суспільства

Президент України Петро Порошенко 27 жовтня підписав указ, яким затвердив положення про Раду з питань судової реформи та її персональний склад. Проведення судової реформи Президент визначив однією з першочергових задач і підкреслив важливість створення судової системи, яка відповідатиме європейським стандартам і буде користуватися незаперечною довірою громадян.

Відповідно, сьогодні проведення судової реформи широко коментують політики, самі служителі Феміди, правозахисники та експерти у сфері правосуддя. Так, перший заступник глави Адміністрації Президента України Геннадій Зубко наголосив на необхідності невідкладного проведення судової реформи, щоб виправдати очікування суспільства та на відкритих судових процесах покарати осіб, винних у зловживаннях, що мали місце протягом 2012–2014 років.

Як повідомляють ЗМІ, заступник глави Адміністрації Президента України Дмитро Шимків заявив, що судова реформа, яка одна з перших вводиться в Україні, буде найскладнішою. «...Три першочергові напрямки: верховенство права, тобто судова реформа, боротьба з корупцією та правоохоронна реформа. Для роботи – це найскладніші реформи, тому що буде повне перезавантаження», – сказав він.

За словами Д. Шимківа, наступною важливою реформою в Україні буде дерегуляція, яка дасть можливість «прибрати з економіки зачіпки, за які чіпляються бюрократи та корупціонери». Не менш важливою є також прозорість чи публічність впровадження реформ, підкреслив заступник глави АП

(http://www.ukrinform.ua/ukr/news/sudova_reforma_bude_pershoyu_i_nayskla_dnishoyu_bankova_1990637. – 2014. – 12.11).

Однак, в експертних колах звучала і деяка, хоча і не зовсім обґрунтована, побудована на власному емоційному сприйнятті, але, все ж критика на адресу проведення судової реформи. Так, экс-глава Вищої ради юстиції Володимир Колесніченко у своєму коментарі наголосив, що нинішня влада «намагається винайти свій велосипед. Створено комісію з питань судової реформи, в чийй компетенції особисто у мене є великі сумніви. Хороший господар не зруйнує стару хату, поки не побудує новий будинок. А нинішня влада все робить навпаки – спочатку хоче знищити дощенту те, що було, залишившись, образно кажучи, голими-босими на вулиці, і тільки потім приступати до створення чогось нового. Мені здається, це невірний, нерозумний підхід. Не дарма ж кажуть: нове – це добре забуте старе», – підкреслив В. Колесніченко (<http://www.segodnya.ua/ukraine/sudebnaya-reforma-poroshenko-ocenka-ekspertov-565090.html>. – 2014. – 30.10).

Звертає на себе увагу також і те, що винесений на обговорення «Блоком Петра Порошенка» варіант судової реформи деякі експерти також намагалися критикувати вбачаючи недоліки в занадто вузькій, на їх думку, реформі, в той час як змінам повинні підлягати всі сфери судової діяльності. «Судова реформа не може бути обмежена змінами внутрішньої системи судів. Якісно нових підходів вимагає і порядок виконання судових рішень, і порядок організації роботи органів прокуратури та адвокатури, – вважає один з членів Ради, керуючий партнер юридичної групи LCF, адвокат Ганна Огречук» (<http://informer.od.ua/news/sudebnaya-reforma-v-ukraine-strategiya--i-konkretnye-shagi-po-reformirovaniyu-sistemy/>. – 2014. – 24.11).

При цьому, слід зазначити, що в більшості своїй, проведення судової реформи, як одне із першочергових завдань поставлених Президентом України, в експертних колах сприйняли дуже позитивно і з оптимізмом. Експерти зазначили, що реформи Петра Порошенка знаходять підтримку і розуміння не тільки в суспільстві, але й в професійному середовищі. Заступник голови Апеляційного суду Київської області Олександр Шевченко підкреслив, що «потуги колишньої влади що-небудь змінити в судовій системі виявилися всього на всього красивими деклараціями... Реформувати судову гілку влади треба» (<http://www.segodnya.ua/ukraine/sudebnaya-reforma-poroshenko-ocenka-ekspertov-565090.html>. – 2014. – 30.10).

Про те, що судова система потребує реформування говорив і адвокат, доктор юридичних наук Василь Кисіль, відзначаючи при цьому, що не можна реформувати судову гілку влади без глибокого реформування середовища: прокуратури, адвокатури, виконавчої влади. Тут головне – не діяти на хвилі емоцій. Реформування потребує вдумливого, розумного підходу і врахування реалій сьогодення.

Як повідомляють ЗМІ, кандидат юридичних наук, один з авторів Конституції України, професор Національного університету «Києво-Могилянська академія», колишній заступник голови Верховної Ради Віктор Мусіяка у своєму коментарі звернув увагу на те, що 18 листопада на засіданні Ради з питань судової реформи проект стратегії реформування судоустрою та судочинства, інших суміжних правових інститутів прийняли за основу. Проект не передбачає якихось кардинальних змін, по суті, мова йде про ревізію законодавства в частині судової системи, статусу суддів, адвокатури, прокуратури і т. д. «Я не спостерігаю ніяких підводних течій. Мета Стратегії – забезпечити реформування судової системи відповідно до чинної редакції Конституції і намітити перспективу майбутніх змін у ній», – зазначив Віктор Мусіяка.

Експерти наголошували також і на тому, що існуюча судова система дуже залежна по вертикалі від судів вищого рівня. Судді бояться виносити рішення. «Чому у нас так мало виправдувальних вироків? Та тому що судді знають: їх за це будуть лаяти, цього їм не пробачить прокуратура. І виносять обвинувальні вирокі. Тому завдання судової реформи, на мій погляд, двоєдине. З одного боку, відродити повагу до судової влади. З іншого – забезпечити сильні механізми контролю за нею, щоб не допустити замовних

рішень і при цьому сама «третя» влада була б зацікавлена в очищенні від людей недостойних», – говорив правозахисник Євген Захаров.

Рівень корупції в судах корелюється із загальним рівнем корупції в державі. Відповідно, не можна не погодитися з думкою заступника голови тимчасової спеціальної комісії з перевірки суддів судів загальної юрисдикції при Вищій раді юстиції Маркіяна Халабала про те, що судова система є лише складовою системи органів державної влади. Разом з тим рівень латентності корупційних правопорушень в судах дещо вище з урахуванням наявності у суддів законодавчих гарантій їх незалежності. «Чи зміниться ситуація на краще? На мій погляд, так. По-перше, почав працювати механізм перевірки суддів та притягнення їх до відповідальності, передбачений Законом України про відновлення довіри до судової влади в Україні. По-друге, 14 жовтня Парламентом прийнято Закон про запобігання корупції, що передбачає досить ефективну систему декларування через відображення доходів і витрат», – підкреслив М. Халабала (<http://www.segodnya.ua/ukraine/sudebnaya-reforma-poroshenko-ocenka-ekspertov-565090.html>. – 2014. – 30.10).

Звертає на себе увагу і те, що ЗМІ все частіше відзначають: «Які б не будувалися плани з реформування країни, без реформи судової системи зробити щось буде надто складно, або взагалі неможливо. Необхідність докорінних змін у цій сфері назривала вже давно. На жаль, на сьогоднішній день судова система України є наскрізь прогнилою та корумпованою. Люди не довіряють ні суддям, ні прокурорам, ні адвокатам. Тому судова реформа є однією з основних реформ, які варто здійснити першочергово» (http://blogs.lb.ua/gennadiy_tkachuk/286244_sudova_reforma_povinna_podolati.html. – 2014. – 17.11).

Про те, що антикорупційна і судова реформи є першочерговими і дадуть старт процесу реформування країни говорив і керівник Програми розвитку громадянського суспільства Українського незалежного центру політичних досліджень Максим Лациба. «Судова реформа – можливо одна з найважливіших: коли в Україні буде справедливий суд, куди громадянин України прийде, зможе подати позов і домогтися справедливості – тоді запрацює все законне поле: почнуть працювати адміністрації, суди та міліція», – зазначив він.

Експерт підкреслив, що саме на першочерговості судової реформи повинні сконцентрувати свою увагу суспільство, влада і журналісти (<http://btbtv.com.ua/uk/news/2476-antikorrupsionnaya-i-sudebnaya-reformy-pervocherednye-dlya-ukrainy-ekspert>. – 2014. – 02.06).

Крім того, директор Центру дослідження політичних цінностей «АКСІА» Олександр Медведєв вказав і на можливий політичний результат, що може бути наявний завдяки проведенню судової реформи. За його словами від швидкості та ефективності впровадження даної реформи залежить подальша доля парламенту, коаліції і нового Кабінету Міністрів України. «Вона (судова реформа – прим. авт.) стане для них лакмусовим папірцем... Адже суспільство чудово розуміє, що якщо ми проголосували за

люстрацію, за пакет антикорупційних законів, то тепер хтось повинен судити і приймати рішення по всіх цих нових правилах. Тому, якщо не буде судової реформи, то всі ці нові закони не виконуватимуться», – вважає А. Медведєв (<http://btbtv.com.ua/uk/news/4738-sudebnaya-reforma-stanet-lakmusovoy-bumazhkoj-dlya-koalitsii-ekspert>. – 2014. – 06.11).

І в цьому контексті, безумовно, дуже показовими є слова Президента України Петра Порошенка про те, що і йому, і всьому суспільству «потрібен суд, який захищає закон і громадянина... Суспільство зараз вимагає підвищення ефективності судової системи, і ми повинні створити судову систему, яка забезпечує і верховенство права, і ефективний захист людини. Не захист міфічних інтересів держави, а захист громадянина (<http://rus.newsru.ua/ukraine/29oct2014/reforma.html>. – 2014. – 29.10).

При всьому при цьому, слід також зазначити, що проведення судової реформи, яку Президент України визначив як одне з першочергових завдань, буде, безумовно, сприяти встановленню верховенства права, забезпеченню ефективного захисту прав і свобод громадян, а також сприятиме створенню судової системи, яка буде, в повній мірі, відповідати кращим європейським стандартам.

С. Горова,
с.н.с. ФПУ,
канд. наук із соц. комунікацій